

LET OP!

**ONDERSTAANDE DOCUMENTEN BEVATTEN FOTO'S DIE
ALS SCHOKKEND ERVAREN KUNNEN WORDEN**

Veldgegevens wolfsprooi specifiek

NDFD volgnummer (later in te vullen)	
Naam waarnemer	
Opnamedatum	29-10-2021
Opnametijdstip	13.30
Coördinaten	X: 52.8786 Y: 6.4135
Plaats	De Vorrelvenen Dwingeloo (Blauwe Meer)
BRS/UBN nummer (bij landbouwhuisdieren)	UBN 6314343
Oormerk-nummers	87683
Transpondernummer	nvt
Omschrijving vindplaats (weiland, tuin, bos, dekking, anders)	weiland ten oosten van zwemplas/zandwingat Blauwe Meer.

Prooi

Soort prooi en aantal	Soort: schaap	Aantal: 1
Aantal prooien per geslacht	♀: 1	♂:
Conditie prooi	goed	
Aantal dode en/of nog levende prooien	Dood: 1	Levend:
Prooi aangeraakt, zoja, door?	ja, door dierhouder	
Prooi verplaatst?	ja, mee naar boerderij genomen ivm. recreatie ter plekke	
Vermoedelijke datum en tijd predatie	vroeg ochtend van 29-10-2021	
Leeftijd geschat	1-5 jaar	
Bijzondere kenmerken	Keelbeet en borst tussen voorbenen geheel opengereten, maag er half uit. Betreft een speciaal ras: Shropshire-schaap. Dit ras wordt ingezet bij de kerstboomkwekerijen omdat het geen houtig gewas aanvreet.	

Veldsectie wolfsprooi

Veldsectie (ja / niet mogelijk)	nee, verplaatst
Bijtonden (afstand tussen hoektanden)	4,5 cm.
Vraatbeeld (buikholte geopend, ingewanden, botten, bloedingen etc.)	borst/buikholte open, maag er half uit en bovenbenen-voor vlees afgeknaagd
Krabsporen aanwezig?	nvt
Sleepspoor naar dekking?	nvt
Versleping van lichaamsdelen?	nvt
Medebenutting door aaseters geconstateerd? (vos, kraaiachtigen, wild zwijn, anders)	niet geconstateerd

Overige aanwijzingen

Omgevingssporen (keutels / haar / prenten / anders)	niet gevonden
Aanwijzingen van veehouder of waarnemer	

Uitslag/conclusie:

Monsternummers DNA-swabs	WENR203133 / WENR203188 / WENR203189
Predator zeker/onzeker (leg uit waarom)	gegeven verwondingen en kilbeet sterke verdenking voor wolf

Opmerkingen:

Opmerkingen:	Door ligging naast toegangsweg naar recreatieplas het dier meegenomen naar de boerderij, daar heeft DNA-afname plaatsgevonden.
--------------	--

Taxatie prooidier door wolf

Dossiernr: TKW241

A. Grondgebruiker/veehouder

1	Naam	
2	Adres	
3	Postcode/Woonplaats	9411 EV BEILEN
4	Telefoon mobiel	06-
5	E-mail	@hotmail.com
6	UBN/BRS nummer	UBN 6314343
7	KVK-nummer	
8	Relatienummer BII12	
9	IBAN nummer	

niet door taxateur in te vullen
niet door taxateur in te vullen
niet door taxateur in te vullen

B. Datum en tijd

	Datum	Tijd
10	29-10-2021	8.30
11	29-10-2021	10.00
12	29-10-2021	13.45
13	11-11-2021	7.45
14		

27. Beschrijving gebeurtenis

Bij bezoek aan zijn dieren constateerde dierhouder dat er 1 schaap dood in land lag. Bij onderzoek had hij sterke verdenking van wolf gezien eerdere schade. Door ligging naast toegangsweg naar recreatieplas het dier meegenomen naar de boerderij.

C. Vindplaats

15	Adres vindplaats	De Vorrelvenen/Blaauwe Meer	
16	Postcode/gemeente vindplaats	7991 gemeente Westerveld	
17	Coördinaten vindplaats	X: 52.8786	Y: 6.4135
18	Omschrijving locatie	weiland ten oosten van zwemplas/zandwingat Blaauwe Meer.	
19	Afrastering (uitvoering omheining, spanning)	2 stroomdraadjes + prikkeldraad; voldoende stroom 4,5 kVOLT	

meten voltage, aantal draden, afstanden en foto's

D. Veldsectie

20	Prooi aangeraakt	ja, door dierhouder	(ja/nee door wie)
21	Prooi locatie verplaatst	ja, mee naar boerderij genomen ivm. recreatie ter plekke	(ja/nee door wie)
22	Status prooien (dood/levend)	Dood: 1 Levend: 0	(aantallen noemen)
23	Oormerken	87683	(nummers noteren) ontbrekende nummers uit I&R)
24	Aantal zonder oormerk + reden geen oormerk	nvt	

E. Prooi (en)

ras	geslacht	leeftijd	stamboek*	toeslag**	zwoegervrij	dubb. ARR	drachtig	aantal
overige rassen	vrouw	1-5 jaar	ja	€ 50,00	ja	ja	ja	1

* raszuiver en geregistreerd bij een Europees of Brits stamboek
** Toeslag of korting stamboek te berekenen met tabblad 3. 'toeslag of korting'

F. Schadeberekening

Basisprijs	Toeslagen stamboek	Toeslag	Zwoegervrij	Dubbel AR	Drachtig	Aantal	Prijs
€ 150,00	€ 50,00	€ 50,00	€ 25,00	€ 25,00	€ 60,00	€ 1,00	€ 360,00
	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

26	Kosten dierenarts	----->	factuur toevoegen	
27	Destructiekosten	----->	Factuur of tarief Rendac	€ 26,77
28	Overige kosten (abortus, gederfde melkproductie, biologisch)	----->		
				€ 386,77

29 Bijzonderheden prooi(en)

Rendac: 1 stop + 1 dier = €26,77
Shropshire ras valt in categorie "Hampshire Down"

aldus opgemaakt d.d. 9-12-2021 te Diever

naam taxateur handtekening taxateur

Toelichting op toeslag of korting stamboekschapen

Correctie op basis van ras voor verschillen in marktwaarde fokdieren. In deze correctie is ook verdisconteerd de meerwaarde van het stamboekdier indien het behoort tot een zeldzaam ras in Europa (populatie kleiner dan 6000 stamboek geregistreerde dieren in Europa). Indien het ras niet is genoemd, is een toeslag of korting niet van toepassing in eerste instantie niet aan de orde. Zie ad 5

Correctie Ras	Texelaar, Blauwe Texelaar, Charolais, Suffolk, Hampshire Down	Swifter, Flevolander Noordhollander, Rijnlam, Zwartbles Ned. Melkschaap (Fries en Zeeuws), Romanov, Kerryhill, Scottish Blackface, Ruischaap,	Soay, Ouessant, Kameroen, Heideschaap (o.a. Mergellander, Kempisch, Groot, Drents Veluws, Schoonenbeker), Kameroen, Karakul, Castlemilk Moorit, Shetland
ooilam tot 1 jaar, niet gelamd	€ 25,00	€ 0,00	-€ 25,00
1 keer gelamd of ouder 1 jaar	€ 50,00	€ 0,00	-€ 50,00

Vul hier correcties in

€ 50,0

		ooi	ram
top 10% stamboek		€50-€200	€100-€400
10 beste lammeren regio-/nationale	< 1 jaar	€50-100	€50-€100
(reserve-)kampioen	> 1 jaar	€100-€250	€100-€250
overig waardevol stamboek genotype inclusief rammoeders en rammen in rammencirkel bij heideschapen		€ 50	€ 50

€ 0,0

€ 0,0

€ 0,0

€ 0,0

totaal extra

€ 50,00

invullen in taxatierapport in kolom extra

Aanvrager

Dossiernummer: TKW241

Naam: [REDACTED]

Adres: [REDACTED]

Postcode en woonplaats: 9411 EV Beilen

Telefoonnummer(s): 06 [REDACTED]

IBAN rekeningnummer: [REDACTED]

Gegevens aanvraag

Datum schademelding: 29-10-2021 d.d.

Datum schadeconstatering: 29-10-2021 d.d.

DNA uitslag: wolf

Schadeveroorzakende diersoort (beoordeling consulent): Wolf

Tweede beoordeling

Getoetst aan beleidsregels (zie checklist)

Check taxatierapport (zie checklist)

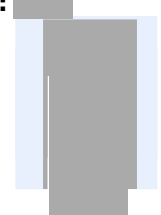
Besluit: Betalen €386,77

Datum beoordeling consulent 15-2-2022

Paraaf consulent

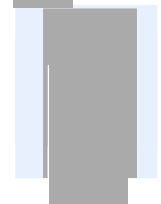
Naam:

Betaling

Datum akkoord voor betaling(en) coördinator 18-2-2022

Paraaf coördinator

Besluit(en)

Datum verzending besluit tegemoetkoming [Klik om een datum te kiezen](#)

Bezwaar en beroep

Datum ontvangst bezwaar Datum uitspraak Rb

Datum verzending bob Datum ontvangst Hb

Datum ontvangst beroep Datum uitspraak RvS

22709 - Besluit wolvenschade TKW241

Verzoek

Persoon:		Gemaakt:	11. maart 2022 12:00
Bedrijf:		Laatste wijziging:	11. maart 2022 12:00
Categorie:	Wolvenschade	Gesloten om:	11. maart 2022 12:00
Prioriteit:		Eigenaar:	(Niet-toegewezen)
Aanvraag: zaaknummer:	0		
de-minimisverklaring ontvangen:	0		
1de beoordelaar:	0		
2de beoordelaar:	0		
frs_exported_at:			
Vragenbrief verstuurd:	0		
SRS actief:	0		
SRS datum autorisatie GG:			
SRS status:	0		
SRS status datum wijziging:			
SRS Actie:	0		
SRS SSO Ticket:			
SRS verzonden op:			
Bekend bij SRS:	0		
gbs_status:	0		
gbs_nieuwbericht:	0		
Wettelijk bestrijden_mogelijk:	0		
Opvolgen consulent:	0		
Datum eindtaxatie rapport:			

[REDACTED] - 11. maart 2022 12:00 (Intern)

To: [REDACTED]@hotmail.com

Geachte heer [REDACTED]

Naar aanleiding van vermoedelijke wolvenschade is een taxateur bij u geweest om de schade te taxeren en DNA af te nemen.

Inmiddels heeft BIJ12 een besluit over uw dossier genomen.

U vindt dit besluit als document met kenmerk TKW241 als bijlage bij deze e-mail. Voor de inhoud van het besluit verwijzen wij u naar het betreffende document.

Hopende u voldoende geïnformeerd te hebben,

Hoogachtend,

BIJ12

Bijlagen: "TKW241-Besluit.pdf"

BIJ12-Faunazaken
 Leidseveer 2
 3511 SB Utrecht
 T: 085 - 486 22 22
 F: 085 - 486 22 33
faunazaken@bij12.nl
www.bij12.nl

██████████
 ██████████
 9411 EV Beilen

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
	-	TKW241	11 maart 2022
Contactpersoon			Bijlage(n)
Secretariaat BIJ12-Faunazaken			-

Onderwerp
 Beslissing op aanvraag tegemoetkoming faunaschade, dossiernummer TKW241

Geachte heer/mevrouw,

U heeft bij BIJ12 een aanvraag om een tegemoetkoming faunaschade ingediend, als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming. Uw aanvraag is getoetst aan de Wet natuurbescherming, Provinciale Omgevingsverordening Drenthe alsmede aan de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe. BIJ12 heeft het volgende overwogen en besloten, waarbij het genoemde artikel verwijst naar het betreffende artikel van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe en/of aan de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe.

De Wet natuurbescherming, Provinciale Omgevingsverordening Drenthe en de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe zijn te vinden op www.bij12.nl.

Getaxeerd schadebedrag

Van de taxateur heeft u reeds een bevestiging van de taxatie ontvangen. De omvang van de schade is vastgesteld op € 386,77.

Besluit

Aan u wordt een tegemoetkoming verleend van € 386,77.

Binnen twee weken na dagtekening van deze brief zal het bedrag van € 386,77 op uw bank-/girorekening met nummer ██████████ worden bijgeschreven.

Bezwaar

Tegen deze beslissing kunt u, binnen zes weken na de dag waarop de beslissing is verzonden, bezwaar maken door het indienen een bezwaarschrift, bij het College van Gedeputeerde Staten van provincie Drenthe, t.a.v. BIJ12-Faunazaken, Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht. U kunt ook per e-mail een bezwaarschrift indienen bij bezwaar@bij12.nl.

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe,
 voor deze,

coördinator van BIJ12-Faunazaken

36445 - Beslissing op bezwaar TKW241 TKW433 TKW439

Verzoek

Persoon:	██████████	Gemaakt:	07. apr. 2023 17:20
Bedrijf:	Factor.4.Change B.V.	Laatste wijziging:	13. apr. 2023 14:39
Categorie:	Wolvenschade	Gesloten om:	13. apr. 2023 14:39
Prioriteit:		Eigenaar:	LK
Aanvraag: zaaknummer:	0		
de-minimisverklaring ontvangen:	0		
1de beoordelaar:	0		
2de beoordelaar:	0		
frs_exported_at:			
Vragenbrief verstuurd:	0		
SRS actief:	0		
SRS datum autorisatie GG:			
SRS status:	0		
SRS status datum wijziging:			
SRS Actie:	0		
SRS SSO Ticket:			
SRS verzonden op:			
Bekend bij SRS:	0		
gbs_status:	0		
gbs_nieuwbericht:	0		
Wettelijk bestrijden_mogelijk:	0		
Opvolgen consulent:	0		
Datum eindtaxatie rapport:			

AB - 07. apr. 2023 17:20 (Intern)

To: ██████████@f4c.nl>
Cc: ██████████@hotmail.com>
Gebruikte tijd: 5 minuten

Geachte heer ██████,

U ontvangt bij deze mail de beslissing op uw bezwaar tegen de besluiten TKW241, TKW433 en TKW439.

Hoogachtend,

BIJ12

Bijlagen: "Beslissing op bezwaar TKW241 TKW433 TKW439.pdf"

BIJ12-Faunazaken

Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

T: +31 (0)85 486 22 22
F: +31 (0)85 486 22 33
E: bezwaar@bij12.nl
www.bij12.nl

F4C advies
t.a.v. [redacted]

Datum	7 april 2023
Contactpersoon	Dhr. mr. [redacted]
Ons kenmerk	TKW-241,TKW-433, TKW-439
Uw kenmerk	-
Onderwerp	Beslissing op bezwaar
Bijlagen	2

Geachte heer [redacted]

Op 7 oktober 2022 heeft BIJ12 uw bezwaarschrift, ingediend namens Schapenhouderij [redacted] (hierna: uw cliënt) ontvangen gericht tegen het besluit van 30 september 2022 met kenmerk TKW-433 en TKW-439. Ambtshalve hebben wij dit bezwaar tevens opgevat als een bezwaar tegen het besluit met kenmerk TKW-241. In deze brief vindt u de beslissing op uw bezwaarschrift en de overwegingen die tot die beslissing hebben geleid.

Regelgeving

Uw bezwaarschrift is getoetst aan de Wet natuurbescherming, de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe en de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe. Deze zijn te vinden op www.bij12.nl.

Beslissing

Wij verklaren uw bezwaren deels gegrond en deels ongegrond. Uw cliënt ontvangt een aanvullende tegemoetkoming van € 6.235,00.

Feiten en omstandigheden

Op 7 oktober 2022 hebben wij uw bezwaarschrift ontvangen.

Op 24 oktober 2022 heeft een medewerker van BIJ12 telefonisch contact met u opgenomen en aan u gevraagd of u gebruik wilt maken van het recht te worden gehoord. U heeft verklaard graag gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord.

Op 16 november 2022 heeft u uw bezwaren mondeling nader toegelicht. Een verslag hiervan is toegevoegd in de bijlage. Hetgeen verklaard is tijdens de hoorzitting is meegewogen in deze beslissing op bezwaar.

Uw bezwaren

U verzoekt ons om een duidelijk, open en transparante opbouw van het taxatierapport. Voor een uitgebreide weergave van uw bezwaren verwijzen wij naar uw bezwaarschrift en het verslag van de hoorzitting.

Overwegingen

In het kader van de behandeling van uw bezwaarschrift heeft op basis van uw bezwaren een volledige heroverweging van het door u bestreden besluit plaatsgevonden.¹

Algemeen

Het is verboden in het wild levende diersoorten genoemd in bijlage II bij het Verdrag van Bern opzettelijk te doden of te vangen. Wij verlenen in voorkomende gevallen tegemoetkomingen in schade, aangericht door natuurlijk in het wild levende dieren die worden genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn. Dit gebeurt op basis van artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming. Een tegemoetkoming in de schade wordt slechts verleend voor zover een aanvrager schade lijdt, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Ter invulling van de beoordelingsruimte die dit artikel biedt, hebben Gedeputeerde Staten de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe vastgesteld.

De bescherming van have en goed tegen schade door dieren is primair de verantwoordelijkheid van de grondgebruiker/dierhouder zelf. Dit brengt met zich mee dat alles in het werk gesteld moet worden om schade door beschermde dieren aan de landbouw te voorkomen en te beperken. Normaal gesproken beoordelen wij dus eerst of een aanvrager zelf voldoende preventieve maatregelen en inspanningen heeft getroffen om de schade te voorkomen en te beperken. Bij schade door een wolf wordt, voorsnog, echter nog niet van aanvragers verlangd dat zij preventieve wolfwerende maatregelen treffen om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen.² Dit is om dierhouders te laten wennen aan de komst van de wolf, tijd te geven zich daarop voor te bereiden en te schakelen. Dit beleid kan in de toekomst veranderen.

Taxatie

De omvang van de schade wordt door een taxateur vastgesteld. De taxateur stelt, met inachtneming van de door BIJ12 vastgestelde taxatierichtlijnen, van zijn bevindingen een rapport samen en ondertekent dat. Bij het vaststellen van schade door een wolf, voert een taxateur zijn werkzaamheden uit conform de daarvoor vastgestelde Richtlijn taxatie en prijzen bij wolvenschade in de schapenhouderij, d.d. 31 januari 2023.³ Een tegemoetkoming wordt verleend indien een dier met zekerheid of zeer waarschijnlijk door een wolf is gedood.

Waardebepaling schapen

Het bepalen van de waarde van gedode schapen is afhankelijk van meerdere factoren zoals ras, geslacht, leeftijd, dracht en stadium van de dracht, gebruiksdoel (slacht, fokkerij, melkproductie), wel of niet opname in stamboek, wel of niet biologische bedrijfsvoering, gezondheidsstatus van het bedrijf (zwoegerziektevrij, CL-vrij, scrapieresistent) of van het individuele dier (scrapieresistent met genotype ARR/ARR). BIJ12 heeft daarom aan de Wageningen University & Research (WUR) en aan de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) advies gevraagd. Op basis daarvan heeft BIJ12 in 2023 de eerdergenoemde 'richtlijn taxatie en prijzen bij wolvenschade in de schapenhouderij' vastgesteld.

¹ Artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht.

² Artikel 5.4 en 5.6 van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539.

³ Artikel 5.2 Artikel 5.4 en 5.6 van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539

Voor wat betreft de hoogte van de tegemoetkoming, sluit BIJ12 aan bij de waardetabel schapenhouderij van de WUR, welke door zowel GD als WUR gezien wordt als het beste uitgangspunt. Het doel hiervan is een waarderingssysteem voor schapen dat een reële waardering van de dieren geeft, juridisch robuust en transparant is en voldoende draagvlak heeft in de sector. Het basis uitgangspunt is een waardering conform marktprijzen.

Deze waardetabel is in opdracht van het Ministerie van LNV gemaakt en wordt landelijk gebruikt (bijvoorbeeld ook in het kader van besmettelijke dierziekten) en is in overleg met taxateurs en de sector, door WUR opgesteld.⁴

U geeft aan dat de tegemoetkoming niet in verhouding tot de marktconforme prijs staat

U stelt zich op het standpunt dat de prijzen niet conform de marktontwikkeling zijn en dat het toegekende bedrag van € 40,- voor dracht ook niet reëel is. In uw geval gaat het om schapen van het ras shropshire die niet in Nederland verkrijgbaar zijn en alleen uit het buitenland geïmporteerd kunnen worden.

Hierover overwegen wij het volgende. Naar aanleiding van uw bezwaren hebben wij advies ingewonnen bij de Vereniging van Speciale Schapenrassen (hierna: VSS). VSS heeft geconcludeerd dat raszuivere shropshire schapen gras eten, maar geen bast. Daardoor kan het gebruik van glyfosaat worden verminderd. Dat is een duidelijke meerwaarde en maakt ze extra maatschappelijk relevant. In Nederland worden geen stamboek shropshire schapen aangeboden voor de verkoop en dienen deze uit Oostenrijk of Denemarken geïmporteerd te worden. Importeren uit Engeland is niet mogelijk vanwege de regelgeving. De kosten voor een schaap variëren en zijn onder andere afhankelijk van de kwaliteitsklasse, het genotype en wel/niet zwoegervrij.

Naar aanleiding van dit advies hebben wij de door ons gehanteerde prijzen aangepast. In onderstaand tabel vindt u de nieuwe prijzen. Bij dracht wordt een toeslag toegekend van 1,2% boven op de prijs. Bij dit besluit is een tabel gevoegd in de bijlage met de berekening per TKW.

Daarnaast hebben wij in het geval van uw cliënt een eenmalige tegemoetkoming toegekend in verband met reis naar het buitenland om nieuwe schapen te importeren. Dit bedrag hebben wij vastgesteld op € 2.500,00.

Waardetabel

Geslacht	Leeftijd	Prijs
vrouw	1-5 jaar	€ 350,00
man	1-5 jaar	€ 900,00
vrouw	lam 16-25 kg	€ 275,00
man	lam 16-25 kg	€ 550,00

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt gegrond.

U stelt dat 36 schapen niet drachtig zijn geworden door de aanval

Uw cliënt geeft voeding aan de schapen vanwege de dracht. Aan de buitenkant is echter niet te zien of de schapen wel of niet drachtig zijn. Indien de schapen niet drachtig zijn, leidt dit tot vervetting en kunnen de schapen daarna nooit meer drachtig worden. U meent dat 36 van de schapen na de aanval niet drachtig zijn geworden vanwege de schrik, waardoor dit tot vervetting heeft geleid en dit ertoe heeft geleid dat de schapen nooit meer drachtig kunnen worden.

⁴ Richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren, d.d. 1 januari 2023.

Hierover overwegen wij het volgende. Wij vinden het spijtig te horen dat zoveel van de schapen van uw cliënt niet drachtig zijn geworden. Wij overwegen echter dat het causaal verband tussen het niet drachtig kunnen worden van de schapen en de aanval door de wolf niet is aangetoond. Wij zijn daarom van oordeel dat deze kosten niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.

Voor zover wel een causaal verband zou zijn tussen de aanval en het gegeven dat de schapen niet drachtig zijn geworden, overwegen wij hierover het volgende. In de beleidsregels is bepaald dat uitsluitend een tegemoetkoming wordt verleend voor schade veroorzaakt door beschermde diersoorten, welke door vraat, graven, wroeten of vegen *aan landbouw* is veroorzaakt.⁵ Alleen schade die rechtstreeks aan de landbouw, dus aan veehouderij⁶, is aangericht, komt voor een tegemoetkoming in aanmerking.⁷ Bij schade door de wolf is directe schade dus de schade door predatie aan de schapen. Bijkomende schade of indirecte schade komt in beginsel niet in aanmerking voor een tegemoetkoming. Bij schade door de wolf zijn hierop enkele uitzonderingen gemaakt. In de taxatierichtlijn wolf (uitgangspunt 5) is benoemd dat de verworpen lammeren veroorzaakt door de wolf, en eventuele dierenartskosten en afvoerkosten, toch voor een tegemoetkoming in aanmerking komen. Het gegeven dat de schapen daarna niet langer drachtig kunnen worden, betreft toekomstige schade die niet onder te vergoeden indirecte schade valt.

Voorts zijn wij van oordeel dat in alle redelijkheid van uw cliënt verwacht mag worden dat deze zijn schapen goed op dracht controleert, zodat eventuele vervetting vroegtijdig geconstateerd wordt en uw cliënt op die wijze kan voorkomen dat de schapen niet langer drachtig kunnen worden. Indien uw cliënt dit nalaat, neemt uw cliënt het risico dat de schapen niet meer drachtig kunnen worden en dient dit gevolg voor zijn rekening te blijven.

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

U geeft aan dat wij aansprakelijk zijn voor de schade die de bomenteler leidt

Uw cliënt heeft zich contractueel verbonden om de schapen in te zetten bij onkruidbestrijding bij een derde partij. Vanwege de aanval door de wolf, kunt uw cliënt geen schapen hiervoor inzetten en is uw cliënt aansprakelijk gesteld door de betreffende bomenteler. U stelt zich op het standpunt dat uw cliënt voor de schade een tegemoetkoming dient te ontvangen.

Hierover overwegen wij het volgende. Zoals boven aangegeven, komt alleen directe schade in aanmerking voor een tegemoetkoming. Eventuele schade die derden lijden, omdat uw cliënt zijn contractuele afspraken niet langer kan nakomen, betreft geen directe schade vanwege predatie door de wolf en betreft schade welke binnen het normaal bedrijfsrisico van zijn bedrijf hoort.

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

Tot slot stelt u dat geleverde inspanningen ook vergoed dienen te worden

U geeft aan dat dit is gebleken uit de recente uitspraak en dat ook deze kosten niet vergoed zijn.

⁵ Artikel 5.3 en toelichting, van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539.

⁶ Artikel 5.1, van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, Provinciaal Blad 2022, 14539.

⁷ ABRvS, 8 augustus 2018, 201707597/1/A2, r.o. 4.2, ECLI:NL:RVS:2018:2636.

Hierover overwegen wij het volgende. Een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming wordt slechts verleend als een belanghebbende schade lijdt, welke redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Uit dit artikel volgt dat onevenredig zware schade vergoed moet worden. Het geeft geen recht op een volledige schadevergoeding; het betreft een tegemoetkoming in de schade die naar billijkheid wordt bepaald. Verder komt schade die tot het normale bedrijfsrisico behoort niet voor een tegemoetkoming in aanmerking, waarbij geldt dat een zekere mate van schade door in het wild levende dieren voor lief genomen moet worden.

Andere indirecte schadeposten, zoals de uren (tijd) die een dierhouder heeft besteed aan de schadeafwikkeling, komen niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Deze schade is een afgeleide van de schade veroorzaakt door in dit geval de wolf, en niet direct gerelateerd aan de bedrijfsmatig uitgeoefende landbouw (landbouwgewassen en landbouwhuisdieren). In de vastgestelde richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren is de onderbouwing hiervan opgenomen.

In het kader van de inspanningsverplichting die op uw cliënt rust, mag naar ons oordeel in redelijkheid van uw cliënt verwacht worden dat hij die handelingen verricht, zoals het controleren van de schapen op verwondingen en het behandelen van verwonde dieren, die nodig zijn om de schadebeoordeling door de taxateur mogelijk te maken, met het oog op een te verlenen tegemoetkoming. De werkzaamheden/uren besteed aan de verdere schadeafhandeling en schadevoorkoming stijgen naar ons oordeel niet uit boven hetgeen tot het normale bedrijfsrisico behoort en komen daarom niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Hetzelfde geldt voor medicijnen die uw cliënt eventueel moet kopen om verwonde schapen te behandelen.

Ten overvloede merken wij nog op dat in de regel een eigen risico van 5% wordt ingehouden op tegemoetkomingen in faunaschade. Bij schade door de wolf hanteren wij echter geen eigen risico. In het geval van uw cliënt is dus geen eigen risico toegepast op de verleende tegemoetkoming.

Gelet op bovenstaand verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

Hoogte van de tegemoetkoming

Dee schade is in totaal voor alle drie de aanvragen vastgesteld op € 8.695,00. Uw cliënt ontvangt een eenmalige aanvullende tegemoetkoming in verband met de reis die hij moet maken om vervangende schapen te importeren. In het geval van uw cliënt is dit bedrag vastgesteld op € 2.500,00. Dit maakt de volgende berekening:

Totale tegemoetkoming	€ 8.695,00 (zie bijgevoegde tabel)
Reiskosten	€ 2.500,00
Reeds ontvangen tegemoetkoming	-€ 4.960,00
Aanvullende tegemoetkoming	€ 6.235,00

Het bedrag van € 6.235,00 wordt zo spoedig mogelijk overgemaakt naar het bij ons bekende rekeningnummer.

Conclusie

Wij verklaren uw bezwaren gegrond voor zover deze betrekking hebben op de prijs per schaap en de reiskosten en ongegrond voor het overige. Wij herroepen daarom de besluiten met kenmerk TKW-241, TKW-433 en TKW-439. Er wordt aan uw cliënt een aanvullende tegemoetkoming verleend van € 6.235,00.

Beroepsmogelijkheid

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een beroepschrift indienen bij de rechtbank Noord-Nederland, afdeling bestuursrecht, postbus 150, 9700 AD Groningen. U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>.

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe
voor deze,

Unitmanager Faunazaken

Tabel tegemoetkoming per aanvraag

Dossier	Datum aanvraag	Ras	Geslacht	leeftijd/geslacht gewicht	Drachtig	Aantal	Tegemoetkoming oud	Tegemoetkoming nieuw
TKW-241	29-10-2021	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	ja	1	€ 360,-	€ 420,-
TKW-433	19-4-2022	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	ja	5	€ 1600,-	€ 2.100,-
			man	lam 16-25 kg	nee	2	€ 500,-	€ 1.100,-
			vrouw	lam 16-25 kg	nee	1	€ 225,-	€ 275,-
TKW-439	24-4-2022	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	nee	8	€ 1600,-	€ 2.800,-
			man	1-5 jaar	nee	1	€ 225,-	€ 900,-
			man	lam 16-25 kg	nee	1	€ 150,-	€ 550,-
			vrouw	lam 16-25 kg	nee	2	€ 250,-	€ 550,-
Totaal	Totaal						€ 4.960,-	€ 8.695

Verslag hoorzitting BIJ12- Faunazaken

Datum hoorzitting	16 november 2022
Dossiernummer	TKW-241, TKW-433, TKW-439
Naam	Schapenhouderij Hatzmann
Aanwezig	Dhr. ██████ (gemachtigde/belanghebbende) Dhr. ██████ (bezwaarde) Dhr. ██████ (bezwaarde) Dhr. ██████ (consulent BIJ12) Dhr. ██████ (jurist BIJ12)

De heer ██████ opent de hoorzitting, geeft een korte weergave van de feiten en legt de procedure uit.

De heer ██████ vraagt wie de betrokken consulent was die het besluit heeft genomen.

De heer ██████ geeft aan dat dit niet van belang is voor de hoorzitting en dat het niet om de naam gaat, maar om de uitbetaling van de schade.

De heer ██████ geeft aan dat het makkelijker praten is als de naam bekend is. Voors geeft de heer ██████ aan dat de overheid aangeeft transparant te willen zijn en dat dit ook voor namen geldt.

De heer ██████ reageert hierop en geeft aan dat het in principe niet uitmaakt wie wat gedaan heeft. Het gaat erom dat een beslissing is genomen met de kennis die er lag.

De heer ██████ bevestigt dit en geeft aan dat een naam doorgeven toch niets voor de heer ██████ zegt. Het doet niets af aan het besluit dat er ligt. Voorts geeft de heer ██████ aan dat het besluit wordt ondertekend namens Gedeputeerde Staten.

De heer ██████ geeft aan dat in het bezwaarschrift lijkt te worden ingegaan op meerdere aanvragen, maar dat de hoorzitting zich enkel richt op TKW-439.

De heer ██████ geeft aan dat de eerdere aanvragen een aanleiding vormen voor het bezwaar en dat dit bij de heer ██████ bekend is. De heer ██████ geeft aan een gesprek te hebben gehad met de heer ██████ en de heer ██████.

De heer ██████ geeft aan dat Shropshire schapen gehouden worden en dat geen enkel ander schapenras dezelfde eigenschappen heeft. Uiteindelijk is een enkele aanval nog op te vangen, maar intussen zijn er drie of vier aanvallen geweest. Dit zorgt voor extra negatieve effecten op het aantal schapen. De heer ██████ geeft aan dat dit de reden is waarom het noodzakelijk is om een volledig beeld te schetsen. Het gaat niet enkel om 12 dieren, maar het gaat erom dat door de aanvallen niets meer over blijft. De heer ██████ vervolgt en geeft aan dat in 2019 een aantal aanvallen zijn geweest waarbij

een aantal schapen dood zijn gegaan en de aanwas daardoor ook minder werd. In 2012 waren van de 84 schapen nog maar weinig schapen over. De heer [REDACTED] geeft aan dat dit bijzondere ras nagevoel niet in Nederland te verkrijgen is en dat dit een belangrijk aspect is om in overweging te nemen. Omdat de dieren geïmporteerd moeten worden vanuit het buitenland, wordt door de aanval meer schade veroorzaakt dan enkel de gedode dieren.

De heer [REDACTED] vraagt wat er de laatste keer voor de aangeschafte schapen is betaald.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de laatste schapen gekocht zijn in 2017/ 2018 en dat de heer [REDACTED] dit beter kan uitleggen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de omvang van koppels van 30 niet te verkrijgen is en dat daar geluk voor nodig is. De heer [REDACTED] geeft aan, na samen met zijn zoon veel gereisd te hebben, en veel contacten gelegd te hebben, een koppel Shrophires tegen te zijn gekomen in België. Het tweede koppel kon in Limburg gekocht worden middels alle contacten door de jaren heen. De schapen staan niet op marktplaats of dergelijke. De heer [REDACTED] geeft aan dat indien er her en der koppels van twee weggehaald worden, de kans bestaat dat deze niet raszuiver zijn. De heer [REDACTED] geeft aan dat het nodig is dat het om raszuivere schapen gaat.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het Verenigde Koninkrijk de meeste schapen van dit ras aanwezig zijn, maar dat het land nu buiten de EU valt en importeren daardoor lastig wordt. Hierdoor is men nu vooral aangewezen op Denemarken en Oostenrijk waar dit schapenras ook wordt gehouden.

De heer [REDACTED] vraagt hoe de zuiverheid gecontroleerd wordt.

De heer [REDACTED] geeft aan dat stamboekpapieren de voorkeur hebben en dat je dan daarvan uit kunt gaan. De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] niet al zijn schapen bij het stamboek had aangemeld. De schapen waren niet bestemd voor de handel, waardoor een stamboekregistratie niet direct van belang was. De dieren deden wat ze moesten doen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat alle gekochte schapen voorzien waren van een stamboek, maar dat de schapen van de eigen fokkerij niet gemeld waren.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de schade waarvoor melding gedaan wordt, de gedode dieren betreft, en dat het om omzetverlies gaat vanwege te weinig aanwas door stress. Daarnaast is er de schade vanwege de bomenteler.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het taxatierapport een verkeerd ras vermeld staat, te weten de Hampshire Down, terwijl het om een Shropshire gaat. Deze twee rassen zijn niet met elkaar te vergelijken vanwege de tal van verschillende eigenschappen. De heer [REDACTED] concludeert dat de taxatie niet zorgvuldig was uitgevoerd en dat daar veel vraagtekens bij gezet kunnen worden. Voorts wordt in taxatierapport vermeld dat het om een vleestype gaat, terwijl de schapen puur vanwege de specifieke eigenschappen ingezet worden in de bomentelt.

De heer [REDACTED] geeft aan dat als een schaap dood gaat, je normaliter een vergoeding moet krijgen voor een nieuw schaap. De heer [REDACTED] geeft verder aan dat hoewel het niet om een stamboekschaap gaat, het wel een zeldzaam ras betreft. Ook wordt vermeld dat de richtlijnen geactualiseerd worden en dat vervolgschade ook van toepassing kan zijn.

De heer [REDACTED] geeft aan dat echter niet gekeken wordt naar het ras, dat het om oude prijzen gaat en dat de marktprijzen in 2021 en 2022 veel hoger liggen dan in 2019. De heer [REDACTED] geeft aan dat er een prijsverschil is van 38% voor de ooien, maar dat het voor de lammeren net anders is. Voorts geeft de heer [REDACTED] aan dat er in 2019 schade is geweest, maar dat bij die schade een veel hogere vergoeding is toegekend terwijl het om hetzelfde ras ging. In 2019 is € 390,- per fokfooi toegekend en de vergoeding van 2022 ligt tussen de 200 en de 250euro. De heer [REDACTED] stelt dat dit

de helft is terwijl de prijs omhoog is gegaan. De heer [REDACTED] concludeert dat deze tegemoetkoming niet in verhouding staat tot de eerdere tegemoetkoming. Dit heeft te maken met het invullen van het verkeerde ras. Voorts had de heer [REDACTED] niet de gelegenheid om de taxatie te corrigeren waardoor dit voor frustratie zorgde. Het taxatierapport werd pas veel later ter beschikking gesteld zodat de mogelijkheid werd weggenomen om deze te corrigeren. En dan moet je in bezwaar.

De heer [REDACTED] vervolgt en geeft aan dat de taxatie in de basis goed moet zijn en het niet kan dat er verkeerde notities gemaakt worden. Daarnaast is het lastig om de waarde te bepalen omdat deze niet voorhanden zijn. De schapen moeten geïmporteerd worden vanuit Denemarken, ook vanwege de kwantiteit. Voorts moet er rekening gehouden worden met de kosten voor het zoeken van de schapen en om die reden moet de omvang van de schade goed vergoed worden. Er moet specifiek gezocht worden naar het juiste koppel. De heer [REDACTED] concludeert dat de tegemoetkoming niet in verhouding staat tot de ontwikkeling van de marktprijs, het summiere aanbod en het feit dat veel inspanningen geleverd moet worden om de schapen te vinden.

De heer [REDACTED] vervolgt en geeft aan dat het om gevoelige schapen gaat en een wolvenaanval veel effect heeft op de aanwas. De heer [REDACTED] geeft aan dat in 2022 bijna geen enkel schaap drachtig was. Daar is een vergoeding van € 40,- per drachtig lam voor toegekend. De heer [REDACTED] geeft aan dat ook dit bedrag niet in verhouding staat. De heer [REDACTED] geeft aan dat er geen nieuwe aanwas is geweest, maar dat je daarvoor wel een potentieel nieuw schaap uit het buitenland moet importeren. Om die reden is die € 40,- niet in verhouding. De heer [REDACTED] geeft aan dat het doel van de heer [REDACTED] is om weer een nieuw koppel te vinden.

De heer [REDACTED] geeft aan dat het derde punt de aansprakelijkheid betreft. De heer [REDACTED] wordt door een derde partij aansprakelijk gesteld, omdat deze derde de onkruidbestrijding bij de kerstbomen nu op een andere wijze zal moeten uitvoeren. De waardevermindering die als gevolg hiervan optreedt, wordt op de heer [REDACTED] verhaald, terwijl de heer [REDACTED] in 2018 bewust een jaarproef heeft gedraaid en daarna pas afspraken heeft gemaakt. Het aantal schapen nam toe waardoor het onkruidbeheer aangepakt kon worden. Toen de afspraak werd gemaakt, wist men niet dat de wolf zoveel schade kon aanrichten. Indien dit feit bekend was, zou men terughoudender zijn geweest. De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] zo snel mogelijk een nieuw koppel wil zodat de schade van de teler niet toeneemt. De heer [REDACTED] concludeert dat de tegemoetkoming van € 1.700,- voor 12 schapen de schade niet dekt.

De heer [REDACTED] haalt als laatste de uitspraak van de Raad van State aan. Daaruit is gebleken dat de gemaakt uren ook vergoed dienen te worden en dat dit in het onderhavige geval niet vergoed werd. De heer [REDACTED] concludeert dat uiteindelijk een schade is ontstaan die niet voorzienbaar was. Bij een eenmalige aanval is de schade heel anders te beoordelen. Dat heeft ervoor gezorgd dat een situatie is ontstaan die niet meer op te lossen is zonder een goede compensatie.

De heer [REDACTED] vraagt of de heer [REDACTED] wil reageren op wat zojuist door de heer [REDACTED] is verklaard.

De Heer [REDACTED] geeft aan een gesprek te hebben gehad op 1 november 2022 en dat hetgeen toen verklaard is, aansluit op hetgeen nu verklaard wordt. De heer [REDACTED] geeft aan inderdaad gezien te hebben dat in verschillende jaren getaxeerd is en vraagt of de heer [REDACTED] ook tegen de toen getaxeerde prijzen is.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] toen geweest is en de papieren van het stamboek wilde. Naar aanleiding daarvan werden de prijzen vastgesteld. De heer [REDACTED] verklaart dat hij achteraf niet achter de vastgestelde prijzen hoefde te staan. De heer [REDACTED] geeft aan dat indien je één aanval krijgt, dit prima te overzien is, maar dat dit echter veel vaker is voor gekomen. De prijzen behoren geïndexeerd te worden, maar worden juist minder. De heer [REDACTED]

verklaart dat hij een volwaardig bedrijf had dat zonder subsidie kon draaien, dat hij wil ondernemen en dat hij dit ook altijd aan zijn kinderen heeft geleerd, maar dat de onderneming vanwege de wolvenschade teniet is gegaan.

De heer [] geeft aan dat de vergoeding van 2019 reëel is, als je verwacht dat je het verlies met een nieuwe aanwas compenseert. Als dat eenmalig is, is het te overzien. Maar in 2020 en 2021 is geen nieuwe aanwas geweest en dan is de compensatie niet voldoende. De schapen worden ouder en die moet je vervangen. De heer [] geeft aan dat het de bedoeling is dat de dieren op een goede manier gefokt worden en dat een koppel van 80 schapen moet komen.

De heer [] vervolgt en geeft aan dat de heer [] zijn veehouderij had kunnen opbouwen, maar dat dit indirecte schade is. De heer [] verklaart compensatie te willen zien voor de geleden schade vanwege de wolf. De rest van het verlies vindt de heer [] prima, omdat dit bij het risico van de onderneming hoort. De heer [] geeft aan dat dit een specifieke situatie is die heel anders is en dat het de 1% betreft die anders is dan de rest.

De heer [] vraagt of er ook contracten waren met andere partijen dan de partij die de heer [] aansprakelijk heeft gesteld.

De heer [] geeft aan dat het de eerste partij was en dat zij 60 hectare kerstbomen hadden. Mocht de kudde uitgebreid worden met een koppel, dan kon het bedrijf met andere partijen in zee gaan. De heer [] geeft aan dat andere partijen hen ook benaderden, maar dat ze toen niet genoeg schapen hadden.

De heer [] geeft aan dat de intentie om verder uit te breiden er is en dat er vraag was vanuit de sector, maar dat de heer [] er niet aan toe is gekomen omdat het koppel verdween. De heer [] geeft aan dat het aantal koppel 150 had kunnen zijn, gerekend met de aanwas, en dat de omzet dan veel meer zou zijn geweest. De heer [] geeft aan dat dit echter indirecte en hypothetische schade is.

De heer [] geeft aan dat eerder een vergoeding van € 40,- extra is toegekend na een hoorzitting, dat dit eerst niet aan de orde was en dat dit niet in de richtlijn stond aangegeven. De heer [] geeft aan dat die extra € 40,- toen als voldoende werd geacht.

De heer [] geeft aan dat in de richtlijn over directe en indirecte schade gesproken wordt en dat hierover te discussiëren valt. De heer [] geeft aan dat het in dit geval om directe schade gaat, omdat de schade een op een aan de wolvenaantal toe te wijzen is. De heer [] geeft aan dat vele directe schade echter pas later naar boven komt en dat het veel moeilijker is om die schade aannemelijk te maken.

De heer [] geeft aan 36 schapen te hebben die last hebben van vervetting. Deze schapen moesten verkocht worden. De heer [] geeft aan dat dit schade is die een jaar later intrad. De heer [] geeft aan dat je voeding geeft aan je schapen. Het is echter niet te zien of de schapen drachtig zijn. Echter vervetten de schapen als deze niet drachtig zijn en daar kom je pas veel later achter. Het leed is dan al geschied. De heer [] geeft aan dat de vervette schapen het jaar daarop dan ook niet meer drachtig kunnen worden.

De heer [] geeft aan voldoende informatie te hebben en vraagt of de aanwezigen nog vragen hebben.

De heer [] geeft aan dat het om een specifieke casus gaat, dat BIJ12 de tijd moet nemen om een beslissing te nemen, dat anders in beroep wordt gegaan en dat dit dan veel meer tijd gaat kosten. De heer [] geeft aan dat het verstandig is om goed met de provincie te overleggen zodat een goede oplossing gevonden kan worden. Dan kan alles makkelijk op een rij gezet worden en is er meer zekerheid dat het besluit aansluit op wat partijen willen zien. Anders wordt onnodig geprocedeerd.

De heer [] geeft aan dat de heer [] weer met een koppel van 90 schapen verder wil. Wel heeft de heer [] mogelijksterwijs drie jaar vertraging. Maar dat zij dan zo.

De heer [] vraagt hoe de heer [] verwacht aan 80 oaien te komen. De heer [] geeft aan dat uit navraag hierover bij de Vereniging voor Speciale Schapenrassen (VSS) is gebleken dat men voor de aankoop van raszuivere Shropshire schapen op het buitenland is aangewezen. De heer [] vraagt hoe de heer [] aan nieuwe schapen zal komen indien hij een bedrag ontvangt.

De heer [] geeft aan dit ook niet te weten en geeft aan dat de portemonnee leeg is.

De heer [] geeft aan zijn contacten dan eerst te zullen benaderen en daarmee in zee te zullen gaan. De heer [] geeft aan voor de rest verder te zullen zoeken en dat hij in Nederland geen koppel van 80 zal vinden. De heer [] geeft aan in dat geval dan gewezen te zijn op het buitenland en dat daarvoor gespaard moet worden.

De heer [] geeft aan dat het beter is om een lot voor de loterij te kopen dan te verwachten dat je een koppel van 84 in een keer kunt kopen. De heer [] geeft aan dat je moet gokken, dat je de dieren gefaseerd kunt kopen, maar dat hier en daar een klein beetje aankopen niet wenselijk is, vanwege de zuiverheid van de dieren en vanwege ziektes.

De heer [] vraagt of er nog vragen of opmerkingen zijn. De heer [] heeft aan de aanwezigen het vervolg van de procedure uitgelegd en de hoorzitting gesloten.

INGEKOMEN 06 JUN 2023
BIJ12.2023.IN.141

Rechtbank
Noord-Nederland

| | AANTEKENEN | | PER POST | | EMAIL

Gedeputeerde Staten van Drenthe, unitmanager van BIJ12-Faunazaken
Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

Afdeling bestuursrecht

bezoekadres
Guyotplein 1
9712 NX Groningen
openingstijden
08:30-17:00 uur

correspondentieadres
Postbus 150
9700 AD Groningen

t (088) 361 14 35 algemeen
t (088) 361 13 33 belasting

e-mail voor voorzieningen:
bestuurvovo.nnl@rechtspraak.nl
e-mail voor beroepen:
bestuursrecht.nnl@rechtspraak.nl

www.rechtspraak.nl

datum 5 juni 2023
onderdeel Team WABO (milieu), BK en overig
contactpersoon mevrouw [REDACTED]
doorkiesnummer (088) [REDACTED]
ons kenmerk zaaknummer LEE 23 / 2261 NATUUR
uw kenmerk TKW-241, TKW-433, TKW-439
bijlage(n)
onderwerp het beroep van Schapenhouderij Hatzmann te Beilen

Geachte heer/mevrouw,

Over het beroep met zaaknummer LEE 23 / 2261 NATUUR deel ik u het volgende mee.

De rechtbank heeft van Schapenhouderij Hatzmann een beroepschrift (met bijlagen) ontvangen. Ik stuur u hiervan een kopie.

Ik houd u op de hoogte van het verdere verloop van de procedure.

Als u naar aanleiding van deze brief vragen hebt, kunt u contact opnemen met de administratie van de rechtbank op het hierboven vermelde doorkiesnummer.

Als u de rechtbank wilt of schrijft, verzoek ik u het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend

de griffier

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Rechtbank Noord-Nederland
Afdeling bestuursrecht
Postbus 150
9700 AD GRONINGEN

Datum 17 mei 2023
Kenmerk 22 0157

Betreft: Pro forma beroepschrift Beslissing op bezwaar TKW241, TKW433 en TKW439, namens Schapenhouderij Hatzmann, te Beilen

Geachte heer, mevrouw,

Als gemachtigde van mijn klant Schapenhouderij Hatzmann, stellen wij beroep in tegen de beslissing op het bezwaar van 7 april 2023 met kenmerk TKW241, TKW433 en TKW439 (bijlage 1), een pro forma beroepschrift.

Schapenhouderij Hatzmann is het niet eens met dit besluit. Tijdens de termijn om beroep in te stellen tegen de beslissing dien ik een pro forma beroepschrift in en verzoek ik u om een redelijke termijn te stellen voor het aanvullen van de gronden van het beroepschrift. Schapenhouderij Hatzmann verzoekt om de beslissing op bezwaar te herzien, zodat de door hem geleden schade volledig vergoed wordt.

Onder verwijzing naar artikel 7:28 Awb verzoek ik u om na vernietiging van het besluit BIJ12 te veroordelen tot het vergoeden van de proceskosten en het griffierecht.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
F4C Advies

Bijlage(n): Beslissing op bezwaar d.d. 7 april 2023

www.f4c.nl
www.factor4change.nl

KVK: 80300073
IBAN: NL55RABO0359093744
BIC: RABONL2U
BTW: NL861622790B01

BIJ12-FaunazakenLeidseveer 2
3511 SB Utrecht

T: +31 (0)85 486 22 22

F: +31 (0)85 486 22 33

E: bezwaar@bij12.nlwww.bij12.nlF4C advies
[redacted]Kortenaerstraat 15
8023 TW Zwolle

Datum	7 april 2023
Contactpersoon	Dhr. [redacted]
Ons kenmerk	TKW-241,TKW-433, TKW-439
Uw kenmerk	-
Onderwerp	Beslissing op bezwaar
Bijlagen	2

Geachte [redacted]

Op 7 oktober 2022 heeft BIJ12 uw bezwaarschrift, ingediend namens Schapenhouderij Hatzmann (hierna: uw cliënt) ontvangen gericht tegen het besluit van 30 september 2022 met kenmerk TKW-433 en TKW-439. Ambtshalve hebben wij dit bezwaar tevens opgevat als een bezwaar tegen het besluit met kenmerk TKW-241. In deze brief vindt u de beslissing op uw bezwaarschrift en de overwegingen die tot die beslissing hebben geleid.

Regelgeving

Uw bezwaarschrift is getoetst aan de Wet natuurbescherming, de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe en de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe. Deze zijn te vinden op www.bij12.nl.

Beslissing

Wij verklaren uw bezwaren deels gegrond en deels ongegrond. Uw cliënt ontvangt een aanvullende tegemoetkoming van € 6.235,00:

Feiten en omstandigheden

Op 7 oktober 2022 hebben wij uw bezwaarschrift ontvangen.

Op 24 oktober 2022 heeft een medewerker van BIJ12 telefonisch contact met u opgenomen en aan u gevraagd of u gebruik wilt maken van het recht te worden gehoord. U heeft verklaard graag gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord.

Op 16 november 2022 heeft u uw bezwaren mondeling nader toegelicht. Een verslag hiervan is toegevoegd in de bijlage. Hetgeen verklaard is tijdens de hoorzitting is meegewogen in deze beslissing op bezwaar.

Uw bezwaren

U verzoekt ons om een duidelijk, open en transparante opbouw van het taxatierapport. Voor een uitgebreide weergave van uw bezwaren verwijzen wij naar uw bezwaarschrift en het verslag van de hoorzitting.

Overwegingen

In het kader van de behandeling van uw bezwaarschrift heeft op basis van uw bezwaren een volledige heroverweging van het door u bestreden besluit plaatsgevonden.¹

Algemeen

Het is verboden in het wild levende diersoorten genoemd in bijlage II bij het Verdrag van Bern opzettelijk te doden of te vangen. Wij verlenen in voorkomende gevallen tegemoetkomingen in schade, aangericht door natuurlijk in het wild levende dieren die worden genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. Dit gebeurt op basis van artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming. Een tegemoetkoming in de schade wordt slechts verleend voor zover een aanvrager schade lijdt, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Ter invulling van de beoordelingsruimte die dit artikel biedt, hebben Gedeputeerde Staten de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe vastgesteld.

De bescherming van have en goed tegen schade door dieren is primair de verantwoordelijkheid van de grondgebruiker/dierhouder zelf. Dit brengt met zich mee dat alles in het werk gesteld moet worden om schade door beschermde dieren aan de landbouw te voorkomen en te beperken. Normaal gesproken beoordelen wij dus eerst of een aanvrager zelf voldoende preventieve maatregelen en inspanningen heeft getroffen om de schade te voorkomen en te beperken. Bij schade door een wolf wordt, voorsnog, echter nog niet van aanvragers verlangd dat zij preventieve wolfwerende maatregelen treffen om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen.² Dit is om dierhouders te laten wennen aan de komst van de wolf, tijd te geven zich daarop voor te bereiden en te schakelen. Dit beleid kan in de toekomst veranderen.

Taxatie

De omvang van de schade wordt door een taxateur vastgesteld. De taxateur stelt, met inachtneming van de door BIJ12 vastgestelde taxatierichtlijnen, van zijn bevindingen een rapport samen en ondertekent dat. Bij het vaststellen van schade door een wolf, voert een taxateur zijn werkzaamheden uit conform de daarvoor vastgestelde Richtlijn taxatie en prijzen bij wolvenschade in de schapenhouderij, d.d. 31 januari 2023.³ Een tegemoetkoming wordt verleend indien een dier met zekerheid of zeer waarschijnlijk door een wolf is gedood.

Waardebepaling schapen

Het bepalen van de waarde van gedode schapen is afhankelijk van meerdere factoren zoals ras, geslacht, leeftijd, dracht en stadium van de dracht, gebruiksdoel (slacht, fokkerij, melkproductie), wel of niet opname in stamboek, wel of niet biologische bedrijfsvoering, gezondheidsstatus van het bedrijf (zwoegerziektevrij, CL-vrij, scrapieresistent) of van het individuele dier (scapieresistent met genotype ARR/ARR). BIJ12 heeft daarom aan de Wageningen University & Research (WUR) en aan de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) advies gevraagd. Op basis daarvan heeft BIJ12 in 2023 de eerdergenoemde 'richtlijn taxatie en prijzen bij wolvenschade in de schapenhouderij' vastgesteld.

¹ Artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht.

² Artikel 5.4 en 5.6 van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539.

³ Artikel 5.2 Artikel 5.4 en 5.6 van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539

Voor wat betreft de hoogte van de tegemoetkoming, sluit BIJ12 aan bij de waardetabel schapenhouderij van de WUR, welke door zowel GD als WUR gezien wordt als het beste uitgangspunt. Het doel hiervan is een waarderingssysteem voor schapen dat een reële waardering van de dieren geeft, juridisch robuust en transparant is en voldoende draagvlak heeft in de sector. Het basis uitgangspunt is een waardering conform marktprijzen.

Deze waardetabel is in opdracht van het Ministerie van LNV gemaakt en wordt landelijk gebruikt (bijvoorbeeld ook in het kader van besmettelijke dierziekten) en is in overleg met taxateurs en de sector, door WUR opgesteld.⁴

U geeft aan dat de tegemoetkoming niet in verhouding tot de marktconforme prijs staat

U stelt zich op het standpunt dat de prijzen niet conform de marktontwikkeling zijn en dat het toegekende bedrag van € 40,- voor dracht ook niet reëel is. In uw geval gaat het om schapen van het ras shropshire die niet in Nederland verkrijgbaar zijn en alleen uit het buitenland geïmporteerd kunnen worden.

Hierover overwegen wij het volgende. Naar aanleiding van uw bezwaren hebben wij advies ingewonnen bij de Vereniging van Speciale Schapenrassen (hierna: VSS). VSS heeft geconcludeerd dat raszuivere shropshire schapen gras eten, maar geen bast. Daardoor kan het gebruik van glyfosaat worden verminderd. Dat is een duidelijke meerwaarde en maakt ze extra maatschappelijk relevant. In Nederland worden geen stamboek shropshire schapen aangeboden voor de verkoop en dienen deze uit Oostenrijk of Denemarken geïmporteerd te worden. Importeren uit Engeland is niet mogelijk vanwege de regelgeving. De kosten voor een schaap variëren en zijn onder andere afhankelijk van de kwaliteitsklasse, het genotype en wel/niet zwoegervrij.

Naar aanleiding van dit advies hebben wij de door ons gehanteerde prijzen aangepast. In onderstaand tabel vindt u de nieuwe prijzen. Bij dracht wordt een toeslag toegekend van 1,2% boven op de prijs. Bij dit besluit is een tabel gevoegd in de bijlage met de berekening per TKW.

Daarnaast hebben wij in het geval van uw cliënt een eenmalige tegemoetkoming toegekend in verband met reis naar het buitenland om nieuwe schapen te importeren. Dit bedrag hebben wij vastgesteld op € 2.500,00.

Waardetabel

Geslacht	Leeftijd	Prijs
vrouw	1-5 jaar	€ 350,00
man	1-5 jaar	€ 900,00
vrouw	lam 16-25 kg	€ 275,00
man	lam 16-25 kg	€ 550,00

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt gegrond.

U stelt dat 36 schapen niet drachtig zijn geworden door de aanval

Uw cliënt geeft voeding aan de schapen vanwege de dracht. Aan de buitenkant is echter niet te zien of de schapen wel of niet drachtig zijn. Indien de schapen niet drachtig zijn, leidt dit tot vervetting en kunnen de schapen daarna nooit meer drachtig worden. U meent dat 36 van de schapen na de aanval niet drachtig zijn geworden vanwege de schrik, waardoor dit tot vervetting heeft geleid en dit ertoe heeft geleid dat de schapen nooit meer drachtig kunnen worden.

⁴ Richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren, d.d. 1 januari 2023.

Hierover overwegen wij het volgende. Wij vinden het spijtig te horen dat zoveel van de schapen van uw cliënt niet drachtig zijn geworden. Wij overwegen echter dat het causaal verband tussen het niet drachtig kunnen worden van de schapen en de aanval door de wolf niet is aangetoond. Wij zijn daarom van oordeel dat deze kosten niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.

Voor zover wel een causaal verband zou zijn tussen de aanval en het gegeven dat de schapen niet drachtig zijn geworden, overwegen wij hierover het volgende. In de beleidsregels is bepaald dat uitsluitend een tegemoetkoming wordt verleend voor schade veroorzaakt door beschermde diersoorten, welke door vraat, graven, wroeten of vegen *aan landbouw* is veroorzaakt.⁵ Alleen schade die rechtstreeks aan de landbouw, dus aan veehouderij⁶, is aangericht, komt voor een tegemoetkoming in aanmerking.⁷ Bij schade door de wolf is directe schade dus de schade door predatie aan de schapen. Bijkomende schade of indirecte schade komt in beginsel niet in aanmerking voor een tegemoetkoming. Bij schade door de wolf zijn hierop enkele uitzonderingen gemaakt. In de taxatierichtlijn wolf (uitgangspunt 5) is benoemd dat de verworpen lammeren veroorzaakt door de wolf, en eventuele dierenartskosten en afvoerkosten, toch voor een tegemoetkoming in aanmerking komen. Het gegeven dat de schapen daarna niet langer drachtig kunnen worden, betreft toekomstige schade die niet onder te vergoeden indirecte schade valt.

Voorts zijn wij van oordeel dat in alle redelijkheid van uw cliënt verwacht mag worden dat deze zijn schapen goed op dracht controleert, zodat eventuele vervetting vroegtijdig geconstateerd wordt en uw cliënt op die wijze kan voorkomen dat de schapen niet langer drachtig kunnen worden. Indien uw cliënt dit nalaat, neemt uw cliënt het risico dat de schapen niet meer drachtig kunnen worden en dient dit gevolg voor zijn rekening te blijven.

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

U geeft aan dat wij aansprakelijk zijn voor de schade die de bomenteler leidt

Uw cliënt heeft zich contractueel verbonden om de schapen in te zetten bij onkruidbestrijding bij een derde partij. Vanwege de aanval door de wolf, kunt uw cliënt geen schapen hiervoor inzetten en is uw cliënt aansprakelijk gesteld door de betreffende bomenteler. U stelt zich op het standpunt dat uw cliënt voor de schade een tegemoetkoming dient te ontvangen.

Hierover overwegen wij het volgende. Zoals boven aangegeven, komt alleen directe schade in aanmerking voor een tegemoetkoming. Eventuele schade die derden lijden, omdat uw cliënt zijn contractuele afspraken niet langer kan nakomen, betreft geen directe schade vanwege predatie door de wolf en betreft schade welke binnen het normaal bedrijfsrisico van zijn bedrijf hoort.

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

Tot slot stelt u dat geleverde inspanningen ook vergoed dienen te worden

U geeft aan dat dit is gebleken uit de recente uitspraak en dat ook deze kosten niet vergoed zijn.

⁵ Artikel 5.3 en toelichting, van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539.

⁶ Artikel 5.1, van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, Provinciaal Blad 2022, 14539.

⁷ ABRvS, 8 augustus 2018, 201707597/1/A2, r.o. 4.2, ECLI:NL:RVS:2018:2636.

Hierover overwegen wij het volgende. Een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming wordt slechts verleend als een belanghebbende schade lijdt, welke redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Uit dit artikel volgt dat onevenredig zware schade vergoed moet worden. Het geeft geen recht op een volledige schadevergoeding; het betreft een tegemoetkoming in de schade die naar billijkheid wordt bepaald. Verder komt schade die tot het normale bedrijfsrisico behoort niet voor een tegemoetkoming in aanmerking, waarbij geldt dat een zekere mate van schade door in het wild levende dieren voor lief genomen moet worden.

Andere indirecte schadeposten, zoals de uren (tijd) die een dierhouder heeft besteed aan de schadeafwikkeling, komen niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Deze schade is een afgeleide van de schade veroorzaakt door in dit geval de wolf, en niet direct gerelateerd aan de bedrijfsmatig uitgeoefende landbouw (landbouwgewassen en landbouwhuisdieren). In de vastgestelde richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren is de onderbouwing hiervan opgenomen.

In het kader van de inspanningsverplichting die op uw cliënt rust, mag naar ons oordeel in redelijkheid van uw cliënt verwacht worden dat hij die handelingen verricht, zoals het controleren van de schapen op verwondingen en het behandelen van verwonde dieren, die nodig zijn om de schadebeoordeling door de taxateur mogelijk te maken, met het oog op een te verlenen tegemoetkoming. De werkzaamheden/uren besteed aan de verdere schadeafhandeling en schadevoorkoming stijgen naar ons oordeel niet uit boven hetgeen tot het normale bedrijfsrisico behoort en komen daarom niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Hetzelfde geldt voor medicijnen die uw cliënt eventueel moet kopen om verwonde schapen te behandelen.

Ten overvloede merken wij nog op dat in de regel een eigen risico van 5% wordt ingehouden op tegemoetkomingen in faunaschade. Bij schade door de wolf hanteren wij echter geen eigen risico. In het geval van uw cliënt is dus geen eigen risico toegepast op de verleende tegemoetkoming.

Gelet op bovenstaand verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

Hoogte van de tegemoetkoming

Dee schade is in totaal voor alle drie de aanvragen vastgesteld op € 8.695,00. Uw cliënt ontvangt een eenmalige aanvullende tegemoetkoming in verband met de reis die hij moet maken om vervangende schapen te importeren. In het geval van uw cliënt is dit bedrag vastgesteld op € 2.500,00. Dit maakt de volgende berekening:

Totale tegemoetkoming	€ 8.695,00 (zie bijgevoegde tabel)
Reiskosten	€ 2.500,00
<u>Reeds ontvangen tegemoetkoming</u>	<u>-€ 4.960,00</u>
Aanvullende tegemoetkoming	€ 6.235,00

Het bedrag van € 6.235,00 wordt zo spoedig mogelijk overgemaakt naar het bij ons bekende rekeningnummer.

Conclusie

Wij verklaren uw bezwaren gegrond voor zover deze betrekking hebben op de prijs per schaap en de reiskosten en ongegrond voor het overige. Wij herroepen daarom de besluiten met kenmerk TKW-241, TKW-433 en TKW-439. Er wordt aan uw cliënt een aanvullende tegemoetkoming verleend van € 6.235,00.

Datum 7 april 2023
Ons kenmerk TKW-241,TKW-433 en TKW-439

Beroepsmogelijkheid

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een beroepschrift indienen bij de rechtbank Noord-Nederland, afdeling bestuursrecht, postbus 150, 9700 AD Groningen. U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>.

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe
voor deze,

Unitmanager Faunazaken

Tabel tegemoetkoming per aanvraag

Dossier	Datum aanvraag	Ras	Geslacht	leeftijd/geslacht gewicht	Drachtig	Aantal	Tegemoetkoming oud	Tegemoetkoming nieuw
TKW-241	29-10-2021	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	ja	1	€ 360,-	€ 420,-
TKW-433	19-4-2022	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	ja	5	€ 1600,-	€ 2.100,-
			man	lam 16-25 kg	nee	2	€ 500,-	€ 1.100,-
			vrouw	lam 16-25 kg	nee	1	€ 225,-	€ 275,-
TKW-439	24-4-2022	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	nee	8	€ 1600,-	€ 2.800,-
			man	1-5 jaar	nee	1	€ 225,-	€ 900,-
			man	lam 16-25 kg	nee	1	€ 150,-	€ 550,-
			vrouw	lam 16-25 kg	nee	2	€ 250,-	€ 550,-
Totaal	Totaal						€ 4.960,-	€ 8.695

Verslag hoorzitting BIJ12- Faunazaken

Datum hoorzitting **16 november 2022**

Dossiernummer **TKW-241, TKW-433, TKW-439**

Naam **Schapenhouderij Hatzmann**

Aanwezig **Dhr. [redacted] (gemachtigde/belanghebbende)**
Dhr. [redacted] (bezwaarde)
Dhr. [redacted] (bezwaarde)
Dhr. [redacted] (consulent BIJ12)
Dhr. [redacted] (jurist BIJ12)

De heer [redacted] opent de hoorzitting, geeft een korte weergave van de feiten en legt de procedure uit.

De heer [redacted] vraagt wie de betrokken consulent was die het besluit heeft genomen.

De heer [redacted] geeft aan dat dit niet van belang is voor de hoorzitting en dat het niet om de naam gaat, maar om de uitbetaling van de schade.

De heer [redacted] geeft aan dat het makkelijker praten is als de naam bekend is. Voorts geeft de heer [redacted] aan dat de overheid aangeeft transparant te willen zijn en dat dit ook voor namen geldt.

De heer [redacted] reageert hierop en geeft aan dat het in principe niet uitmaakt wie wat gedaan heeft. Het gaat erom dat een beslissing is genomen met de kennis die er lag.

De heer [redacted] bevestigt dit en geeft aan dat een naam doorgeven toch niets voor de heer [redacted] zegt. Het doet niets af aan het besluit dat er ligt. Voorts geeft de heer [redacted] aan dat het besluit wordt ondertekend namens Gedeputeerde Staten.

De heer [redacted] geeft aan dat in het bezwaarschrift lijkt te worden ingegaan op meerdere aanvragen, maar dat de hoorzitting zich enkel richt op TKW-439.

De heer [redacted] geeft aan dat de eerdere aanvragen een aanleiding vormen voor het bezwaar en dat dit bij de heer [redacted] bekend is. De heer [redacted] geeft aan een gesprek te hebben gehad met de heer [redacted] en de heer [redacted].

De heer [redacted] geeft aan dat Shropshire schapen gehouden worden en dat geen enkel ander schapenras dezelfde eigenschappen heeft. Uiteindelijk is een enkele aanval nog op te vangen, maar intussen zijn er drie of vier aanvallen geweest. Dit zorgt voor extra negatieve effecten op het aantal schapen. De heer [redacted] geeft aan dat dit de reden is waarom het noodzakelijk is om een volledig beeld te schetsen. Het gaat niet enkel om 12 dieren, maar het gaat erom dat door de aanvallen niets meer over blijft. De heer [redacted] vervolgt en geeft aan dat in 2019 een aantal aanvallen zijn geweest waarbij

Datum 16 november 2022
Onderwerp Verslag hoorzitting BIJ12-Faunazaken

een aantal schapen dood zijn gegaan en de aanwas daardoor ook minder werd. In 2012 waren van de 84 schapen nog maar weinig schapen over. De heer [REDACTED] geeft aan dat dit bijzondere ras nagevoeg niet in Nederland te verkrijgen is en dat dit een belangrijk aspect is om in overweging te nemen. Omdat de dieren geïmporteerd moeten worden vanuit het buitenland, wordt door de aanval meer schade veroorzaakt dan enkel de gedode dieren.

De heer [REDACTED] vraagt wat er de laatste keer voor de aangeschafte schapen is betaald.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de laatste schapen gekocht zijn in 2017/ 2018 en dat de heer [REDACTED] dit beter kan uitleggen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de omvang van koppels van 30 niet te verkrijgen is en dat daar geluk voor nodig is. De heer [REDACTED] geeft aan, na samen met zijn zoon veel gereisd te hebben, en veel contacten gelegd te hebben, een koppel Shrophires tegen te zijn gekomen in België. Het tweede koppel kon in Limburg gekocht worden middels alle contacten door de jaren heen. De schapen staan niet op marktplaats of dergelijke. De heer [REDACTED] geeft aan dat indien er her en der koppels van twee weggehaald worden, de kans bestaat dat deze niet raszuiver zijn. De heer [REDACTED] geeft aan dat het nodig is dat het om raszuivere schapen gaat.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het Verenigde Koninkrijk de meeste schapen van dit ras aanwezig zijn, maar dat het land nu buiten de EU valt en importeren daardoor lastig wordt. Hierdoor is men nu vooral aangewezen op Denemarken en Oostenrijk waar dit schapenras ook wordt gehouden.

De heer [REDACTED] vraagt hoe de zuiverheid gecontroleerd wordt.

De heer [REDACTED] geeft aan dat stamboekpapieren de voorkeur hebben en dat je dan daarvan uit kunt gaan. De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] niet al zijn schapen bij het stamboek had aangemeld. De schapen waren niet bestemd voor de handel, waardoor een stamboekregistratie niet direct van belang was. De dieren deden wat ze moesten doen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat alle gekochte schapen voorzien waren van een stamboek, maar dat de schapen van de eigen fokkerij niet gemeld waren.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de schade waarvoor melding gedaan wordt, de gedode dieren betreft, en dat het om omzetverlies gaat vanwege te weinig aanwas door stress. Daarnaast is er de schade vanwege de bomenteler.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het taxatierapport een verkeerd ras vermeld staat, te weten de Hampshire Down, terwijl het om een Shropshire gaat. Deze twee rassen zijn niet met elkaar te vergelijken vanwege de tal van verschillende eigenschappen. De heer [REDACTED] concludeert dat de taxatie niet zorgvuldig was uitgevoerd en dat daar veel vraagtekens bij gezet kunnen worden. Voorts wordt in taxatierapport vermeld dat het om een vleestype gaat, terwijl de schapen puur vanwege de specifieke eigenschappen ingezet worden in de bomentelt.

De heer [REDACTED] geeft aan dat als een schaap dood gaat, je normaliter een vergoeding moet krijgen voor een nieuw schaap. De heer [REDACTED] geeft verder aan dat hoewel het niet om een stamboekschap gaat, het wel een zeldzaam ras betreft. Ook wordt vermeld dat de richtlijnen geactualiseerd worden en dat vervolgschade ook van toepassing kan zijn.

De heer [REDACTED] geeft aan dat echter niet gekeken wordt naar het ras, dat het om oude prijzen gaat en dat de marktprijzen in 2021 en 2022 veel hoger liggen dan in 2019. De heer [REDACTED] geeft aan dat er een prijsverschil is van 38% voor de ooien, maar dat het voor de lammeren net anders is. Voorts geeft de heer [REDACTED] aan dat er in 2019 schade is geweest, maar dat bij die schade een veel hogere vergoeding is toegekend terwijl het om hetzelfde ras ging. In 2019 is € 390,- per fokfooi toegekend en de vergoeding van 2022 ligt tussen de 200 en de 250euro. De heer [REDACTED] stelt dat dit

de helft is terwijl de prijs omhoog is gegaan. De heer [] concludeert dat deze tegemoetkoming niet in verhouding staat tot de eerdere tegemoetkoming. Dit heeft te maken met het invullen van het verkeerde ras. Voorts had de heer [] niet de gelegenheid om de taxatie te corrigeren waardoor dit voor frustratie zorgde. Het taxatierapport werd pas veel later ter beschikking gesteld zodat de mogelijkheid werd weggenomen om deze te corrigeren. En dan moet je in bezwaar.

De heer [] vervolgt en geeft aan dat de taxatie in de basis goed moet zijn en het niet kan dat er verkeerde notities gemaakt worden. Daarnaast is het lastig om de waarde te bepalen omdat deze niet voorhanden zijn. De schapen moeten geïmporteerd worden vanuit Denemarken, ook vanwege de kwantiteit. Voorts moet er rekening gehouden worden met de kosten voor het zoeken van de schapen en om die reden moet de omvang van de schade goed vergoed worden. Er moet specifiek gezocht worden naar het juiste koppel. De heer [] concludeert dat de tegemoetkoming niet in verhouding staat tot de ontwikkeling van de marktprijs, het summiere aanbod en het feit dat veel inspanningen geleverd moet worden om de schapen te vinden.

De heer [] vervolgt en geeft aan dat het om gevoelige schapen gaat en een wolvenaantal veel effect heeft op de aanwas. De heer [] geeft aan dat in 2022 bijna geen enkel schaap drachtig was. Daar is een vergoeding van € 40,- per drachtig lam voor toegekend. De heer [] geeft aan dat ook dit bedrag niet in verhouding staat. De heer [] geeft aan dat er geen nieuwe aanwas is geweest, maar dat je daarvoor wel een potentieel nieuw schaap uit het buitenland moet importeren. Om die reden is die € 40,- niet in verhouding. De heer [] geeft aan dat het doel van de heer [] is om weer een nieuw koppel te vinden.

De heer [] geeft aan dat het derde punt de aansprakelijkheid betreft. De heer [] wordt door een derde partij aansprakelijk gesteld, omdat deze derde de onkruidbestrijding bij de kerstboomen nu op een andere wijze zal moeten uitvoeren. De waardevermindering die als gevolg hiervan optreedt, wordt op de heer [] verhaald, terwijl de heer [] in 2018 bewust een jaarproef heeft gedraaid en daarna pas afspraken heeft gemaakt. Het aantal schapen nam toe waardoor het onkruidbeheer aangepakt kon worden. Toen de afspraak werd gemaakt, wist men niet dat de wolf zoveel schade kon aanrichten. Indien dit feit bekend was, zou men terughoudender zijn geweest. De heer [] geeft aan dat de heer [] zo snel mogelijk een nieuw koppel wil zodat de schade van de teler niet toeneemt. De heer [] concludeert dat de tegemoetkoming van € 1.700,- voor 12 schapen de schade niet dekt.

De heer [] haalt als laatste de uitspraak van de Raad van State aan. Daaruit is gebleken dat de gemaakt uren ook vergoed dienen te worden en dat dit in het onderhavige geval niet vergoed werd. De heer [] concludeert dat uiteindelijk een schade is ontstaan die niet voorzienbaar was. Bij een eenmalige aanval is de schade heel anders te beoordelen. Dat heeft ervoor gezorgd dat een situatie is ontstaan die niet meer op te lossen is zonder een goede compensatie.

De heer [] vraagt of de heer [] wil reageren op wat zojuist door de heer [] is verklaard.

De Heer [] geeft aan een gesprek te hebben gehad op 1 november 2022 en dat hetgeen toen verklaard is, aansluit op hetgeen nu verklaard wordt. De heer [] geeft aan inderdaad gezien te hebben dat in verschillende jaren getaxeed is en vraagt of de heer [] ook tegen de toen getaxeerde prijzen is.

De heer [] geeft aan dat de heer [] toen geweest is en de papieren van het stamboek wilde. Naar aanleiding daarvan werden de prijzen vastgesteld. De heer [] verklaart dat hij achteraf niet achter de vastgestelde prijzen hoefde te staan. De heer [] geeft aan dat indien je één aanval krijgt, dit prima te overzien is, maar dat dit echter veel vaker is voor gekomen. De prijzen behoren geïndexeerd te worden, maar worden juist minder. De heer []

Datum 16 november 2022
Onderwerp Verslag hoorzitting BIJ12-Faunazaken

verklaart dat hij een volwaardig bedrijf had dat zonder subsidie kon draaien, dat hij wil ondernemen en dat hij dit ook altijd aan zijn kinderen heeft geleerd, maar dat de onderneming vanwege de wolvenschade teniet is gegaan.

De heer [] geeft aan dat de vergoeding van 2019 reëel is, als je verwacht dat je het verlies met een nieuwe aanwas compenseert. Als dat eenmalig is, is het te overzien. Maar in 2020 en 2021 is geen nieuwe aanwas geweest en dan is de compensatie niet voldoende. De schapen worden ouder en die moet je vervangen. De heer [] geeft aan dat het de bedoeling is dat de dieren op een goede manier gefokt worden en dat een koppel van 80 schapen moet komen.

De heer [] vervolgt en geeft aan dat de heer [] zijn veehouderij had kunnen opbouwen, maar dat dit indirecte schade is. De heer [] verklaart compensatie te willen zien voor de geleden schade vanwege de wolf. De rest van het verlies vindt de heer [] prima, omdat dit bij het risico van de onderneming hoort. De heer [] geeft aan dat dit een specifieke situatie is die heel anders is en dat het de 1% betreft die anders is dan de rest.

De heer [] vraagt of er ook contracten waren met andere partijen dan de partij die de heer [] aansprakelijk heeft gesteld.

De heer [] geeft aan dat het de eerste partij was en dat zij 60 hectare kerstbomen hadden. Mocht de kudde uitgebreid worden met een koppel, dan kon het bedrijf met andere partijen in zee gaan. De heer [] geeft aan dat andere partijen hen ook benaderden, maar dat ze toen niet genoeg schapen hadden.

De heer [] geeft aan dat de intentie om verder uit te breiden er is en dat er vraag was vanuit de sector, maar dat de heer [] er niet aan toe is gekomen omdat het koppel verdween. De heer [] geeft aan dat het aantal koppel 150 had kunnen zijn, gerekend met de aanwas, en dat de omzet dan veel meer zou zijn geweest. De heer [] geeft aan dat dit echter indirecte en hypothetische schade is.

De heer [] geeft aan dat eerder een vergoeding van € 40,- extra is toegekend na een hoorzitting, dat dit eerst niet aan de orde was en dat dit niet in de richtlijn stond aangegeven. De heer [] geeft aan dat die extra € 40,- toen als voldoende werd geacht.

De heer [] geeft aan dat in de richtlijn over directe en indirecte schade gesproken wordt en dat hierover te discussiëren valt. De heer [] geeft aan dat het in dit geval om directe schade gaat, omdat de schade een op een aan de wolvenaantal toe te wijzen is. De heer [] geeft aan dat vele directe schade echter pas later naar boven komt en dat het veel moeilijker is om die schade aanneemelijk te maken.

De heer [] geeft aan 36 schapen te hebben die last hebben van vervetting. Deze schapen moesten verkocht worden. De heer [] geeft aan dat dit schade is die een jaar later intrad. De heer [] geeft aan dat je voeding geeft aan je schapen. Het is echter niet te zien of de schapen drachtig zijn. Echter vervetten de schapen als deze niet drachtig zijn en daar kom je pas veel later achter. Het leed is dan al geschied. De heer [] geeft aan dat de vervette schapen het jaar daarop dan ook niet meer drachtig kunnen worden.

De heer [] geeft aan voldoende informatie te hebben en vraagt of de aanwezigen nog vragen hebben.

De heer [] geeft aan dat het om een specifieke casus gaat, dat BIJ12 de tijd moet nemen om een beslissing te nemen, dat anders in beroep wordt gegaan en dat dit dan veel meer tijd gaat kosten. De heer [] geeft aan dat het verstandig is om goed met de provincie te overleggen zodat een goede oplossing gevonden kan worden. Dan kan alles makkelijk op een rij gezet worden en is er meer zekerheid dat het besluit aansluit op wat partijen willen zien. Anders wordt onnodig geprocedeerd.

Datum 16 november 2022
Onderwerp Verslag hoorzitting BIJ12-Faunazaken

De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] weer met een koppel van 90 schapen verder wil. Wel heeft de heer [REDACTED] mogelijkwerwijs drie jaar vertraging. Maar dat zij dan zo.

De heer [REDACTED] vraagt hoe de heer [REDACTED] verwacht aan 80 ooiën te komen. De heer [REDACTED] geeft aan dat uit navraag hierover bij de Vereniging voor Speciale Schapenrassen (VSS) is gebleken dat men voor de aankoop van raszuivere Shropshire schapen op het buitenland is aangewezen. De heer [REDACTED] vraagt hoe de heer [REDACTED] aan nieuwe schapen zal komen indien hij een bedrag ontvangt.

De heer [REDACTED] geeft aan dit ook niet te weten en geeft aan dat de portemonnee leeg is.

De heer [REDACTED] geeft aan zijn contacten dan eerst te zullen benaderen en daarmee in zee te zullen gaan. De heer [REDACTED] geeft aan voor de rest verder te zullen zoeken en dat hij in Nederland geen koppel van 80 zal vinden. De heer [REDACTED] geeft aan in dat geval dan gewezen te zijn op het buitenland en dat daarvoor gespaard moet worden.

De heer [REDACTED] geeft aan dat het beter is om een lot voor de loterij te kopen dan te verwachten dat je een koppel van 84 in een keer kunt kopen. De heer [REDACTED] geeft aan dat je moet gokken, dat je de dieren gefaseerd kunt kopen, maar dat hier en daar een klein beetje aankopen niet wenselijk is, vanwege de zuiverheid van de dieren en vanwege ziektes.

De heer [REDACTED] vraagt of er nog vragen of opmerkingen zijn. De heer [REDACTED] heeft aan de aanwezigen het vervolg van de procedure uitgelegd en de hoorzitting gesloten.

colle RENTAL & SALES

www.colle.eu

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

322

2m

CE

M18

1383

III

33

Collie RENTAL & SALES

J22

2m

CE

M18

1383

NL
1002251
87683

OORNR. 87683

29-10-2021
Blauwe MEER

X 52.8792
Y 6.4135

Buikwond.

WENR203188
TKW291

OORNR. 87683 Blauwe Meer 29-10-2021
Buikwond

X: 52.8792
Y: 6.4135

WENR203189
TKW291

Minigrip

Minigrip

Blauwe Meer 29-10
Keelbeet OORNR. 87683

Keelbeet

X: 52.8792
Y: 6.4135

WENR203133
TKW291

WENR203189
TKW291

Schade aan vee

Bezoekrapport

in opdracht van BIJ12

Wiberg Taxaties BV

Hogeweg 37
8278 BB Kamperveen
085 - 4019 835
info@wibergtaxaties.nl

Zaaknummer TKW 433

Rapportdatum 19-4-2022

Veehouder / eigenaar	
Naam	
Adres	
Postcode	9411 EV
Woonplaats	Beilen
Telefoon	06- @hotmail.com
E-mail	

Vindplaats	
X - coördinaat	53.0530340
Y - coördinaat	6.6859800
Locatieaanduiding	Schipborgerweg
Postcode	9467
Gemeente	Aa en Hunze
Typering locatie	Agrarisch coulissenlandschap

1e taxateur	2e taxateur

Contact veehouder / eigenaar
Meegegaan

Beschrijving gebeurtenis
Bij bezoek eind van de middag bij zijn schapen in natuurbegrazing in Nat.Park Drentse Aa ontdekte de eigenaar dat er aantal schapen gedood waren en enkele gewond. Vaker met de wolf te maken gehad en heeft daarom melding gedaan.

Opdracht	datum	tijd
Constatering schade	19-4-2022	19.30
Ontvangst melding	19-4-2022	21.00
Opname	20-4-2022	08.30
DNA opgestuurd	20-4-2022	17.00

Diersoort	dood		geëuthanaseerd		gewond		vermist		Totaal	
	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂
Schaap	3	3			2				5	3
Totaal / categorie	6		0		2		0		8	

Bevindingen	Toelichting	
Geschat moment van predatie	19-4-2022	vroege ochtend waarschijnlijk
Kadavers afgedekt ?	nee	
Veldsectie mogelijk ?	ja	
Dieren aangerakt ?	nee	
Dieren verplaatst ?	nee	

Sporen			
Afstand tussen hoektanden	5 cm	Sleepspoor aanwezig?	nee
Krabsporen aanwezig?	nee	Versleping van lichaamsdelen?	nee
Medebenutting geconstateerd?	ja, door:	Kraaiachtigen	en
Verwondingen / vraatbeeld(en) aan slachtoffer(s)	keelbeet	grote vleeswond	
	verspreide bijtonden		

Toegangsweg van wolf	onbekend	Locatie-aanduiding	onbekend
Waargenomen omgevingssporen	geen		

Visueel oordeel van taxateur inzake de vermoedelijke predator		
Wolf	Waarschijnlijk	gezien predatiepatroon en keelbeet

Afrastering			
Type	Schrikdraad koord (kunststof)	Draad-afstand	25 cm
Aantal draden	3	Voltage	6200 Volt
Hoogte (cm)	30-50	Wolfwerend?	nee
Toelichting			

DNA bemonstering	Nummer	Omschrijving	DNA bemonstering	Nummer	Omschrijving
1.	WENR-nummer: 220241	DNA-swab	4.	WENR-nummer: 220244	DNA-swab
2.	WENR-nummer: 220242	DNA-swab	5.	WENR-nummer: 220245	DNA-swab
3.	WENR-nummer: 220243	DNA-swab	6.	WENR-nummer:	

Schade aan vee

Toelichting bij bezoekrapport

in opdracht van BIJ12

Wiberg Taxaties BV

Hogeweg 37
8278 BB Kamperveen
085 - 4019 835
info@wibergtaxaties.nl

Zaaknummer TKW 433

Rapportdatum 19-4-2022

Veehouder / eigenaar	
Naam	
Adres	
Postcode	9411 EV
Woonplaats	Beilen

Behandelaar	
1 ^e taxateur	J
2 ^e taxateur	

Eventuele nadere toelichting van taxateur bij uitgevoerde veldbezoek

1. Verklaringen van de veehouder

2. Bijzonderheden rond gedode of gewonde dieren

3. Bijzonderheden rond beoordeling wolfwerendheid raster of wijzigingen aan het raster

4. Bijzonderheden rond DNA-afname

5. Omstandigheden die een goede veldopname belemmeren

6. Overige relevante omstandigheden

Schade aan vee

Taxatierapport

in opdracht van BIJ12

Wiberg Taxaties BV

Hogeweg 37
8278 BB Kamperveen
085 - 4019 835
info@wibergtaxaties.nl

Zaaknummer TKW 433

Rapportdatum 7-6-2022

Veehouder / eigenaar	
Naam	
Adres	
Postcode	9411 EV
Woonplaats	Beilen
Telefoon	06-
E-mail	@hotmail.com
BRS/UBN-nummer	UBN 6314343
IBAN-nummer	

Behandelaar	
1 ^e taxateur	
2 ^e taxateur	

Relevante ontwikkelingen na veldopname
De gewonde dieren zijn overleden. Ondanks meermaals aandringen door schapenhouder op de factuur dierenarts is die nog steeds niet ontvangen, rapport zonder dierenartskosten opgemaakt.

Oormerk-registratie			
Diersoort	dode dieren	gewonde dieren	vermiste dieren
Schaap	82437 - 99964 - 08386 - 87692 - 63425 - 3x zonder oormerk		
Toelichting bij eventueel ontbrekende oormerken		de lammeren hebben nog geen oormerk	

Taxatie SCHAPEN								
Specificatie gedode dieren								
ras- of typeaanduiding	geslacht	leeftijd	stamboek ? *)	correctie **) toegepast?	zwoeger-vrij ?	dubbel ARR ?	drachtig ?	aantal dieren
a overige rassen	vrouw	1-5 jaar	ja	ja	ja	nee	ja	5
b overige rassen	man	lam 16-25kg	ja	ja	ja	nee	nee	2
c overige rassen	vrouw	lam 16-25kg	ja	ja	ja	nee	nee	1
d								

Schadeberekening								
Basisprijs	toeslagen					aantal dieren	schade bedrag	Totaal
	stamboek *)	correctie **)	zwoegervrij	dubbel ARR	drachtig			
a € 150,00	€ 50,00	€ 50,00	€ 25,00	€ -	€ 55,00	5	€ 1.650,00	€ 2.375,00
b € 125,00	€ 50,00	€ 50,00	€ 25,00	€ -	€ -	2	€ 500,00	
c € 100,00	€ 50,00	€ 50,00	€ 25,00	€ -	€ -	1	€ 225,00	
d								

*) Raszuiver en geregistreerd bij een Europees of Brits stamboek

**) Prijscorrecties conform specificatieblad

Taxatie OVERIGE (LANDBOUW) HUISDIEREN								
Specificatie gedode dieren						prijs / dier	aantal dieren	schade bedrag
diersoort	geslacht	leeftijd	drachtig	stamboek	correctie **)			
								€ -
								€ -
Totaal								€ -

Overige kosten		
Specificatie	bedrag	toelichting
Deconstructiekosten	€ 74,44	2x stop + 8 dieren = 2x24,82 + 8x3,10 = €74,44

Totalisatie € 2.449,44

Schade aan vee

Specificatie correctiebedragen

in opdracht van BIJ12

Wiberg Taxaties BV

Hogeweg 37
8278 BB Kamperveen
085 - 4019 835
info@wibergtaxaties.nl

Zaaknummer TKW 433

Rapportdatum 7-6-2022

Veehouder / eigenaar	
Naam	
Adres	
Postcode	9411 EV
Woonplaats	Beilen
Telefoon	06-
E-mail	@hotmail.com
BRS/UBN-nummer	UBN 6314343
IBAN-nummer	

Behandelaar	
1 ^e taxateur	
2 ^e taxateur	

SCHAPEN: toegepaste correctiebedragen

Correcties voor ras	Rastype	Leeftijd	Correctiebedrag / dier
a overige rassen	normaal	> 1 jaar of gelamd	€ -
b overige rassen	normaal	< 1 jaar	€ -
c overige rassen	normaal	< 1 jaar	€ -
d			

Correcties voor stamboek	Geslacht	Ras	Bandbreedte correctiebedrag	Getaxeerd correctiebedrag / dier
overig waardevol stamboek-genotype	vrouw	overige rassen	€ 50	€ 50,00
overig waardevol stamboek-genotype	man	overige rassen	€ 50	€ 50,00

Toelichting op getaxeerde correctie voor stamboekkwalificaties

Het betreft het ras Shropshire: dit ras heeft als belangrijke eigenschap dat het geen houtig gewas eet en dus als enige (1 van de weinige rassen) ingezet kan worden voor onkruidbegrazing onder kerstboomculturen. Dierhouder heeft meerdere contracten met kerstbomenkwekers om die reden. Een specifiek geno-type voor dit ras. Vervangende dieren zijn NIET te vinden, zelfs niet in de omliggende landen. Zo ze al te vinden zijn, worden ze tegen hoge prijzen verkocht/aangeboden.

OVERIGE LANDBOUWHUISDIEREN: toelichting / onderbouwing prijsbepaling

Diersoort	Toelichting

OVERIGE KOSTEN: toelichting / onderbouwing

Kostensoort	Toelichting
Destructiekosten	2x stop + 8 dieren = 2x24,82 + 8x3,10= €74,44
Kosten dierenarts	Ondanks meermaals aandringen door schapenhouder op toezending van de veeartsrekening is deze na 2 maanden nog niet geleverd. Rapport zonder dierenartskosten opgemaakt.

Schade aan vee

Bevestiging Taxatie

in opdracht van BIJ12

Wiberg Taxaties BV

Hogeweg 37
8278 BB Kamperveen
085 - 4019 835
info@wibergtaxaties.nl

Zaaknummer TKW 433

Rapportdatum 7-6-2022

Veehouder / eigenaar	
Naam	
Adres	
Postcode	9411 EV
Woonplaats	Beilen
Telefoon	06-
E-mail	@hotmail.com
BRS/UBN-nummer	UBN 6314343
IBAN-nummer	

Behandelaar	
1 ^e taxateur	
2 ^e taxateur	

Relevante ontwikkelingen na veldopname
De gewonde dieren zijn overleden. Ondanks meermaals aandringen door schapenhouder op de factuur dierenarts is die nog steeds niet ontvangen, rapport zonder dierenartskosten opgemaakt.

Oormerk-registratie			
Diersoort	dode dieren	gewonde dieren	vermiste dieren
Schaap	82437 - 99964 - 08386 - 87692 - 63425 - 3x zonder oormerk		
Toelichting bij eventueel ontbrekende oormerken	de lammeren hebben nog geen oormerk		

Taxatie SCHAPEN								
Specificatie gedode dieren								
ras- of typeaanduiding	geslacht	leeftijd	stamboek ? *)	correctie **)	zwoeger-vrij ?	dubbel ARR ?	drachtig ?	aantal dieren
overige rassen	vrouw	1-5 jaar	ja	ja	ja	nee	ja	5
overige rassen	man	lam 16-25kg	ja	ja	ja	nee	nee	2
overige rassen	vrouw	lam 16-25kg	ja	ja	ja	nee	nee	1

*) Raszuiver en geregistreerd bij een Europees of Brits stamboek

**) Prijscorrecties voor ras en/of stamboek

Taxatie OVERIGE (LANDBOUW) HUISDIEREN						
Specificatie gedode dieren						aantal dieren
diersoort	geslacht	leeftijd	drachtig	stamboek	correctie **)	

Overige kosten		
Specificatie	van toepassing?	Toelichting
Destructiekosten	ja	2x stop + 8 dieren = 2x24,82 + 8x3,10= €74,44

Aanvrager

Naam: Schapenhouderij Hatzmann

Dossiernummer: TKW433

Adres: [REDACTED]

Postcode en woonplaats: 9411 EV Beilen

Provincie: Drenthe

Telefoonnummer(s): 06 [REDACTED]

IBAN rekeningnummer: [REDACTED]

Gegevens aanvraag

Datum schademelding: 19-4-2022 d.d.

Datum schadeconstatering: 19-4-2022 d.d.

DNA uitslag: wolf

Schadeveroorzakende diersoort (beoordeling consulent): Wolf

Tweede beoordeling

Getoetst aan beleidsregels (zie checklist)

Check taxatierapport (zie checklist)

Besluit: Betalen € 2449,44

Datum beoordeling consulent 27-7-2022

Paraaf consulen [REDACTED]

Naam: Rob

Betaling

Datum akkoord voor betaling(en) coördinator 12-8-2022

Paraaf coördinator [REDACTED]

Besluit(en)

Datum verzending besluit tegemoetkoming

[Klik om een datum te kiezen](#)

Bezwaar en beroep

Datum ontvangst bezwaar Datum uitspraak Rb

Datum verzending bob Datum ontvangst Hb

Datum ontvangst beroep Datum uitspraak RvS

29667 - Besluit vermoedelijke wolvenschade TKW433

Verzoek

Persoon:		Gemaakt:	30. sept. 2022 11:42
Bedrijf:		Laatste wijziging:	03. oct. 2022 11:30
Categorie:	Wolvenschade	Gesloten om:	03. oct. 2022 11:30
Prioriteit:		Eigenaar:	Angela v.d. Broek
Aanvraag: zaaknummer:	0		
de-minimisverklaring ontvangen:	0		
1de beoordelaar:	0		
2de beoordelaar:	0		
frs_exported_at:			
Vragenbrief verstuurd:	0		
SRS actief:	0		
SRS datum autorisatie GG:			
SRS status:	0		
SRS status datum wijziging:			
SRS Actie:	0		
SRS SSO Ticket:			
SRS verzonden op:			
Bekend bij SRS:	0		
gbs_status:	0		
gbs_nieuwbericht:	0		
Wettelijk bestrijden_mogelijk:	0		
Opvolgen consulent:	0		
Datum eindtaxatie rapport:			

██████████ - 30. sept. 2022 11:42 (Intern)

To: ██████████@hotmail.com

Geachte heer ██████████,

Naar aanleiding van vermoedelijke wolvenschade is een taxateur bij u geweest om de schade te taxeren en DNA af te nemen.

Inmiddels heeft BIJ12 een besluit over uw dossier genomen.

U vindt dit besluit als document met kenmerk TKW433 als bijlage bij deze e-mail. Voor de inhoud van het besluit verwijzen wij u naar het betreffende document.

Hopende u voldoende geïnformeerd te hebben,

Hoogachtend,

BIJ12

Bijlagen: "TKW433-Besluit.pdf"

BIJ12-Faunazaken
 Leidseveer 2
 3511 SB Utrecht
 T: 085 - 486 22 22
 F: 085 - 486 22 33
faunazaken@bij12.nl
www.bij12.nl

Schaphouderij Hatzmann
 [redacted]
 9411 EV Beilen

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
	-	TKW433	30 september 2022
Contactpersoon			Bijlage(n)
Secretariaat BIJ12-Faunazaken			-

Onderwerp

Beslissing op aanvraag tegemoetkoming faunaschade, dossiernummer TKW433

Geachte heer/mevrouw,

U heeft bij BIJ12 een aanvraag om een tegemoetkoming faunaschade ingediend, als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming. Uw aanvraag is getoetst aan de Wet natuurbescherming, Provinciale Omgevingsverordening Drenthe alsmede aan de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe. BIJ12 heeft het volgende overwogen en besloten, waarbij het genoemde artikel verwijst naar het betreffende artikel van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe en/of aan de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe.

De Wet natuurbescherming, Provinciale Omgevingsverordening Drenthe en de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe zijn te vinden op www.bij12.nl.

Getaxeerd schadebedrag

Van de taxateur heeft u reeds een bevestiging van de taxatie ontvangen. De omvang van de schade is vastgesteld op € 2449,44.

Besluit

Aan u wordt een tegemoetkoming verleend van € 2449,44.

Binnen twee weken na dagtekening van deze brief zal het bedrag van € 2449,44 op uw bank-/girorekening met nummer [redacted] worden bijgeschreven.

Bezwaar

Tegen deze beslissing kunt u, binnen zes weken na de dag waarop de beslissing is verzonden, bezwaar maken door het indienen een bezwaarschrift, bij het College van Gedeputeerde Staten van provincie Drenthe, t.a.v. BIJ12-Faunazaken, Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht. U kunt ook per e-mail een bezwaarschrift indienen bij bezwaar@bij12.nl.

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe, voor deze,

[redacted] coördinator van BIJ12-Faunazaken

INGEKOMEN 18 OKT 2022

BJ12 2022 IN. 149

10-10-2022

HH

By deze ikken ik ben warr

Dossier TKW 433

In afwachting

verbleef ik

Schapevrouwen

Stahmann

9411 EV
Berlin

Gelieve reactie per brief

30231 - Ontvangstbevestiging bezwaarschrift TKW433

Aanvraag

Persoon:		Gemaakt:	25. oct. 2022 16:11
Bedrijf:		Laatste wijziging:	25. oct. 2022 16:11
Categorie:	Bezwaar	Gesloten om:	25. oct. 2022 16:11
Prioriteit:		Eigenaar:	[REDACTED]
Aanvraag: zaaknummer:	0		
de-minimisverklaring ontvangen:	0		
1de beoordelaar:	0		
2de beoordelaar:	0		
frs_exported_at:			
Vragenbrief verstuurd:	0		
SRS actief:	0		
SRS datum autorisatie GG:			
SRS status:	0		
SRS status datum wijziging:			
SRS Actie:	0		
SRS SSO Ticket:			
SRS verzonden op:			
Bekend bij SRS:	0		

Angela v.d. Broek - 25. oct. 2022 16:11 (Intern)

To: [REDACTED]@hotmail.com

Gebruikte tijd: 2 minuten

Geachte heer [REDACTED],

Bijgaand vindt u de ontvangstbevestiging met betrekking tot het door u ingediende bezwaarschrift behorende tot dossier TKW433.

Hoogachtend,
BIJ12

Bijlagen: "Ontvangstbevestiging TKW433.pdf"

BIJ12-Faunazaken

Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

T: +31 (0)85 486 22 22
F: +31 (0)85 486 22 33
E: bezwaar@bij12.nl
www.bij12.nl

Schapenhouderij Hatzmann

9411 EV Beilen

Uw brief van
10 oktober 2022

Uw kenmerk

Ons kenmerk
TKW433

Datum
25 oktober 2022

Contactpersoon

Dhr. [redacted]

Bijlagen

-

Onderwerp

Ontvangstbevestiging bezwaarschrift

Geachte heer [redacted],

Hierbij bevestig ik dat BIJ12 op 18 oktober 2022 uw bezwaarschrift heeft ontvangen gericht tegen het besluit van 30 september 2022 met kenmerk TKW433.

Wij nemen, indien nodig, binnenkort contact met u op over de verdere afhandeling van uw bezwaarschrift. U wordt dan ook in de gelegenheid gesteld om aan te geven of u uw bezwaarschrift in een hoorzitting wilt toelichten. De hoorzitting zal dan plaatsvinden op het kantoor in Utrecht.

De termijn waarbinnen wij op uw bezwaarschrift dienen te beslissen start zes weken na verzending van het hierboven genoemde besluit. Wij hebben vervolgens zes weken om op bezwaarschrift te beslissen. Deze termijn kan met zes weken worden verlengd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Proces- en projectmedewerker BIJ12 - Faunazaken

T +31 (0) 85 486 22 22 | E bezwaar@bij12.nl

31089 - Verdagingsbrief bezwaar TKW433

Verzoek

Persoon:		Gemaakt:	14. dec. 2022 16:06
Bedrijf:		Laatste wijziging:	14. dec. 2022 16:07
Categorie:	Bezwaar	Gesloten om:	14. dec. 2022 16:07
Prioriteit:		Eigenaar:	[REDACTED]
Aanvraag: zaaknummer:	0		
de-minimisverklaring ontvangen:	0		
1de beoordelaar:	0		
2de beoordelaar:	0		
frs_exported_at:			
Vragenbrief verstuurd:	0		
SRS actief:	0		
SRS datum autorisatie GG:			
SRS status:	0		
SRS status datum wijziging:			
SRS Actie:	0		
SRS SSO Ticket:			
SRS verzonden op:			
Bekend bij SRS:	0		
gbs_status:	0		
gbs_nieuwbericht:	0		
Wettelijk bestrijden_mogelijk:	0		
Opvolgen consulent:	0		
Datum eindtaxatie rapport:			

AB - 14. dec. 2022 16:06 (Intern)

To: [REDACTED]@hotmail.com

Gebruikte tijd: 1 minuut

Geachte heer [REDACTED],

U ontvangt bij deze mail de verdagingsbrief met betrekking tot uw bezwaar tegen ons besluit met kenmerk TKW433.

Hoogachtend,

BIJ12

Bijlagen: "Verdagingsbrief bezwaar TKW433.pdf"

BIJ12-Faunazaken

Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

T: +31 (0)85 486 22 22
F: +31 (0)85 486 22 33
E: bezwaar@bij12.nl
www.bij12.nl

Schaphouderij Hatzmann
[redacted]
9411 EV Beilen

Uw e-mail van

Uw kenmerk

Ons kenmerk
TKW433

Datum
14 december 2022

Contactpersoon

Mw. [redacted]

Bijlagen

-

Onderwerp

Verdaging beslistermijn

Geachte heer [redacted],

In verband met de behandeling van uw bezwaarschrift van 18 oktober 2022 gericht tegen het besluit van 30 september 2022 met kenmerk TKW433 bericht ik u het volgende.

Helaas is het nog niet mogelijk gebleken om een besluit op het bezwaarschrift te nemen. Daarom maakt de afdeling bezwaar/beroep gebruik van de mogelijkheid om de beslistermijn te verlengen met zes weken.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen via telefoonnummer 085 - 486 22 22.

Met vriendelijke groet,

BIJ12
Faunazaken

T +31 (0) 85 486 22 22 | E bezwaar@bij12.nl

36445 - Beslissing op bezwaar TKW241 TKW433 TKW439

Verzoek

Persoon:	██████████	Gemaakt:	07. apr. 2023 17:20
Bedrijf:	Factor.4.Change B.V.	Laatste wijziging:	13. apr. 2023 14:39
Categorie:	Wolvenschade	Gesloten om:	13. apr. 2023 14:39
Prioriteit:		Eigenaar:	LK
Aanvraag: zaaknummer:	0		
de-minimisverklaring ontvangen:	0		
1de beoordelaar:	0		
2de beoordelaar:	0		
frs_exported_at:			
Vragenbrief verstuurd:	0		
SRS actief:	0		
SRS datum autorisatie GG:			
SRS status:	0		
SRS status datum wijziging:			
SRS Actie:	0		
SRS SSO Ticket:			
SRS verzonden op:			
Bekend bij SRS:	0		
gbs_status:	0		
gbs_nieuwbericht:	0		
Wettelijk bestrijden_mogelijk:	0		
Opvolgen consulent:	0		
Datum eindtaxatie rapport:			

AB - 07. apr. 2023 17:20 (Intern)

To: ██████████@f4c.nl>
Cc: / ██████████@hotmail.com>
Gebruikte tijd: 5 minuten

Geachte heer ██████,

U ontvangt bij deze mail de beslissing op uw bezwaar tegen de besluiten TKW241, TKW433 en TKW439.

Hoogachtend,

BIJ12

Bijlagen: "Beslissing op bezwaar TKW241 TKW433 TKW439.pdf"

BIJ12-Faunazaken

Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

T: +31 (0)85 486 22 22
F: +31 (0)85 486 22 33
E: bezwaar@bij12.nl
www.bij12.nl

F4C advies
t.a.v. [REDACTED]
Kortenaerstraat 15
8023 TW Zwolle

Datum	7 april 2023
Contactpersoon	Dhr. [REDACTED]
Ons kenmerk	TKW-241,TKW-433, TKW-439
Uw kenmerk	-
Onderwerp	Beslissing op bezwaar
Bijlagen	2

Geachte heer [REDACTED],

Op 7 oktober 2022 heeft BIJ12 uw bezwaarschrift, ingediend namens Schapenhouderij Hatzmann (hierna: uw cliënt) ontvangen gericht tegen het besluit van 30 september 2022 met kenmerk TKW-433 en TKW-439. Ambtshalve hebben wij dit bezwaar tevens opgevat als een bezwaar tegen het besluit met kenmerk TKW-241. In deze brief vindt u de beslissing op uw bezwaarschrift en de overwegingen die tot die beslissing hebben geleid.

Regelgeving

Uw bezwaarschrift is getoetst aan de Wet natuurbescherming, de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe en de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe. Deze zijn te vinden op www.bij12.nl.

Beslissing

Wij verklaren uw bezwaren deels gegrond en deels ongegrond. Uw cliënt ontvangt een aanvullende tegemoetkoming van € 6.235,00.

Feiten en omstandigheden

Op 7 oktober 2022 hebben wij uw bezwaarschrift ontvangen.

Op 24 oktober 2022 heeft een medewerker van BIJ12 telefonisch contact met u opgenomen en aan u gevraagd of u gebruik wilt maken van het recht te worden gehoord. U heeft verklaard graag gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord.

Op 16 november 2022 heeft u uw bezwaren mondeling nader toegelicht. Een verslag hiervan is toegevoegd in de bijlage. Hetgeen verklaard is tijdens de hoorzitting is meegewogen in deze beslissing op bezwaar.

Uw bezwaren

U verzoekt ons om een duidelijk, open en transparante opbouw van het taxatierapport. Voor een uitgebreide weergave van uw bezwaren verwijzen wij naar uw bezwaarschrift en het verslag van de hoorzitting.

Overwegingen

In het kader van de behandeling van uw bezwaarschrift heeft op basis van uw bezwaren een volledige heroverweging van het door u bestreden besluit plaatsgevonden.¹

Algemeen

Het is verboden in het wild levende diersoorten genoemd in bijlage II bij het Verdrag van Bern opzettelijk te doden of te vangen. Wij verlenen in voorkomende gevallen tegemoetkomingen in schade, aangericht door natuurlijk in het wild levende dieren die worden genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn. Dit gebeurt op basis van artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming. Een tegemoetkoming in de schade wordt slechts verleend voor zover een aanvrager schade lijdt, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Ter invulling van de beoordelingsruimte die dit artikel biedt, hebben Gedeputeerde Staten de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe vastgesteld.

De bescherming van have en goed tegen schade door dieren is primair de verantwoordelijkheid van de grondgebruiker/dierhouder zelf. Dit brengt met zich mee dat alles in het werk gesteld moet worden om schade door beschermde dieren aan de landbouw te voorkomen en te beperken. Normaal gesproken beoordelen wij dus eerst of een aanvrager zelf voldoende preventieve maatregelen en inspanningen heeft getroffen om de schade te voorkomen en beperken. Bij schade door een wolf wordt, voorsnog, echter nog niet van aanvragers verlangd dat zij preventieve wolfwerende maatregelen treffen om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen.² Dit is om dierhouders te laten wennen aan de komst van de wolf, tijd te geven zich daarop voor te bereiden en te schakelen. Dit beleid kan in de toekomst veranderen.

Taxatie

De omvang van de schade wordt door een taxateur vastgesteld. De taxateur stelt, met inachtneming van de door BIJ12 vastgestelde taxatierichtlijnen, van zijn bevindingen een rapport samen en ondertekent dat. Bij het vaststellen van schade door een wolf, voert een taxateur zijn werkzaamheden uit conform de daarvoor vastgestelde Richtlijn taxatie en prijzen bij wolvenschade in de schapenhouderij, d.d. 31 januari 2023.³ Een tegemoetkoming wordt verleend indien een dier met zekerheid of zeer waarschijnlijk door een wolf is gedood.

Waardebepaling schapen

Het bepalen van de waarde van gedode schapen is afhankelijk van meerdere factoren zoals ras, geslacht, leeftijd, dracht en stadium van de dracht, gebruiksdoel (slacht, fokkerij, melkproductie), wel of niet opname in stamboek, wel of niet biologische bedrijfsvoering, gezondheidsstatus van het bedrijf (zwoegerziektevrij, CL-vrij, scrapieresistent) of van het individuele dier (scrapieresistent met genotype ARR/ARR). BIJ12 heeft daarom aan de Wageningen University & Research (WUR) en aan de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) advies gevraagd. Op basis daarvan heeft BIJ12 in 2023 de eerdergenoemde 'richtlijn taxatie en prijzen bij wolvenschade in de schapenhouderij' vastgesteld.

¹ Artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht.

² Artikel 5.4 en 5.6 van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539.

³ Artikel 5.2 Artikel 5.4 en 5.6 van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539

Voor wat betreft de hoogte van de tegemoetkoming, sluit BIJ12 aan bij de waardetabel schapenhouderij van de WUR, welke door zowel GD als WUR gezien wordt als het beste uitgangspunt. Het doel hiervan is een waarderingssysteem voor schapen dat een reële waardering van de dieren geeft, juridisch robuust en transparant is en voldoende draagvlak heeft in de sector. Het basis uitgangspunt is een waardering conform marktprijzen.

Deze waardetabel is in opdracht van het Ministerie van LNV gemaakt en wordt landelijk gebruikt (bijvoorbeeld ook in het kader van besmettelijke dierziekten) en is in overleg met taxateurs en de sector, door WUR opgesteld.⁴

U geeft aan dat de tegemoetkoming niet in verhouding tot de marktconforme prijs staat

U stelt zich op het standpunt dat de prijzen niet conform de marktontwikkeling zijn en dat het toegekende bedrag van € 40,- voor dracht ook niet reëel is. In uw geval gaat het om schapen van het ras shropshire die niet in Nederland verkrijgbaar zijn en alleen uit het buitenland geïmporteerd kunnen worden.

Hierover overwegen wij het volgende. Naar aanleiding van uw bezwaren hebben wij advies ingewonnen bij de Vereniging van Speciale Schapenrassen (hierna: VSS). VSS heeft geconcludeerd dat raszuivere shropshire schapen gras eten, maar geen bast. Daardoor kan het gebruik van glyfosaat worden verminderd. Dat is een duidelijke meerwaarde en maakt ze extra maatschappelijk relevant. In Nederland worden geen stamboek shropshire schapen aangeboden voor de verkoop en dienen deze uit Oostenrijk of Denemarken geïmporteerd te worden. Importeren uit Engeland is niet mogelijk vanwege de regelgeving. De kosten voor een schaap variëren en zijn onder andere afhankelijk van de kwaliteitsklasse, het genotype en wel/niet zwoegervrij.

Naar aanleiding van dit advies hebben wij de door ons gehanteerde prijzen aangepast. In onderstaand tabel vindt u de nieuwe prijzen. Bij dracht wordt een toeslag toegekend van 1,2% boven op de prijs. Bij dit besluit is een tabel gevoegd in de bijlage met de berekening per TKW.

Daarnaast hebben wij in het geval van uw cliënt een eenmalige tegemoetkoming toegekend in verband met reis naar het buitenland om nieuwe schapen te importeren. Dit bedrag hebben wij vastgesteld op € 2.500,00.

Waardetabel

Geslacht	Leeftijd	Prijs
vrouw	1-5 jaar	€ 350,00
man	1-5 jaar	€ 900,00
vrouw	lam 16-25 kg	€ 275,00
man	lam 16-25 kg	€ 550,00

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt gegrond.

U stelt dat 36 schapen niet drachtig zijn geworden door de aanval

Uw cliënt geeft voeding aan de schapen vanwege de dracht. Aan de buitenkant is echter niet te zien of de schapen wel of niet drachtig zijn. Indien de schapen niet drachtig zijn, leidt dit tot vervetting en kunnen de schapen daarna nooit meer drachtig worden. U meent dat 36 van de schapen na de aanval niet drachtig zijn geworden vanwege de schrik, waardoor dit tot vervetting heeft geleid en dit ertoe heeft geleid dat de schapen nooit meer drachtig kunnen worden.

⁴ Richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren, d.d. 1 januari 2023.

Hierover overwegen wij het volgende. Wij vinden het spijtig te horen dat zoveel van de schapen van uw cliënt niet drachtig zijn geworden. Wij overwegen echter dat het causaal verband tussen het niet drachtig kunnen worden van de schapen en de aanval door de wolf niet is aangetoond. Wij zijn daarom van oordeel dat deze kosten niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.

Voor zover wel een causaal verband zou zijn tussen de aanval en het gegeven dat de schapen niet drachtig zijn geworden, overwegen wij hierover het volgende. In de beleidsregels is bepaald dat uitsluitend een tegemoetkoming wordt verleend voor schade veroorzaakt door beschermde diersoorten, welke door vraat, graven, wroeten of vegen *aan landbouw* is veroorzaakt.⁵ Alleen schade die rechtstreeks aan de landbouw, dus aan veehouderij⁶, is aangericht, komt voor een tegemoetkoming in aanmerking.⁷ Bij schade door de wolf is directe schade dus de schade door predatie aan de schapen. Bijkomende schade of indirecte schade komt in beginsel niet in aanmerking voor een tegemoetkoming. Bij schade door de wolf zijn hierop enkele uitzonderingen gemaakt. In de taxatierichtlijn wolf (uitgangspunt 5) is benoemd dat de verworpen lammeren veroorzaakt door de wolf, en eventuele dierenartskosten en afvoerkosten, toch voor een tegemoetkoming in aanmerking komen. Het gegeven dat de schapen daarna niet langer drachtig kunnen worden, betreft toekomstige schade die niet onder te vergoeden indirecte schade valt.

Voorts zijn wij van oordeel dat in alle redelijkheid van uw cliënt verwacht mag worden dat deze zijn schapen goed op dracht controleert, zodat eventuele vervetting vroegtijdig geconstateerd wordt en uw cliënt op die wijze kan voorkomen dat de schapen niet langer drachtig kunnen worden. Indien uw cliënt dit nalaat, neemt uw cliënt het risico dat de schapen niet meer drachtig kunnen worden en dient dit gevolg voor zijn rekening te blijven.

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

U geeft aan dat wij aansprakelijk zijn voor de schade die de bomenteler leidt

Uw cliënt heeft zich contractueel verbonden om de schapen in te zetten bij onkruidbestrijding bij een derde partij. Vanwege de aanval door de wolf, kunt uw cliënt geen schapen hiervoor inzetten en is uw cliënt aansprakelijk gesteld door de betreffende bomenteler. U stelt zich op het standpunt dat uw cliënt voor de schade een tegemoetkoming dient te ontvangen.

Hierover overwegen wij het volgende. Zoals boven aangegeven, komt alleen directe schade in aanmerking voor een tegemoetkoming. Eventuele schade die derden lijden, omdat uw cliënt zijn contractuele afspraken niet langer kan nakomen, betreft geen directe schade vanwege predatie door de wolf en betreft schade welke binnen het normaal bedrijfsrisico van zijn bedrijf hoort.

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

Tot slot stelt u dat geleverde inspanningen ook vergoed dienen te worden

U geeft aan dat dit is gebleken uit de recente uitspraak en dat ook deze kosten niet vergoed zijn.

⁵ Artikel 5.3 en toelichting, van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539.

⁶ Artikel 5.1, van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, Provinciaal Blad 2022, 14539.

⁷ ABRvS, 8 augustus 2018, 201707597/1/A2, r.o. 4.2, ECLI:NL:RVS:2018:2636.

Hierover overwegen wij het volgende. Een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming wordt slechts verleend als een belanghebbende schade lijdt, welke redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Uit dit artikel volgt dat onevenredig zware schade vergoed moet worden. Het geeft geen recht op een volledige schadevergoeding; het betreft een tegemoetkoming in de schade die naar billijkheid wordt bepaald. Verder komt schade die tot het normale bedrijfsrisico behoort niet voor een tegemoetkoming in aanmerking, waarbij geldt dat een zekere mate van schade door in het wild levende dieren voor lief genomen moet worden.

Andere indirecte schadeposten, zoals de uren (tijd) die een dierhouder heeft besteed aan de schadeafwikkeling, komen niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Deze schade is een afgeleide van de schade veroorzaakt door in dit geval de wolf, en niet direct gerelateerd aan de bedrijfsmatig uitgeoefende landbouw (landbouwgewassen en landbouwhuisdieren). In de vastgestelde richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren is de onderbouwing hiervan opgenomen.

In het kader van de inspanningsverplichting die op uw cliënt rust, mag naar ons oordeel in redelijkheid van uw cliënt verwacht worden dat hij die handelingen verricht, zoals het controleren van de schapen op verwondingen en het behandelen van verwonde dieren, die nodig zijn om de schadebeoordeling door de taxateur mogelijk te maken, met het oog op een te verlenen tegemoetkoming. De werkzaamheden/uren besteed aan de verdere schadeafhandeling en schadevoorkoming stijgen naar ons oordeel niet uit boven hetgeen tot het normale bedrijfsrisico behoort en komen daarom niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Hetzelfde geldt voor medicijnen die uw cliënt eventueel moet kopen om verwonde schapen te behandelen.

Ten overvloede merken wij nog op dat in de regel een eigen risico van 5% wordt ingehouden op tegemoetkomingen in faunaschade. Bij schade door de wolf hanteren wij echter geen eigen risico. In het geval van uw cliënt is dus geen eigen risico toegepast op de verleende tegemoetkoming.

Gelet op bovenstaand verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

Hoogte van de tegemoetkoming

Dee schade is in totaal voor alle drie de aanvragen vastgesteld op € 8.695,00. Uw cliënt ontvangt een eenmalige aanvullende tegemoetkoming in verband met de reis die hij moet maken om vervangende schapen te importeren. In het geval van uw cliënt is dit bedrag vastgesteld op € 2.500,00. Dit maakt de volgende berekening:

Totale tegemoetkoming	€ 8.695,00 (zie bijgevoegde tabel)
Reiskosten	€ 2.500,00
Reeds ontvangen tegemoetkoming	-€ 4.960,00
Aanvullende tegemoetkoming	€ 6.235,00

Het bedrag van € 6.235,00 wordt zo spoedig mogelijk overgemaakt naar het bij ons bekende rekeningnummer.

Conclusie

Wij verklaren uw bezwaren gegrond voor zover deze betrekking hebben op de prijs per schaap en de reiskosten en ongegrond voor het overige. Wij herroepen daarom de besluiten met kenmerk TKW-241, TKW-433 en TKW-439. Er wordt aan uw cliënt een aanvullende tegemoetkoming verleend van € 6.235,00.

Datum 7 april 2023
Ons kenmerk TKW-241,TKW-433 en TKW-439

Beroepsmogelijkheid

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een beroepschrift indienen bij de rechtbank Noord-Nederland, afdeling bestuursrecht, postbus 150, 9700 AD Groningen. U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>.

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe
voor deze,

Unitmanager Faunazaken

Tabel tegemoetkoming per aanvraag

Dossier	Datum aanvraag	Ras	Geslacht	leeftijd/geslacht gewicht	Drachtig	Aantal	Tegemoetkoming oud	Tegemoetkoming nieuw
TKW-241	29-10-2021	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	ja	1	€ 360,-	€ 420,-
TKW-433	19-4-2022	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	ja	5	€ 1600,-	€ 2.100,-
			man	lam 16-25 kg	nee	2	€ 500,-	€ 1.100,-
			vrouw	lam 16-25 kg	nee	1	€ 225,-	€ 275,-
TKW-439	24-4-2022	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	nee	8	€ 1600,-	€ 2.800,-
			man	1-5 jaar	nee	1	€ 225,-	€ 900,-
			man	lam 16-25 kg	nee	1	€ 150,-	€ 550,-
			vrouw	lam 16-25 kg	nee	2	€ 250,-	€ 550,-
Totaal	Totaal						€ 4.960,-	€ 8.695

Verslag hoorzitting BIJ12- Faunazaken

Datum hoorzitting	16 november 2022
Dossiernummer	TKW-241, TKW-433, TKW-439
Naam	Schapenhouderij Hatzmann
Aanwezig	Dhr. ██████ (gemachtigde/belanghebbende) Dhr. ██████ (bezwaarde) Dhr. ██████ (bezwaarde) Dhr. ██████ (consulent BIJ12) Dhr. ██████ (jurist BIJ12)

De heer ██████ opent de hoorzitting, geeft een korte weergave van de feiten en legt de procedure uit.

De heer ██████ vraagt wie de betrokken consulent was die het besluit heeft genomen.

De heer ██████ geeft aan dat dit niet van belang is voor de hoorzitting en dat het niet om de naam gaat, maar om de uitbetaling van de schade.

De heer ██████ geeft aan dat het makkelijker praten is als de naam bekend is. Voors geeft de heer ██████ aan dat de overheid aangeeft transparant te willen zijn en dat dit ook voor namen geldt.

De heer ██████ reageert hierop en geeft aan dat het in principe niet uitmaakt wie wat gedaan heeft. Het gaat erom dat een beslissing is genomen met de kennis die er lag.

De heer ██████ bevestigt dit en geeft aan dat een naam doorgeven toch niets voor de heer ██████ zegt. Het doet niets af aan het besluit dat er ligt. Voorts geeft de heer ██████ aan dat het besluit wordt ondertekend namens Gedeputeerde Staten.

De heer ██████ geeft aan dat in het bezwaarschrift lijkt te worden ingegaan op meerdere aanvragen, maar dat de hoorzitting zich enkel richt op TKW-439.

De heer ██████ geeft aan dat de eerdere aanvragen een aanleiding vormen voor het bezwaar en dat dit bij de heer ██████ bekend is. De heer ██████ geeft aan een gesprek te hebben gehad met de heer ██████ en de heer ██████.

De heer ██████ geeft aan dat Shropshire schapen gehouden worden en dat geen enkel ander schapenras dezelfde eigenschappen heeft. Uiteindelijk is een enkele aanval nog op te vangen, maar intussen zijn er drie of vier aanvallen geweest. Dit zorgt voor extra negatieve effecten op het aantal schapen. De heer ██████ geeft aan dat dit de reden is waarom het noodzakelijk is om een volledig beeld te schetsen. Het gaat niet enkel om 12 dieren, maar het gaat erom dat door de aanvallen niets meer over blijft. De heer ██████ vervolgt en geeft aan dat in 2019 een aantal aanvallen zijn geweest waarbij

een aantal schapen dood zijn gegaan en de aanwas daardoor ook minder werd. In 2012 waren van de 84 schapen nog maar weinig schapen over. De heer [REDACTED] geeft aan dat dit bijzondere ras nagevoeg niet in Nederland te verkrijgen is en dat dit een belangrijk aspect is om in overweging te nemen. Omdat de dieren geïmporteerd moeten worden vanuit het buitenland, wordt door de aanval meer schade veroorzaakt dan enkel de gedode dieren.

De heer [REDACTED] vraagt wat er de laatste keer voor de aangeschafte schapen is betaald.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de laatste schapen gekocht zijn in 2017/ 2018 en dat de heer [REDACTED] dit beter kan uitleggen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de omvang van koppels van 30 niet te verkrijgen is en dat daar geluk voor nodig is. De heer [REDACTED] geeft aan, na samen met zijn zoon veel gereisd te hebben, en veel contacten gelegd te hebben, een koppel Shrophires tegen te zijn gekomen in België. Het tweede koppel kon in Limburg gekocht worden middels alle contacten door de jaren heen. De schapen staan niet op marktplaats of dergelijke. De heer [REDACTED] geeft aan dat indien er her en der koppels van twee weggehaald worden, de kans bestaat dat deze niet raszuiver zijn. De heer [REDACTED] geeft aan dat het nodig is dat het om raszuivere schapen gaat.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het Verenigde Koninkrijk de meeste schapen van dit ras aanwezig zijn, maar dat het land nu buiten de EU valt en importeren daardoor lastig wordt. Hierdoor is men nu vooral aangewezen op Denemarken en Oostenrijk waar dit schapenras ook wordt gehouden.

De heer [REDACTED] vraagt hoe de zuiverheid gecontroleerd wordt.

De heer [REDACTED] geeft aan dat stamboekpapieren de voorkeur hebben en dat je dan daarvan uit kunt gaan. De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] niet al zijn schapen bij het stamboek had aangemeld. De schapen waren niet bestemd voor de handel, waardoor een stamboekregistratie niet direct van belang was. De dieren deden wat ze moesten doen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat alle gekochte schapen voorzien waren van een stamboek, maar dat de schapen van de eigen fokkerij niet gemeld waren.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de schade waarvoor melding gedaan wordt, de gedode dieren betreft, en dat het om omzetverlies gaat vanwege te weinig aanwas door stress. Daarnaast is er de schade vanwege de bomenteler.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het taxatierapport een verkeerd ras vermeld staat, te weten de Hampshire Down, terwijl het om een Shropshire gaat. Deze twee rassen zijn niet met elkaar te vergelijken vanwege de tal van verschillende eigenschappen. De heer [REDACTED] concludeert dat de taxatie niet zorgvuldig was uitgevoerd en dat daar veel vraagtekens bij gezet kunnen worden. Voorts wordt in taxatierapport vermeld dat het om een vleestype gaat, terwijl de schapen puur vanwege de specifieke eigenschappen ingezet worden in de bomenteel.

De heer [REDACTED] geeft aan dat als een schaap dood gaat, je normaliter een vergoeding moet krijgen voor een nieuw schaap. De heer [REDACTED] geeft verder aan dat hoewel het niet om een stamboekschaap gaat, het wel een zeldzaam ras betreft. Ook wordt vermeld dat de richtlijnen geactualiseerd worden en dat vervolgschade ook van toepassing kan zijn.

De heer [REDACTED] geeft aan dat echter niet gekeken wordt naar het ras, dat het om oude prijzen gaat en dat de marktprijzen in 2021 en 2022 veel hoger liggen dan in 2019. De heer [REDACTED] geeft aan dat er een prijsverschil is van 38% voor de ooien, maar dat het voor de lammeren net anders is. Voorts geeft de heer [REDACTED] aan dat er in 2019 schade is geweest, maar dat bij die schade een veel hogere vergoeding is toegekend terwijl het om hetzelfde ras ging. In 2019 is € 390,- per fokfooi toegekend en de vergoeding van 2022 ligt tussen de 200 en de 250euro. De heer [REDACTED] stelt dat dit

de helft is terwijl de prijs omhoog is gegaan. De heer [REDACTED] concludeert dat deze tegemoetkoming niet in verhouding staat tot de eerdere tegemoetkoming. Dit heeft te maken met het invullen van het verkeerde ras. Voorts had de heer [REDACTED] niet de gelegenheid om de taxatie te corrigeren waardoor dit voor frustratie zorgde. Het taxatierapport werd pas veel later ter beschikking gesteld zodat de mogelijkheid werd weggenomen om deze te corrigeren. En dan moet je in bezwaar.

De heer [REDACTED] vervolgt en geeft aan dat de taxatie in de basis goed moet zijn en het niet kan dat er verkeerde notities gemaakt worden. Daarnaast is het lastig om de waarde te bepalen omdat deze niet voorhanden zijn. De schapen moeten geïmporteerd worden vanuit Denemarken, ook vanwege de kwantiteit. Voorts moet er rekening gehouden worden met de kosten voor het zoeken van de schapen en om die reden moet de omvang van de schade goed vergoed worden. Er moet specifiek gezocht worden naar het juiste koppel. De heer [REDACTED] concludeert dat de tegemoetkoming niet in verhouding staat tot de ontwikkeling van de marktprijs, het summiere aanbod en het feit dat veel inspanningen geleverd moet worden om de schapen te vinden.

De heer [REDACTED] vervolgt en geeft aan dat het om gevoelige schapen gaat en een wolvenaanval veel effect heeft op de aanwas. De heer [REDACTED] geeft aan dat in 2022 bijna geen enkel schaap drachtig was. Daar is een vergoeding van € 40,- per drachtig lam voor toegekend. De heer [REDACTED] geeft aan dat ook dit bedrag niet in verhouding staat. De heer [REDACTED] geeft aan dat er geen nieuwe aanwas is geweest, maar dat je daarvoor wel een potentieel nieuw schaap uit het buitenland moet importeren. Om die reden is die € 40,- niet in verhouding. De heer [REDACTED] geeft aan dat het doel van de heer [REDACTED] is om weer een nieuw koppel te vinden.

De heer [REDACTED] geeft aan dat het derde punt de aansprakelijkheid betreft. De heer [REDACTED] wordt door een derde partij aansprakelijk gesteld, omdat deze derde de onkruidbestrijding bij de kerstbomen nu op een andere wijze zal moeten uitvoeren. De waardevermindering die als gevolg hiervan optreedt, wordt op de heer [REDACTED] verhaald, terwijl de heer [REDACTED] in 2018 bewust een jaarproef heeft gedraaid en daarna pas afspraken heeft gemaakt. Het aantal schapen nam toe waardoor het onkruidbeheer aangepakt kon worden. Toen de afspraak werd gemaakt, wist men niet dat de wolf zoveel schade kon aanrichten. Indien dit feit bekend was, zou men terughoudender zijn geweest. De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] zo snel mogelijk een nieuw koppel wil zodat de schade van de teler niet toeneemt. De heer [REDACTED] concludeert dat de tegemoetkoming van € 1.700,- voor 12 schapen de schade niet dekt.

De heer [REDACTED] haalt als laatste de uitspraak van de Raad van State aan. Daaruit is gebleken dat de gemaakt uren ook vergoed dienen te worden en dat dit in het onderhavige geval niet vergoed werd. De heer [REDACTED] concludeert dat uiteindelijk een schade is ontstaan die niet voorzienbaar was. Bij een eenmalige aanval is de schade heel anders te beoordelen. Dat heeft ervoor gezorgd dat een situatie is ontstaan die niet meer op te lossen is zonder een goede compensatie.

De heer [REDACTED] vraagt of de heer [REDACTED] wil reageren op wat zojuist door de heer [REDACTED] is verklaard.

De Heer [REDACTED] geeft aan een gesprek te hebben gehad op 1 november 2022 en dat hetgeen toen verklaard is, aansluit op hetgeen nu verklaard wordt. De heer [REDACTED] geeft aan inderdaad gezien te hebben dat in verschillende jaren getaxeerd is en vraagt of de heer [REDACTED] ook tegen de toen getaxeerde prijzen is.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] toen geweest is en de papieren van het stamboek wilde. Naar aanleiding daarvan werden de prijzen vastgesteld. De heer [REDACTED] verklaart dat hij achteraf niet achter de vastgestelde prijzen hoefde te staan. De heer [REDACTED] geeft aan dat indien je één aanval krijgt, dit prima te overzien is, maar dat dit echter veel vaker is voor gekomen. De prijzen behoren geïndexeerd te worden, maar worden juist minder. De heer [REDACTED]

verklaart dat hij een volwaardig bedrijf had dat zonder subsidie kon draaien, dat hij wil ondernemen en dat hij dit ook altijd aan zijn kinderen heeft geleerd, maar dat de onderneming vanwege de wolvenschade teniet is gegaan.

De heer [] geeft aan dat de vergoeding van 2019 reëel is, als je verwacht dat je het verlies met een nieuwe aanwas compenseert. Als dat eenmalig is, is het te overzien. Maar in 2020 en 2021 is geen nieuwe aanwas geweest en dan is de compensatie niet voldoende. De schapen worden ouder en die moet je vervangen. De heer [] geeft aan dat het de bedoeling is dat de dieren op een goede manier gefokt worden en dat een koppel van 80 schapen moet komen.

De heer [] vervolgt en geeft aan dat de heer [] zijn veehouderij had kunnen opbouwen, maar dat dit indirecte schade is. De heer [] verklaart compensatie te willen zien voor de geleden schade vanwege de wolf. De rest van het verlies vindt de heer [] prima, omdat dit bij het risico van de onderneming hoort. De heer [] geeft aan dat dit een specifieke situatie is die heel anders is en dat het de 1% betreft die anders is dan de rest.

De heer [] vraagt of er ook contracten waren met andere partijen dan de partij die de heer [] aansprakelijk heeft gesteld.

De heer [] geeft aan dat het de eerste partij was en dat zij 60 hectare kerstbomen hadden. Mocht de kudde uitgebreid worden met een koppel, dan kon het bedrijf met andere partijen in zee gaan. De heer [] geeft aan dat andere partijen hen ook benaderden, maar dat ze toen niet genoeg schapen hadden.

De heer [] geeft aan dat de intentie om verder uit te breiden er is en dat er vraag was vanuit de sector, maar dat de heer [] er niet aan toe is gekomen omdat het koppel verdween. De heer [] geeft aan dat het aantal koppel 150 had kunnen zijn, gerekend met de aanwas, en dat de omzet dan veel meer zou zijn geweest. De heer [] geeft aan dat dit echter indirecte en hypothetische schade is.

De heer [] geeft aan dat eerder een vergoeding van € 40,- extra is toegekend na een hoorzitting, dat dit eerst niet aan de orde was en dat dit niet in de richtlijn stond aangegeven. De heer [] geeft aan dat die extra € 40,- toen als voldoende werd geacht.

De heer [] geeft aan dat in de richtlijn over directe en indirecte schade gesproken wordt en dat hierover te discussiëren valt. De heer [] geeft aan dat het in dit geval om directe schade gaat, omdat de schade een op een aan de wolvenaantal toe te wijzen is. De heer [] geeft aan dat vele directe schade echter pas later naar boven komt en dat het veel moeilijker is om die schade aannemelijk te maken.

De heer [] geeft aan 36 schapen te hebben die last hebben van vervetting. Deze schapen moesten verkocht worden. De heer [] geeft aan dat dit schade is die een jaar later intrad. De heer [] geeft aan dat je voeding geeft aan je schapen. Het is echter niet te zien of de schapen drachtig zijn. Echter vervetten de schapen als deze niet drachtig zijn en daar kom je pas veel later achter. Het leed is dan al geschied. De heer [] geeft aan dat de vervette schapen het jaar daarop dan ook niet meer drachtig kunnen worden.

De heer [] geeft aan voldoende informatie te hebben en vraagt of de aanwezigen nog vragen hebben.

De heer [] geeft aan dat het om een specifieke casus gaat, dat BIJ12 de tijd moet nemen om een beslissing te nemen, dat anders in beroep wordt gegaan en dat dit dan veel meer tijd gaat kosten. De heer [] geeft aan dat het verstandig is om goed met de provincie te overleggen zodat een goede oplossing gevonden kan worden. Dan kan alles makkelijk op een rij gezet worden en is er meer zekerheid dat het besluit aansluit op wat partijen willen zien. Anders wordt onnodig geprocedeerd.

De heer [] geeft aan dat de heer [] weer met een koppel van 90 schapen verder wil. Wel heeft de heer [] mogelijkwerwijs drie jaar vertraging. Maar dat zij dan zo.

De heer [] vraagt hoe de heer [] verwacht aan 80 oaien te komen. De heer [] geeft aan dat uit navraag hierover bij de Vereniging voor Speciale Schapenrassen (VSS) is gebleken dat men voor de aankoop van raszuivere Shropshire schapen op het buitenland is aange-
wezen. De heer [] vraagt hoe de heer [] aan nieuwe schapen zal komen indien hij een bedrag ontvangt.

De heer [] geeft aan dit ook niet te weten en geeft aan dat de portemonnee leeg is.

De heer [] geeft aan zijn contacten dan eerst te zullen benaderen en daarmee in zee te zullen gaan. De heer [] geeft aan voor de rest verder te zullen zoeken en dat hij in Neder-
land geen koppel van 80 zal vinden. De heer [] geeft aan in dat geval dan gewezen te zijn op het buitenland en dat daarvoor gespaard moet worden.

De heer [] geeft aan dat het beter is om een lot voor de loterij te kopen dan te ver-
wachten dat je een koppel van 84 in een keer kunt kopen. De heer [] geeft aan dat je moet gokken, dat je de dieren gefaseerd kunt kopen, maar dat hier en daar een klein beetje aan-
kopen niet wenselijk is, vanwege de zuiverheid van de dieren en vanwege ziektes.

De heer [] vraagt of er nog vragen of opmerkingen zijn. De heer [] heeft aan de aanwezigen het vervolg van de procedure uitgelegd en de hoorzitting gesloten.

INGEKOMEN 06 JUN 2023
BIJ12.2023.IN.141

Rechtbank
Noord-Nederland

| | AANTEKENEN | | PER POST | | EMAIL

Gedeputeerde Staten van Drenthe, unitmanager van BIJ12-Faunazaken
Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

Afdeling bestuursrecht

bezoekadres
Guyotplein 1
9712 NX Groningen
openingstijden
08:30-17:00 uur

correspondentieadres
Postbus 150
9700 AD Groningen

t (088) 361 14 35 algemeen
t (088) 361 13 33 belasting

e-mail voor voorzieningen:
bestuurvovo.nnl@rechtspraak.nl
e-mail voor beroepen:
bestuursrecht.nnl@rechtspraak.nl

www.rechtspraak.nl

datum 5 juni 2023
onderdeel Team WABO (milieu), BK en overig
contactpersoon mevrouw [REDACTED]
doorkiesnummer (088) [REDACTED]
ons kenmerk zaaknummer LEE 23 / 2261 NATUUR
uw kenmerk TKW-241, TKW-433, TKW-439
bijlage(n)
onderwerp het beroep van Schapenhouderij Hatzmann te Beilen

Geachte heer/mevrouw,

Over het beroep met zaaknummer LEE 23 / 2261 NATUUR deel ik u het volgende mee.

De rechtbank heeft van Schapenhouderij Hatzmann een beroepschrift (met bijlagen) ontvangen. Ik stuur u hiervan een kopie.

Ik houd u op de hoogte van het verdere verloop van de procedure.

Als u naar aanleiding van deze brief vragen hebt, kunt u contact opnemen met de administratie van de rechtbank op het hierboven vermelde doorkiesnummer.

Als u de rechtbank wilt of schrijft, verzoek ik u het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend

de griffier

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Rechtbank Noord-Nederland
Afdeling bestuursrecht
Postbus 150
9700 AD GRONINGEN

Datum 17 mei 2023
Kenmerk 22 0157

Betreft: Pro forma beroepschrift Beslissing op bezwaar TKW241, TKW433 en TKW439, namens Schapenhouderij Hatzmann, te Beilen

Geachte heer, mevrouw,

Als gemachtigde van mijn klant Schapenhouderij Hatzmann, stellen wij beroep in tegen de beslissing op het bezwaar van 7 april 2023 met kenmerk TKW241, TKW433 en TKW439 (bijlage 1), een pro forma beroepschrift.

Schapenhouderij Hatzmann is het niet eens met dit besluit. Tijdens de termijn om beroep in te stellen tegen de beslissing dien ik een pro forma beroepschrift in en verzoek ik u om een redelijke termijn te stellen voor het aanvullen van de gronden van het beroepschrift. Schapenhouderij Hatzmann verzoekt om de beslissing op bezwaar te herzien, zodat de door hem geleden schade volledig vergoed wordt.

Onder verwijzing naar artikel 7:28 Awb verzoek ik u om na vernietiging van het besluit BIJ12 te veroordelen tot het vergoeden van de proceskosten en het griffierecht.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
F4C Advies

Bijlage(n): Beslissing op bezwaar d.d. 7 april 2023

www.f4c.nl
www.factor4change.nl

KVK: 80300073
IBAN: NL55RABO0359093744
BIC: RABONL2U
BTW: NL861622790B01

BIJ12-Faunazaken

Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

T: +31 (0)85 486 22 22
F: +31 (0)85 486 22 33
E: bezwaar@bij12.nl
www.bij12.nl

F4C advies

Kortenaerstraat 15
8023 TW Zwolle

Datum	7 april 2023
Contactpersoon	Dhr. [REDACTED]
Ons kenmerk	TKW-241,TKW-433, TKW-439
Uw kenmerk	-
Onderwerp	Beslissing op bezwaar
Bijlagen	2

Geachte [REDACTED]

Op 7 oktober 2022 heeft BIJ12 uw bezwaarschrift, ingediend namens Schapenhouderij Hatzmann (hierna: uw cliënt) ontvangen gericht tegen het besluit van 30 september 2022 met kenmerk TKW-433 en TKW-439. Ambtshalve hebben wij dit bezwaar tevens opgevat als een bezwaar tegen het besluit met kenmerk TKW-241. In deze brief vindt u de beslissing op uw bezwaarschrift en de overwegingen die tot die beslissing hebben geleid.

Regelgeving

Uw bezwaarschrift is getoetst aan de Wet natuurbescherming, de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe en de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe. Deze zijn te vinden op www.bij12.nl.

Beslissing

Wij verklaren uw bezwaren deels gegrond en deels ongegrond. Uw cliënt ontvangt een aanvullende tegemoetkoming van € 6.235,00:

Feiten en omstandigheden

Op 7 oktober 2022 hebben wij uw bezwaarschrift ontvangen.

Op 24 oktober 2022 heeft een medewerker van BIJ12 telefonisch contact met u opgenomen en aan u gevraagd of u gebruik wilt maken van het recht te worden gehoord. U heeft verklaard graag gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord.

Op 16 november 2022 heeft u uw bezwaren mondeling nader toegelicht. Een verslag hiervan is toegevoegd in de bijlage. Hetgeen verklaard is tijdens de hoorzitting is meegewogen in deze beslissing op bezwaar.

Uw bezwaren

U verzoekt ons om een duidelijk, open en transparante opbouw van het taxatierapport. Voor een uitgebreide weergave van uw bezwaren verwijzen wij naar uw bezwaarschrift en het verslag van de hoorzitting.

Overwegingen

In het kader van de behandeling van uw bezwaarschrift heeft op basis van uw bezwaren een volledige heroverweging van het door u bestreden besluit plaatsgevonden.¹

Algemeen

Het is verboden in het wild levende diersoorten genoemd in bijlage II bij het Verdrag van Bern opzettelijk te doden of te vangen. Wij verlenen in voorkomende gevallen tegemoetkomingen in schade, aangericht door natuurlijk in het wild levende dieren die worden genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. Dit gebeurt op basis van artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming. Een tegemoetkoming in de schade wordt slechts verleend voor zover een aanvrager schade lijdt, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Ter invulling van de beoordelingsruimte die dit artikel biedt, hebben Gedeputeerde Staten de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe vastgesteld.

De bescherming van have en goed tegen schade door dieren is primair de verantwoordelijkheid van de grondgebruiker/dierhouder zelf. Dit brengt met zich mee dat alles in het werk gesteld moet worden om schade door beschermde dieren aan de landbouw te voorkomen en te beperken. Normaal gesproken beoordelen wij dus eerst of een aanvrager zelf voldoende preventieve maatregelen en inspanningen heeft getroffen om de schade te voorkomen en te beperken. Bij schade door een wolf wordt, voorsnog, echter nog niet van aanvragers verlangd dat zij preventieve wolfwerende maatregelen treffen om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen.² Dit is om dierhouders te laten wennen aan de komst van de wolf, tijd te geven zich daarop voor te bereiden en te schakelen. Dit beleid kan in de toekomst veranderen.

Taxatie

De omvang van de schade wordt door een taxateur vastgesteld. De taxateur stelt, met inachtneming van de door BIJ12 vastgestelde taxatierichtlijnen, van zijn bevindingen een rapport samen en ondertekent dat. Bij het vaststellen van schade door een wolf, voert een taxateur zijn werkzaamheden uit conform de daarvoor vastgestelde Richtlijn taxatie en prijzen bij wolvenschade in de schapenhouderij, d.d. 31 januari 2023.³ Een tegemoetkoming wordt verleend indien een dier met zekerheid of zeer waarschijnlijk door een wolf is gedood.

Waardebepaling schapen

Het bepalen van de waarde van gedode schapen is afhankelijk van meerdere factoren zoals ras, geslacht, leeftijd, dracht en stadium van de dracht, gebruiksdoel (slacht, fokkerij, melkproductie), wel of niet opname in stamboek, wel of niet biologische bedrijfsvoering, gezondheidsstatus van het bedrijf (zwoegerziektevrij, CL-vrij, scrapieresistent) of van het individuele dier (scrapieresistent met genotype ARR/ARR). BIJ12 heeft daarom aan de Wageningen University & Research (WUR) en aan de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) advies gevraagd. Op basis daarvan heeft BIJ12 in 2023 de eerdergenoemde 'richtlijn taxatie en prijzen bij wolvenschade in de schapenhouderij' vastgesteld.

¹ Artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht.

² Artikel 5.4 en 5.6 van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539.

³ Artikel 5.2 Artikel 5.4 en 5.6 van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539

Voor wat betreft de hoogte van de tegemoetkoming, sluit BIJ12 aan bij de waardetabel schapenhouderij van de WUR, welke door zowel GD als WUR gezien wordt als het beste uitgangspunt. Het doel hiervan is een waarderingssysteem voor schapen dat een reële waardering van de dieren geeft, juridisch robuust en transparant is en voldoende draagvlak heeft in de sector. Het basis uitgangspunt is een waardering conform marktprijzen.

Deze waardetabel is in opdracht van het Ministerie van LNV gemaakt en wordt landelijk gebruikt (bijvoorbeeld ook in het kader van besmettelijke dierziekten) en is in overleg met taxateurs en de sector, door WUR opgesteld.⁴

U geeft aan dat de tegemoetkoming niet in verhouding tot de marktconforme prijs staat

U stelt zich op het standpunt dat de prijzen niet conform de marktontwikkeling zijn en dat het toegekende bedrag van € 40,- voor dracht ook niet reëel is. In uw geval gaat het om schapen van het ras shropshire die niet in Nederland verkrijgbaar zijn en alleen uit het buitenland geïmporteerd kunnen worden.

Hierover overwegen wij het volgende. Naar aanleiding van uw bezwaren hebben wij advies ingewonnen bij de Vereniging van Speciale Schapenrassen (hierna: VSS). VSS heeft geconcludeerd dat raszuivere shropshire schapen gras eten, maar geen bast. Daardoor kan het gebruik van glyfosaat worden verminderd. Dat is een duidelijke meerwaarde en maakt ze extra maatschappelijk relevant. In Nederland worden geen stamboek shropshire schapen aangeboden voor de verkoop en dienen deze uit Oostenrijk of Denemarken geïmporteerd te worden. Importeren uit Engeland is niet mogelijk vanwege de regelgeving. De kosten voor een schaap variëren en zijn onder andere afhankelijk van de kwaliteitsklasse, het genotype en wel/niet zwoegervrij.

Naar aanleiding van dit advies hebben wij de door ons gehanteerde prijzen aangepast. In onderstaand tabel vindt u de nieuwe prijzen. Bij dracht wordt een toeslag toegekend van 1,2% boven op de prijs. Bij dit besluit is een tabel gevoegd in de bijlage met de berekening per TKW.

Daarnaast hebben wij in het geval van uw cliënt een eenmalige tegemoetkoming toegekend in verband met reis naar het buitenland om nieuwe schapen te importeren. Dit bedrag hebben wij vastgesteld op € 2.500,00.

Waardetabel

Geslacht	Leeftijd	Prijs
vrouw	1-5 jaar	€ 350,00
man	1-5 jaar	€ 900,00
vrouw	lam 16-25 kg	€ 275,00
man	lam 16-25 kg	€ 550,00

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt gegrond.

U stelt dat 36 schapen niet drachtig zijn geworden door de aanval

Uw cliënt geeft voeding aan de schapen vanwege de dracht. Aan de buitenkant is echter niet te zien of de schapen wel of niet drachtig zijn. Indien de schapen niet drachtig zijn, leidt dit tot vervetting en kunnen de schapen daarna nooit meer drachtig worden. U meent dat 36 van de schapen na de aanval niet drachtig zijn geworden vanwege de schrik, waardoor dit tot vervetting heeft geleid en dit ertoe heeft geleid dat de schapen nooit meer drachtig kunnen worden.

⁴ Richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren, d.d. 1 januari 2023.

Hierover overwegen wij het volgende. Wij vinden het spijtig te horen dat zoveel van de schapen van uw cliënt niet drachtig zijn geworden. Wij overwegen echter dat het causaal verband tussen het niet drachtig kunnen worden van de schapen en de aanval door de wolf niet is aangetoond. Wij zijn daarom van oordeel dat deze kosten niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.

Voor zover wel een causaal verband zou zijn tussen de aanval en het gegeven dat de schapen niet drachtig zijn geworden, overwegen wij hierover het volgende. In de beleidsregels is bepaald dat uitsluitend een tegemoetkoming wordt verleend voor schade veroorzaakt door beschermde diersoorten, welke door vraat, graven, wroeten of vegen *aan landbouw* is veroorzaakt.⁵ Alleen schade die rechtstreeks aan de landbouw, dus aan veehouderij⁶, is aangericht, komt voor een tegemoetkoming in aanmerking.⁷ Bij schade door de wolf is directe schade dus de schade door predatie aan de schapen. Bijkomende schade of indirecte schade komt in beginsel niet in aanmerking voor een tegemoetkoming. Bij schade door de wolf zijn hierop enkele uitzonderingen gemaakt. In de taxatierichtlijn wolf (uitgangspunt 5) is benoemd dat de verworpen lammeren veroorzaakt door de wolf, en eventuele dierenartskosten en afvoerkosten, toch voor een tegemoetkoming in aanmerking komen. Het gegeven dat de schapen daarna niet langer drachtig kunnen worden, betreft toekomstige schade die niet onder te vergoeden indirecte schade valt.

Voorts zijn wij van oordeel dat in alle redelijkheid van uw cliënt verwacht mag worden dat deze zijn schapen goed op dracht controleert, zodat eventuele vervetting vroegtijdig geconstateerd wordt en uw cliënt op die wijze kan voorkomen dat de schapen niet langer drachtig kunnen worden. Indien uw cliënt dit nalaat, neemt uw cliënt het risico dat de schapen niet meer drachtig kunnen worden en dient dit gevolg voor zijn rekening te blijven.

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

U geeft aan dat wij aansprakelijk zijn voor de schade die de bomenteler leidt

Uw cliënt heeft zich contractueel verbonden om de schapen in te zetten bij onkruidbestrijding bij een derde partij. Vanwege de aanval door de wolf, kunt uw cliënt geen schapen hiervoor inzetten en is uw cliënt aansprakelijk gesteld door de betreffende bomenteler. U stelt zich op het standpunt dat uw cliënt voor de schade een tegemoetkoming dient te ontvangen.

Hierover overwegen wij het volgende. Zoals boven aangegeven, komt alleen directe schade in aanmerking voor een tegemoetkoming. Eventuele schade die derden lijden, omdat uw cliënt zijn contractuele afspraken niet langer kan nakomen, betreft geen directe schade vanwege predatie door de wolf en betreft schade welke binnen het normaal bedrijfsrisico van zijn bedrijf hoort.

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

Tot slot stelt u dat geleverde inspanningen ook vergoed dienen te worden

U geeft aan dat dit is gebleken uit de recente uitspraak en dat ook deze kosten niet vergoed zijn.

⁵ Artikel 5.3 en toelichting, van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539.

⁶ Artikel 5.1, van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, Provinciaal Blad 2022, 14539.

⁷ ABRvS, 8 augustus 2018, 201707597/1/A2, r.o. 4.2, ECLI:NL:RVS:2018:2636.

Hierover overwegen wij het volgende. Een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming wordt slechts verleend als een belanghebbende schade lijdt, welke redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Uit dit artikel volgt dat onevenredig zware schade vergoed moet worden. Het geeft geen recht op een volledige schadevergoeding; het betreft een tegemoetkoming in de schade die naar billijkheid wordt bepaald. Verder komt schade die tot het normale bedrijfsrisico behoort niet voor een tegemoetkoming in aanmerking, waarbij geldt dat een zekere mate van schade door in het wild levende dieren voor lief genomen moet worden.

Andere indirecte schadeposten, zoals de uren (tijd) die een dierhouder heeft besteed aan de schadeafwikkeling, komen niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Deze schade is een afgeleide van de schade veroorzaakt door in dit geval de wolf, en niet direct gerelateerd aan de bedrijfsmatig uitgeoefende landbouw (landbouwgewassen en landbouwhuisdieren). In de vastgestelde richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren is de onderbouwing hiervan opgenomen.

In het kader van de inspanningsverplichting die op uw cliënt rust, mag naar ons oordeel in redelijkheid van uw cliënt verwacht worden dat hij die handelingen verricht, zoals het controleren van de schapen op verwondingen en het behandelen van verwonde dieren, die nodig zijn om de schadebeoordeling door de taxateur mogelijk te maken, met het oog op een te verlenen tegemoetkoming. De werkzaamheden/uren besteed aan de verdere schadeafhandeling en schadevoorkoming stijgen naar ons oordeel niet uit boven hetgeen tot het normale bedrijfsrisico behoort en komen daarom niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Hetzelfde geldt voor medicijnen die uw cliënt eventueel moet kopen om verwonde schapen te behandelen.

Ten overvloede merken wij nog op dat in de regel een eigen risico van 5% wordt ingehouden op tegemoetkomingen in faunaschade. Bij schade door de wolf hanteren wij echter geen eigen risico. In het geval van uw cliënt is dus geen eigen risico toegepast op de verleende tegemoetkoming.

Gelet op bovenstaand verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

Hoogte van de tegemoetkoming

Dee schade is in totaal voor alle drie de aanvragen vastgesteld op € 8.695,00. Uw cliënt ontvangt een eenmalige aanvullende tegemoetkoming in verband met de reis die hij moet maken om vervangende schapen te importeren. In het geval van uw cliënt is dit bedrag vastgesteld op € 2.500,00. Dit maakt de volgende berekening:

Totale tegemoetkoming	€ 8.695,00 (zie bijgevoegde tabel)
Reiskosten	€ 2.500,00
<u>Reeds ontvangen tegemoetkoming</u>	<u>-€ 4.960,00</u>
Aanvullende tegemoetkoming	€ 6.235,00

Het bedrag van € 6.235,00 wordt zo spoedig mogelijk overgemaakt naar het bij ons bekende rekeningnummer.

Conclusie

Wij verklaren uw bezwaren gegrond voor zover deze betrekking hebben op de prijs per schaap en de reiskosten en ongegrond voor het overige. Wij herroepen daarom de besluiten met kenmerk TKW-241, TKW-433 en TKW-439. Er wordt aan uw cliënt een aanvullende tegemoetkoming verleend van € 6.235,00.

Datum 7 april 2023
Ons kenmerk TKW-241,TKW-433 en TKW-439

Beroepsmogelijkheid

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een beroepschrift indienen bij de rechtbank Noord-Nederland, afdeling bestuursrecht, postbus 150, 9700 AD Groningen. U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>.

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe
voor deze,

Unitmanager Faunazaken

Tabel tegemoetkoming per aanvraag

Dossier	Datum aanvraag	Ras	Geslacht	leeftijd/geslacht gewicht	Drachtig	Aantal	Tegemoetkoming oud	Tegemoetkoming nieuw
TKW-241	29-10-2021	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	ja	1	€ 360,-	€ 420,-
TKW-433	19-4-2022	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	ja	5	€ 1600,-	€ 2.100,-
			man	lam 16-25 kg	nee	2	€ 500,-	€ 1.100,-
			vrouw	lam 16-25 kg	nee	1	€ 225,-	€ 275,-
TKW-439	24-4-2022	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	nee	8	€ 1600,-	€ 2.800,-
			man	1-5 jaar	nee	1	€ 225,-	€ 900,-
			man	lam 16-25 kg	nee	1	€ 150,-	€ 550,-
			vrouw	lam 16-25 kg	nee	2	€ 250,-	€ 550,-
Totaal	Totaal						€ 4.960,-	€ 8.695

Verslag hoorzitting BIJ12- Faunazaken

Datum hoorzitting **16 november 2022**

Dossiernummer **TKW-241, TKW-433, TKW-439**

Naam **Schapenhouderij Hatzmann**

Aanwezig **Dhr. [REDACTED] (gemachtigde/belanghebbende)**
Dhr. [REDACTED] (bezwaarde)
Dhr. [REDACTED] (bezwaarde)
Dhr. [REDACTED] (consulent BIJ12)
Dhr. [REDACTED] (jurist BIJ12)

De heer [REDACTED] opent de hoorzitting, geeft een korte weergave van de feiten en legt de procedure uit.

De heer [REDACTED] vraagt wie de betrokken consulent was die het besluit heeft genomen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat dit niet van belang is voor de hoorzitting en dat het niet om de naam gaat, maar om de uitbetaling van de schade.

De heer [REDACTED] geeft aan dat het makkelijker praten is als de naam bekend is. Voorts geeft de heer [REDACTED] aan dat de overheid aangeeft transparant te willen zijn en dat dit ook voor namen geldt.

De heer [REDACTED] reageert hierop en geeft aan dat het in principe niet uitmaakt wie wat gedaan heeft. Het gaat erom dat een beslissing is genomen met de kennis die er lag.

De heer [REDACTED] bevestigt dit en geeft aan dat een naam doorgeven toch niets voor de heer [REDACTED] zegt. Het doet niets af aan het besluit dat er ligt. Voorts geeft de heer [REDACTED] aan dat het besluit wordt ondertekend namens Gedeputeerde Staten.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het bezwaarschrift lijkt te worden ingegaan op meerdere aanvragen, maar dat de hoorzitting zich enkel richt op TKW-439.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de eerdere aanvragen een aanleiding vormen voor het bezwaar en dat dit bij de heer [REDACTED] bekend is. De heer [REDACTED] geeft aan een gesprek te hebben gehad met de heer [REDACTED] en de heer [REDACTED].

De heer [REDACTED] geeft aan dat Shropshire schapen gehouden worden en dat geen enkel ander schapenras dezelfde eigenschappen heeft. Uiteindelijk is een enkele aanval nog op te vangen, maar intussen zijn er drie of vier aanvallen geweest. Dit zorgt voor extra negatieve effecten op het aantal schapen. De heer [REDACTED] geeft aan dat dit de reden is waarom het noodzakelijk is om een volledig beeld te schetsen. Het gaat niet enkel om 12 dieren, maar het gaat erom dat door de aanvallen niets meer over blijft. De heer [REDACTED] vervolgt en geeft aan dat in 2019 een aantal aanvallen zijn geweest waarbij

een aantal schapen dood zijn gegaan en de aanwas daardoor ook minder werd. In 2012 waren van de 84 schapen nog maar weinig schapen over. De heer [REDACTED] geeft aan dat dit bijzondere ras nagevoeg niet in Nederland te verkrijgen is en dat dit een belangrijk aspect is om in overweging te nemen. Omdat de dieren geïmporteerd moeten worden vanuit het buitenland, wordt door de aanval meer schade veroorzaakt dan enkel de gedode dieren.

De heer [REDACTED] vraagt wat er de laatste keer voor de aangeschafte schapen is betaald.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de laatste schapen gekocht zijn in 2017/ 2018 en dat de heer [REDACTED] dit beter kan uitleggen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de omvang van koppels van 30 niet te verkrijgen is en dat daar geluk voor nodig is. De heer [REDACTED] geeft aan, na samen met zijn zoon veel gereisd te hebben, en veel contacten gelegd te hebben, een koppel Shrophires tegen te zijn gekomen in België. Het tweede koppel kon in Limburg gekocht worden middels alle contacten door de jaren heen. De schapen staan niet op marktplaats of dergelijke. De heer [REDACTED] geeft aan dat indien er her en der koppels van twee weggehaald worden, de kans bestaat dat deze niet raszuiver zijn. De heer [REDACTED] geeft aan dat het nodig is dat het om raszuivere schapen gaat.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het Verenigde Koninkrijk de meeste schapen van dit ras aanwezig zijn, maar dat het land nu buiten de EU valt en importeren daardoor lastig wordt. Hierdoor is men nu vooral aangewezen op Denemarken en Oostenrijk waar dit schapenras ook wordt gehouden.

De heer [REDACTED] vraagt hoe de zuiverheid gecontroleerd wordt.

De heer [REDACTED] geeft aan dat stamboekpapieren de voorkeur hebben en dat je dan daarvan uit kunt gaan. De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] niet al zijn schapen bij het stamboek had aangemeld. De schapen waren niet bestemd voor de handel, waardoor een stamboekregistratie niet direct van belang was. De dieren deden wat ze moesten doen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat alle gekochte schapen voorzien waren van een stamboek, maar dat de schapen van de eigen fokkerij niet gemeld waren.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de schade waarvoor melding gedaan wordt, de gedode dieren betreft, en dat het om omzetverlies gaat vanwege te weinig aanwas door stress. Daarnaast is er de schade vanwege de bomenteler.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het taxatierapport een verkeerd ras vermeld staat, te weten de Hampshire Down, terwijl het om een Shropshire gaat. Deze twee rassen zijn niet met elkaar te vergelijken vanwege de tal van verschillende eigenschappen. De heer [REDACTED] concludeert dat de taxatie niet zorgvuldig was uitgevoerd en dat daar veel vraagtekens bij gezet kunnen worden. Voorts wordt in taxatierapport vermeld dat het om een vleestype gaat, terwijl de schapen puur vanwege de specifieke eigenschappen ingezet worden in de bomentelt.

De heer [REDACTED] geeft aan dat als een schaap dood gaat, je normaliter een vergoeding moet krijgen voor een nieuw schaap. De heer [REDACTED] geeft verder aan dat hoewel het niet om een stamboekschap gaat, het wel een zeldzaam ras betreft. Ook wordt vermeld dat de richtlijnen geactualiseerd worden en dat vervolgschade ook van toepassing kan zijn.

De heer [REDACTED] geeft aan dat echter niet gekeken wordt naar het ras, dat het om oude prijzen gaat en dat de marktprijzen in 2021 en 2022 veel hoger liggen dan in 2019. De heer [REDACTED] geeft aan dat er een prijsverschil is van 38% voor de ooien, maar dat het voor de lammeren net anders is. Voorts geeft de heer [REDACTED] aan dat er in 2019 schade is geweest, maar dat bij die schade een veel hogere vergoeding is toegekend terwijl het om hetzelfde ras ging. In 2019 is € 390,- per fokfooi toegekend en de vergoeding van 2022 ligt tussen de 200 en de 250euro. De heer [REDACTED] stelt dat dit

de helft is terwijl de prijs omhoog is gegaan. De heer [redacted] concludeert dat deze tegemoetkoming niet in verhouding staat tot de eerdere tegemoetkoming. Dit heeft te maken met het invullen van het verkeerde ras. Voorts had de heer [redacted] niet de gelegenheid om de taxatie te corrigeren waardoor dit voor frustratie zorgde. Het taxatierapport werd pas veel later ter beschikking gesteld zodat de mogelijkheid werd weggenomen om deze te corrigeren. En dan moet je in bezwaar.

De heer [redacted] vervolgt en geeft aan dat de taxatie in de basis goed moet zijn en het niet kan dat er verkeerde notities gemaakt worden. Daarnaast is het lastig om de waarde te bepalen omdat deze niet voorhanden zijn. De schapen moeten geïmporteerd worden vanuit Denemarken, ook vanwege de kwantiteit. Voorts moet er rekening gehouden worden met de kosten voor het zoeken van de schapen en om die reden moet de omvang van de schade goed vergoed worden. Er moet specifiek gezocht worden naar het juiste koppel. De heer [redacted] concludeert dat de tegemoetkoming niet in verhouding staat tot de ontwikkeling van de marktprijs, het summiere aanbod en het feit dat veel inspanningen geleverd moet worden om de schapen te vinden.

De heer [redacted] vervolgt en geeft aan dat het om gevoelige schapen gaat en een wolvenaantal veel effect heeft op de aanwas. De heer [redacted] geeft aan dat in 2022 bijna geen enkel schaap drachtig was. Daar is een vergoeding van € 40,- per drachtig lam voor toegekend. De heer [redacted] geeft aan dat ook dit bedrag niet in verhouding staat. De heer [redacted] geeft aan dat er geen nieuwe aanwas is geweest, maar dat je daarvoor wel een potentieel nieuw schaap uit het buitenland moet importeren. Om die reden is die € 40,- niet in verhouding. De heer [redacted] geeft aan dat het doel van de heer [redacted] is om weer een nieuw koppel te vinden.

De heer [redacted] geeft aan dat het derde punt de aansprakelijkheid betreft. De heer [redacted] wordt door een derde partij aansprakelijk gesteld, omdat deze derde de onkruidbestrijding bij de kerstboomen nu op een andere wijze zal moeten uitvoeren. De waardevermindering die als gevolg hiervan optreedt, wordt op de heer [redacted] verhaald, terwijl de heer [redacted] in 2018 bewust een jaarproef heeft gedraaid en daarna pas afspraken heeft gemaakt. Het aantal schapen nam toe waardoor het onkruidbeheer aangepakt kon worden. Toen de afspraak werd gemaakt, wist men niet dat de wolf zoveel schade kon aanrichten. Indien dit feit bekend was, zou men terughoudender zijn geweest. De heer [redacted] geeft aan dat de heer [redacted] zo snel mogelijk een nieuw koppel wil zodat de schade van de teler niet toeneemt. De heer [redacted] concludeert dat de tegemoetkoming van € 1.700,- voor 12 schapen de schade niet dekt.

De heer [redacted] haalt als laatste de uitspraak van de Raad van State aan. Daaruit is gebleken dat de gemaakt uren ook vergoed dienen te worden en dat dit in het onderhavige geval niet vergoed werd. De heer [redacted] concludeert dat uiteindelijk een schade is ontstaan die niet voorzienbaar was. Bij een eenmalige aanval is de schade heel anders te beoordelen. Dat heeft ervoor gezorgd dat een situatie is ontstaan die niet meer op te lossen is zonder een goede compensatie.

De heer [redacted] vraagt of de heer [redacted] wil reageren op wat zojuist door de heer [redacted] is verklaard.

De Heer [redacted] geeft aan een gesprek te hebben gehad op 1 november 2022 en dat hetgeen toen verklaard is, aansluit op hetgeen nu verklaard wordt. De heer [redacted] geeft aan inderdaad gezien te hebben dat in verschillende jaren getaxeerd is en vraagt of de heer [redacted] ook tegen de toen getaxeerde prijzen is.

De heer [redacted] geeft aan dat de heer [redacted] toen geweest is en de papieren van het stamboek wilde. Naar aanleiding daarvan werden de prijzen vastgesteld. De heer [redacted] verklaart dat hij achteraf niet achter de vastgestelde prijzen hoefde te staan. De heer [redacted] geeft aan dat indien je één aanval krijgt, dit prima te overzien is, maar dat dit echter veel vaker is voor gekomen. De prijzen behoren geïndexeerd te worden, maar worden juist minder. De heer [redacted]

Datum 16 november 2022
Onderwerp Verslag hoorzitting BIJ12-Faunazaken

verklaart dat hij een volwaardig bedrijf had dat zonder subsidie kon draaien, dat hij wil onderne-
men en dat hij dit ook altijd aan zijn kinderen heeft geleerd, maar dat de onderneming vanwege de
wolvenschade teniet is gegaan.

De heer [] geeft aan dat de vergoeding van 2019 reëel is, als je verwacht dat je het verlies met
een nieuwe aanwas compenseert. Als dat eenmalig is, is het te overzien. Maar in 2020 en 2021 is
geen nieuwe aanwas geweest en dan is de compensatie niet voldoende. De schapen worden ouder
en die moet je vervangen. De heer [] geeft aan dat het de bedoeling is dat de dieren op een
goede manier gefokt worden en dat een koppel van 80 schapen moet komen.

De heer [] vervolgt en geeft aan dat de heer [] zijn veehouderij had kunnen opbouwen,
maar dat dit indirecte schade is. De heer [] verklaart compensatie te willen zien voor de geleden
schade vanwege de wolf. De rest van het verlies vindt de heer [] prima, omdat dit bij het
risico van de onderneming hoort. De heer [] geeft aan dat dit een specifieke situatie is die heel
anders is en dat het de 1% betreft die anders is dan de rest.

De heer [] vraagt of er ook contracten waren met andere partijen dan de partij die de
heer [] aansprakelijk heeft gesteld.

De heer [] geeft aan dat het de eerste partij was en dat zij 60 hectare kerstbomen hadden.
Mocht de kudde uitgebreid worden met een koppel, dan kon het bedrijf met andere partijen in zee
gaan. De heer [] geeft aan dat andere partijen hen ook benaderden, maar dat ze toen niet
genoeg schapen hadden.

De heer [] geeft aan dat de intentie om verder uit te breiden er is en dat er vraag was vanuit de
sector, maar dat de heer [] er niet aan toe is gekomen omdat het koppel verdween. De
heer [] geeft aan dat het aantal koppel 150 had kunnen zijn, gerekend met de aanwas, en dat de
omzet dan veel meer zou zijn geweest. De heer [] geeft aan dat dit echter indirecte en hypotheti-
sche schade is.

De heer [] geeft aan dat eerder een vergoeding van € 40,- extra is toegekend na een
hoorzitting, dat dit eerst niet aan de orde was en dat dit niet in de richtlijn stond aangegeven. De
heer [] geeft aan dat die extra € 40,- toen als voldoende werd geacht.

De heer [] geeft aan dat in de richtlijn over directe en indirecte schade gesproken wordt en dat
hierover te discussiëren valt. De heer [] geeft aan dat het in dit geval om directe schade gaat,
omdat de schade een op een aan de wolvenaaval toe te wijzen is. De heer [] geeft aan dat vele
directe schade echter pas later naar boven komt en dat het veel moeilijker is om die schade aanne-
melijk te maken.

De heer [] geeft aan 36 schapen te hebben die last hebben van vervetting. Deze schapen
moesten verkocht worden. De heer [] geeft aan dat dit schade is die een jaar later intrad.
De heer [] geeft aan dat je voeding geeft aan je schapen. Het is echter niet te zien of de
schapen drachtig zijn. Echter vervetten de schapen als deze niet drachtig zijn en daar kom je pas
veel later achter. Het leed is dan al geschied. De heer [] geeft aan dat de vervette schapen
het jaar daarop dan ook niet meer drachtig kunnen worden.

De heer [] geeft aan voldoende informatie te hebben en vraagt of de aanwezigen nog vra-
gen hebben.

De heer [] geeft aan dat het om een specifieke casus gaat, dat BIJ12 de tijd moet nemen om een
beslissing te nemen, dat anders in beroep wordt gegaan en dat dit dan veel meer tijd gaat kosten.
De heer [] geeft aan dat het verstandig is om goed met de provincie te overleggen zodat een
goede oplossing gevonden kan worden. Dan kan alles makkelijk op een rij gezet worden en is er
meer zekerheid dat het besluit aansluit op wat partijen willen zien. Anders wordt onnodig geproce-
deerd.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] weer met een koppel van 90 schapen verder wil. Wel heeft de heer [REDACTED] mogelijkwerwijs drie jaar vertraging. Maar dat zij dan zo.

De heer [REDACTED] vraagt hoe de heer [REDACTED] verwacht aan 80 ooiën te komen. De heer [REDACTED] geeft aan dat uit navraag hierover bij de Vereniging voor Speciale Schapenrassen (VSS) is gebleken dat men voor de aankoop van raszuivere Shropshire schapen op het buitenland is aange-
wezen. De heer [REDACTED] vraagt hoe de heer [REDACTED] aan nieuwe schapen zal komen indien hij een bedrag ontvangt.

De heer [REDACTED] geeft aan dit ook niet te weten en geeft aan dat de portemonnee leeg is.

De heer [REDACTED] geeft aan zijn contacten dan eerst te zullen benaderen en daarmee in zee te zullen gaan. De heer [REDACTED] geeft aan voor de rest verder te zullen zoeken en dat hij in Neder-
land geen koppel van 80 zal vinden. De heer [REDACTED] geeft aan in dat geval dan gewezen te zijn op het buitenland en dat daarvoor gespaard moet worden.

De heer [REDACTED] geeft aan dat het beter is om een lot voor de loterij te kopen dan te ver-
wachten dat je een koppel van 84 in een keer kunt kopen. De heer [REDACTED] geeft aan dat je moet gokken, dat je de dieren gefaseerd kunt kopen, maar dat hier en daar een klein beetje aan-
kopen niet wenselijk is, vanwege de zuiverheid van de dieren en vanwege ziektes.

De heer [REDACTED] vraagt of er nog vragen of opmerkingen zijn. De heer [REDACTED] heeft aan de
aanwezigen het vervolg van de procedure uitgelegd en de hoorzitting gesloten.

GALLAGHER

0.3
0.3 A

6.2
6.2 kV

FAULT FINDER

Knauf Gips KG • 97346 lph

82437

TKW433
WENR220241
Keelbeet 82437
19-04-2022 ANLOO
SHROPSHIRE 001
x:53.05303 y:6.68598

Keelbeet 99964
Ram lam TKW433 ANLOO
WENR220242
19-04-2022
x:53.05303 y:6.68598

uit keelbeet ram lam zat
deze worm/rups =??
19-04-2022 TKW433 ♂ Ram lam
ANLOO WENR220243 Keelbeet
hoort bij WENR220244

x:53.05303 y:6.68598
Keelbeet TKW433 19-04-2022
♂ lam ram WENR220244 ANLOO

x:53.05303
Keelbeet y:6.68598
08386 TKW433 ANLOO
Femter WENR220245 19-04-2022

Schade aan vee

Bezoekrapport

in opdracht van BIJ12

Wiberg Taxaties BV

Hogeweg 37
8278 BB Kamperveen
085 - 4019 835
info@wibergtaxaties.nl

Zaaknummer	TKW 439
-------------------	---------

Rapportdatum	24-4-2022
---------------------	-----------

Veehouder / eigenaar	
Naam	Schapenhouderij Hatzmann
Adres	
Postcode	9411 EV
Woonplaats	Beilen
Telefoon	06- [redacted]
E-mail	[redacted]@hotmail.com

Vindplaats	
X - coördinaat	53.0526519
Y - coördinaat	6.6867310
Locatieaanduiding	Schipborgerweg
Postcode	9467 TB
Gemeente	Aa en Hunze
Typering locatie	Agrarisch coulissenlandschap

1e taxateur	2e taxateur
[redacted]	[redacted]

Contact veehouder / eigenaar	
Meegegaan	

Beschrijving gebeurtenis
Laatste controle bij schapen op 23-04-2022 om 10.00 uur. Bericht van omwonenden dat er een schaap los gebroken is. Bij aankomst blijkt dat schaap gewond. Op 24-4-2022 om 10.00 uur vindt veehouder dode en gewonde schapen aan in de wei. Op 26 april 2022 inspecteert de veearts de complete kudde. Hieruit blijkt dat er 9 gewonde schapen zijn waarvan er 7 geëuthanaseerd zijn.

Opdracht	datum	tijd
Constatering schade	24-4-2022	10:00
Ontvangst melding	24-4-2022	13:00
Opname	24-4-2022	19:30
DNA opgestuurd	25-4-2022	12:00

Vastgestelde schade		Aantal dieren							
Diersoort	dood		geëuthanaseerd		gewond		vermist		Totaal
	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	
Schaap	5				2				7
Totaal / categorie	5		0		2		0		7

Bevindingen		Toelichting	
Geschat moment van predatie	24-4-2022	Tussen 23-04-2022 10.00 uur en 24-04-2022 10.00 uur.	
Kadavers afgedekt ?	nee		
Veldsectie mogelijk ?	ja		
Dieren aangeraakt ?	nee		
Dieren verplaatst ?	ja		

Sporen			
Afstand tussen hoektanden	niet te meten	Sleepspoor aanwezig?	nee
Krabsporen aanwezig?		Versleping van lichaamsdelen?	ja
Medebenuiting geconstateerd?	ja, door:	Vos	en Kraaiachtigen
Verwondingen / vraatbeeld(en) aan slachtoffer(s)	keelbeet	borstkas aangevreten	
	botten doorgebeten		

Toegangsweg van wolf	onbekend	Locatie-aanduiding	onbekend
Waargenomen omgevingssporen	geen		

Visueel oordeel van taxateur inzake de vermoedelijke predator		
Wolf	Waarschijnlijk	Aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid wolf

Afrastering			
Type	Schrikdraad koord (kunststof)	Draad-afstand	25 cm
Aantal draden	3	Voltage	6.5 Kv Volt
Hoogte (cm)	75	Wolfwerend?	nee
Toelichting	1e draad op 25 cm, 2e draad op 45 cm en 3e draad op 75 cm.		

DNA bemonstering	Nummer	Omschrijving	DNA bemonstering	Nummer	Omschrijving
1.	WENR-nummer: 202948	DNA-swab	4.	WENR-nummer:	
2.	WENR-nummer: 202949	DNA-swab	5.	WENR-nummer:	
3.	WENR-nummer:		6.	WENR-nummer:	

Schade aan vee

Toelichting bij bezoekrapport

in opdracht van BIJ12

Wiberg Taxaties BV

Hogeweg 37
8278 BB Kamperveen
085 - 4019 835
info@wibergtaxaties.nl

Zaaknummer TKW 439

Rapportdatum 24-4-2022

Veehouder / eigenaar	
Naam	Schapenhouderij Hatzmann
Adres	
Postcode	9411 EV
Woonplaats	Beilen

Behandelaar	
1 ^e taxateur	
2 ^e taxateur	

Eventuele nadere toelichting van taxateur bij uitgevoerde veldbezoek

1. Verklaringen van de veehouder

Veehouder doet laatste controle bij schapen op 23-04-2022 om 10.00 uur. Bericht van omwonenden dat er een schaap los gebroken is. Bij aankomst blijkt dat schaap gewond en daarna treft de veehouder op 24-4-2022 om 10.00 uur 5 dode en meerdere gewonde schapen aan in zijn wei. Op 26 april 2022 inspecteert de veearts de complete kudde. Hieruit blijkt dat er 9 gewonde schapen zijn waarvan er 7 worden geëuthanaseerd. Op 05-05-2022 contact met veehouder, hij meldt dat de twee gewonde schapen zijn herstelt.

2. Bijzonderheden rond gedode of gewonde dieren

Het gaat hier om het ras Shropshire sheep. Dit ras is qua eigenschappen te vergelijken met het Hampshire Down schaap.

3. Bijzonderheden rond beoordeling wolfwerendheid raster of wijzigingen aan het raster

Geen

4. Bijzonderheden rond DNA-afname

Geen

5. Omstandigheden die een goede veldopname belemmeren

Geen

6. Overige relevante omstandigheden

Geen

Schade aan vee

Taxatierapport

in opdracht van BIJ12

Wiberg Taxaties BV

Hogeweg 37
8278 BB Kamperveen
085 - 4019 835
info@wibergtaxaties.nl

Zaaknummer	TKW 439
-------------------	----------------

Rapportdatum	7-5-2022
---------------------	-----------------

Veehouder / eigenaar	
Naam	Schapenhouderij Hatzmann
Adres	
Postcode	9411 EV
Woonplaats	Beilen
Telefoon	06- [redacted]
E-mail	[redacted]@hotmail.com
BRS/UBN-nummer	6314343
IBAN-nummer	[redacted]

Behandelaar	
1 ^e taxateur	[redacted]
2 ^e taxateur	

Relevante ontwikkelingen na veldopname
Op 26 april heeft veearts complete kudde geïnspecteerd. Hierbij bleek dat er in totaal 9 dieren gewond zijn waarvan er 7 zijn geëuthanaseerd, opgenomen in de schadeberekening.

Oormerkregistratie			
Diersoort	dode dieren	gewonde dieren	vermist dieren
Schaap	59605 - 53619 - 99961 - 21898 - 99952 - 87694 - 87688 - 87687 - 03211 - 99970 - 99967 - 99968	2	
Toelichting bij eventueel ontbrekende oormerken		2 gewonde lammeren hebben nog geen oormerk	

Taxatie SCHAPEN								
Specificatie gedode dieren								
ras- of typeaanduiding	geslacht	leeftijd	stamboek ? *)	correctie **)	zwoeger-vrij ?	dubbel ARR ?	drachtig ?	aantal dieren
a Hampshire Down	vrouw	1-5 jaar	nee	ja	nee	nee	nee	8
b Hampshire Down	man	1-5 jaar	nee	ja	nee	nee	nee	1
c Hampshire Down	man	lam 16-25kg	nee	ja	nee	nee	nee	1
d Hampshire Down	vrouw	lam 16-25kg	nee	ja	nee	nee	nee	2

Schadeberekening								
Basisprijs	toeslagen					aantal dieren	schade bedrag	Totaal
	stamboek *)	correctie **)	zwoegervrij	dubbel ARR	drachtig			
a € 150,00	€ -	€ 50,00	€ -	€ -	€ -	8	€ 1.600,00	€ 2.250,00
b € 200,00	€ -	€ 50,00	€ -	€ -	€ -	1	€ 250,00	
c € 125,00	€ -	€ 25,00	€ -	€ -	€ -	1	€ 150,00	
d € 100,00	€ -	€ 25,00	€ -	€ -	€ -	2	€ 250,00	

*) Raszuiver en geregistreerd bij een Europees of Brits stamboek

**) Prijscorrecties conform specificatieblad

Taxatie OVERIGE (LANDBOUW) HUISDIEREN								
Specificatie gedode dieren						prijs / dier	aantal dieren	schade bedrag
diersoort	geslacht	leeftijd	drachtig	stamboek	correctie **)			
								€ -
								€ -
Totaal								€ -

Overige kosten		
Specificatie	bedrag	toelichting
Destructiekosten	€ 62,02	
Kosten dierenarts	€ 425,94	

Totalisatie	€ 2.737,96
--------------------	-------------------

Schade aan vee

Specificatie correctiebedragen

in opdracht van BIJ12

Wiberg Taxaties BV

Hogeweg 37
8278 BB Kamperveen
085 - 4019 835
info@wibergtaxaties.nl

Zaaknummer TKW 439

Rapportdatum 7-5-2022

Veehouder / eigenaar

Naam	Schapenhouderij Hatzmann
Adres	
Postcode	9411 EV
Woonplaats	Beilen
Telefoon	06-
E-mail	@hotmail.com
BRS/UBN-nummer	6314343
IBAN-nummer	

Behandelaar

1 ^e taxateur	
2 ^e taxateur	

SCHAPEN: toegepaste correctiebedragen

Correcties voor ras	Rastype	Leeftijd	Correctiebedrag / dier
^a Hampshire Down	vleestype	> 1 jaar of gelamd	€ 50,00
^b Hampshire Down	vleestype	> 1 jaar of gelamd	€ 50,00
^c Hampshire Down	vleestype	< 1 jaar	€ 25,00
^d Hampshire Down	vleestype	< 1 jaar	€ 25,00

Correcties voor stamboek	Geslacht	Ras	Bandbreedte correctiebedrag	Getaxeerd correctiebedrag / dier

Toelichting op getaxeerde correctie voor stamboekkwalificaties

--

OVERIGE LANDBOUWHUISDIEREN: toelichting / onderbouwing prijsbepaling

Diersoort	Toelichting

OVERIGE KOSTEN: toelichting / onderbouwing

Kostensoort	Toelichting

Schade aan vee

Bevestiging Taxatie

in opdracht van BIJ12

Wiberg Taxaties BV

Hogeweg 37
8278 BB Kamperveen
085 - 4019 835
info@wibergtaxaties.nl

Zaaknummer TKW 439

Rapportdatum 7-5-2022

Veehouder / eigenaar	
Naam	Schapenhouderij Hatzmann
Adres	
Postcode	9411 EV
Woonplaats	Beilen
Telefoon	06- @hotmail.com
E-mail	
BRS/UBN-nummer	6314343
IBAN-nummer	

Behandelaar	
1 ^e taxateur	
2 ^e taxateur	

Relevante ontwikkelingen na veldopname
Op 26 april heeft veearts complete kudde geïnspecteerd. Hierbij bleek dat er in totaal 9 dieren gewond zijn waarvan er 7 zijn geëuthanaseerd, opgenomen in de schadeberekening.

Oormerk-registratie			
Diersoort	dode dieren	gewonde dieren	vermiste dieren
Schaap	59605 - 53619 - 99961 - 21898 - 99952 - 87694 - 87688 - 87687 - 03211 - 99970 - 99967 - 99968	2	
Toelichting bij eventueel ontbrekende oormerken: 2 gewonde lammeren hebben nog geen oormerk			

Taxatie SCHAPEN								
Specificatie gedode dieren								
ras- of typeaanduiding	geslacht	leeftijd	stamboek ? *)	correctie **)	zwoeger-vrij ?	dubbel ARR ?	drachtig ?	aantal dieren
Hampshire Down	vrouw	1-5 jaar	nee	ja	nee	nee	nee	8
Hampshire Down	man	1-5 jaar	nee	ja	nee	nee	nee	1
Hampshire Down	man	lam 16-25kg	nee	ja	nee	nee	nee	1
Hampshire Down	vrouw	lam 16-25kg	nee	ja	nee	nee	nee	2

*) Raszuiver en geregistreerd bij een Europees of Brits stamboek

**) Prijscorrecties voor ras en/of stamboek

Taxatie OVERIGE (LANDBOUW) HUIDDIEREN						
Specificatie gedode dieren						aantal dieren
diersoort	geslacht	leeftijd	drachtig	stamboek	correctie **)	aantal dieren

Overige kosten		
Specificatie	van toepassing?	Toelichting
Destructiekosten	ja	
Kosten dierenarts	ja	

Aanvrager

Naam: Schapenhouderij Hatzmann

Dossiernummer: TKW439

Adres:

Postcode en woonplaats: 9411 EV Beilen

Provincie: Drenthe

Telefoonnummer(s):

IBAN rekeningnummer:

Gegevens aanvraag

Datum schademelding: 24-4-2022 d.d.

Datum schadeconstatering: 24-4-2022 d.d.

DNA uitslag: wolf

Schadeveroorzakende diersoort (beoordeling consulent): Wolf

Tweede beoordeling

Getoetst aan beleidsregels (zie checklist)

Check taxatierapport (zie checklist)

Besluit: Betalen € 2737,96

Datum beoordeling consulent 27-7-2022

Paraaf consulent

Naam: Rob

Betaling

Datum akkoord voor betaling(en) coördinator 12-8-2022

Paraaf coördinator

Besluit(en)

Datum verzending besluit tegemoetkoming

[Klik om een datum te kiezen](#)

Bezwaar en beroep

Datum ontvangst bezwaar Datum uitspraak Rb

Datum verzending bob Datum ontvangst Hb

Datum ontvangst beroep Datum uitspraak RvS

29668 - Besluit vermoedelijke wolvenschade TKW439

Aanvraag

Persoon:		Gemaakt:	30. sept. 2022 11:43
Bedrijf:		Laatste wijziging:	03. oct. 2022 11:30
Categorie:	Wolvenschade	Gesloten om:	03. oct. 2022 11:30
Prioriteit:		Eigenaar:	[REDACTED]
Aanvraag: zaaknummer:	0		
de-minimisverklaring ontvangen:	0		
1de beoordelaar:	0		
2de beoordelaar:	0		
frs_exported_at:			
Vragenbrief verstuurd:	0		
SRS actief:	0		
SRS datum autorisatie GG:			
SRS status:	0		
SRS status datum wijziging:			
SRS Actie:	0		
SRS SSO Ticket:			
SRS verzonden op:			
Bekend bij SRS:	0		

[REDACTED] - 30. sept. 2022 11:43 (Intern)

To: [REDACTED]@hotmail.com

Geachte heer [REDACTED]

Naar aanleiding van vermoedelijke wolvenschade is een taxateur bij u geweest om de schade te taxeren en DNA af te nemen.

Inmiddels heeft BIJ12 een besluit over uw dossier genomen.

U vindt dit besluit als document met kenmerk TKW439 als bijlage bij deze e-mail. Voor de inhoud van het besluit verwijzen wij u naar het betreffende document.

Hopende u voldoende geïnformeerd te hebben,

Hoogachtend,

BIJ12

Bijlagen: "TKW439-Besluit.pdf"

BIJ12-Faunazaken
 Leidseveer 2
 3511 SB Utrecht
 T: 085 - 486 22 22
 F: 085 - 486 22 33
faunazaken@bij12.nl
www.bij12.nl

Schaphouderij Hatzmann
 [redacted]
 9411 EV Beilen

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
	-	TKW439	30 september 2022
Contactpersoon			Bijlage(n)
Secretariaat BIJ12-Faunazaken			-

Onderwerp
 Beslissing op aanvraag tegemoetkoming faunaschade, dossiernummer TKW439

Geachte heer/mevrouw,

U heeft bij BIJ12 een aanvraag om een tegemoetkoming faunaschade ingediend, als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming. Uw aanvraag is getoetst aan de Wet natuurbescherming, Provinciale Omgevingsverordening Drenthe alsmede aan de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe. BIJ12 heeft het volgende overwogen en besloten, waarbij het genoemde artikel verwijst naar het betreffende artikel van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe en/of aan de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe.

De Wet natuurbescherming, Provinciale Omgevingsverordening Drenthe en de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe zijn te vinden op www.bij12.nl.

Getaxeerd schadebedrag

Van de taxateur heeft u reeds een bevestiging van de taxatie ontvangen. De omvang van de schade is vastgesteld op € 2.737,96.

Besluit

Aan u wordt een tegemoetkoming verleend van € 2.737,96.

Binnen twee weken na dagtekening van deze brief zal het bedrag van € 2.737,96 op uw bank-/girorekening met nummer [redacted] worden bijgeschreven.

Bezwaar

Tegen deze beslissing kunt u, binnen zes weken na de dag waarop de beslissing is verzonden, bezwaar maken door het indienen een bezwaarschrift, bij het College van Gedeputeerde Staten van provincie Drenthe, t.a.v. BIJ12-Faunazaken, Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht. U kunt ook per e-mail een bezwaarschrift indienen bij bezwaar@bij12.nl.

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe, voor deze,

oördinator van BIJ12-Faunazaken

INGEKOMEN 07 OKT 2022

05-10-2022

Bijl. 2022 TN. 134

HH

By deen teken ik benwaan

Dasser TKW 439

Per omgaande, duidelyke, open,

transparante opbouw van

het cascade rapport.

Snafwachting

verblyf ik.

Schaperhouderij
Hainmann

9411 EV

Beilen.

BIJ12-Faunazaken

Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

T: +31 (0)85 486 22 22
F: +31 (0)85 486 22 33
E: bezwaar@bij12.nl
www.bij12.nl

Schapenhouderij Hatzmann

9411 EV Beilen

Uw brief van
5 oktober 2022

Uw kenmerk

Ons kenmerk
TKW439

Datum
10 oktober 2022

Contactpersoon
Mw. mr. [redacted]

Bijlagen
1

Onderwerp
Ontvangstbevestiging bezwaarschrift

Geachte heer [redacted],

Hierbij bevestig ik dat BIJ12 op 7 oktober 2022 uw bezwaarschrift heeft ontvangen gericht tegen het besluit van 30 september 2022 met kenmerk TKW439. U verzocht tevens om het taxatierapport van dit dossier. Dit taxatierapport is samen met deze ontvangstbevestiging naar u verzonden.

Wij nemen, indien nodig, binnenkort contact met u op over de verdere afhandeling van uw bezwaarschrift. U wordt dan ook in de gelegenheid gesteld om aan te geven of u uw bezwaarschrift in een hoorzitting wilt toelichten. De hoorzitting zal dan plaatsvinden op het kantoor in Utrecht.

De termijn waarbinnen wij op uw bezwaarschrift dienen te beslissen start zes weken na verzending van het hierboven genoemde besluit. Wij hebben vervolgens zes weken om op bezwaarschrift te beslissen. Deze termijn kan met zes weken worden verlengd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Proces- en projectmedewerker BIJ12 - Faunazaken

T +31 (0) 85 486 22 22 | E bezwaar@bij12.nl

29927 - Ontvangstbevestiging bezwaarschrift TKW439

Aanvraag

Persoon:		Gemaakt:	10. oct. 2022 11:53
Bedrijf:		Laatste wijziging:	18. oct. 2022 10:54
Categorie:	Bezwaar	Gesloten om:	
Prioriteit:		Eigenaar:	
Aanvraag: zaaknummer:	0		
de-minimisverklaring ontvangen:	0		
1de beoordelaar:	0		
2de beoordelaar:	0		
frs_exported_at:			
Vragenbrief verstuurd:	0		
SRS actief:	0		
SRS datum autorisatie GG:			
SRS status:	0		
SRS status datum wijziging:			
SRS Actie:	0		
SRS SSO Ticket:			
SRS verzonden op:			
Bekend bij SRS:	0		

[REDACTED] - 10. oct. 2022 11:53 (Intern)

To: [REDACTED]@hotmail.com

Gebruikte tijd: 1 minuut

Geachte heer [REDACTED],

Bijgaand vindt u de ontvangstbevestiging behorende tot het door u ingediende bezwaarschrift met kenmerk TKW439.

Tevens vindt u hierbij het taxatierapport van dossier TKW439.

Hoogachtend,
BIJ12

Bijlagen: "Ontvangstbevestiging bezwaarschrift - TKW439.pdf", "TKW439.pdf"

29927 - Ontvangstbevestiging bezwaarschrift TKW439

Aanvraag

Persoon:		Gemaakt:	10. oct. 2022 11:53
Bedrijf:		Laatste wijziging:	18. oct. 2022 10:54
Categorie:	Bezwaar	Gesloten om:	
Prioriteit:		Eigenaar:	
Aanvraag: zaaknummer:	0		
de-minimisverklaring ontvangen:	0		
1de beoordelaar:	0		
2de beoordelaar:	0		
frs_exported_at:			
Vragenbrief verstuurd:	0		
SRS actief:	0		
SRS datum autorisatie GG:			
SRS status:	0		
SRS status datum wijziging:			
SRS Actie:	0		
SRS SSO Ticket:			
SRS verzonden op:			
Bekend bij SRS:	0		

- 14. oct. 2022 09:00 (Intern)

To: MijnFaunazaken van BIJ12 <bezwaar@mijnfaunazakenbij12.nl>

From: @hotmail.com>

per omgaande ,een onderbouwing hoe de taxatie van de schapen tot stand is gekomen en waar deze op gebaseerd zijn ,de rapporten hadden wij al lange tijd in ons bezit . in afwachting verblijf ik Schapenhouderij Hatzmann

Van: MijnFaunazaken van BIJ12 <bezwaar@mijnfaunazakenbij12.nl>

Verzonden: maandag 10 oktober 2022 11:53

Aan: @hotmail.com @hotmail.com>

Onderwerp: (FretId:29927) Ontvangstbevestiging bezwaarschrift TKW439

Werkt voor provincies

Geachte heer [REDACTED],

Bijgaand vindt u de ontvangstbevestiging behorende tot het door u ingediende bezwaarschrift met kenmerk TKW439.

Tevens vindt u hierbij het taxatierapport van dossier TKW439.

Hoogachtend,
BIJ12

Bijlagen: "logoBIJ12.png"

Gespreksverslag Drentse schapenhouders

Aanwezig:

Provincie Drenthe; [REDACTED] en [REDACTED]

Schapenhouders;

[REDACTED], adviseur schapenhouders

[REDACTED]; schapenhouder/veehandelaar, hoofdkomen uit schapenhouderij, nu 700 schapen, fluctueert tussen 250-700,

[REDACTED]; melkveehouder/schapenhouder, neveninkomst uit schapen, 300 schapen, 8 aanvallen gehad 36 dood,

[REDACTED]; melkveehouder/schapenhouder, neveninkomst, 9 aanvallen gehad 106 dood,

De schapenhouders hebben [REDACTED] gevraagd hun te adviseren over het naar voren brengen van hun punten. [REDACTED] heeft gesproken met alle schapenhouders en 4 kernpunten benoemd waar het naar inziens van de schapenhouders fout gaat en verbeteroostellen gedaan;

1. Proces van taxatie tot uitbetaling,
2. Communicatie met en vanuit BIJ12-Faunazaken,
3. Vergoedingen,
4. Schadepreventie sluit niet aan bij praktijk

Onderstaande is een gespreksverslag zonder dat BIJ12 voor een reactie is gevraagd!

1. Proces

Het gehele proces van melden van de schade tot aan uitbetaling is traag, onoverzichtelijk en schapenhouders zitten gehele tijd in onzekerheid.

Aandachtspunt;

Na een melding van schade komt een taxateur langs die de schade opneemt(standaardformulier) zonder dat hier direct bedragen aan gekoppeld worden. De schapenboer krijgt **geen** afschrift van dit formulier dus het kan gebeuren dat direct bij de start er wordt uitgegaan van verkeerde uitgangspunten zonder dat de schapenhouder hierop aan het begin van het traject kan reageren.

Verbetervoorstel; schapenhouders krijgen (digitaal) afschrift van opname formulier om hier binnen twee weken op te reageren naar de taxateur.

Aandachtspunt;

Het gebeurt regelmatig dat de DNA-analyse door WUR geen uitkomst geeft. De schapenhouder staat dan met lege handen omdat hij niet kan bewijzen dat het wel een wolf was.

Verbetervoorstel; schapenhouders krijgen bij monsternamen een eigen monster van de taxateur welke zij zelf kunnen bewaren en eventueel laten analyseren door een andere partij dan de WUR.

Aandachtspunt;

Het is geheel onduidelijk welke termijnen gehanteerd worden door BIJ12-Faunafonds en welke processtappen doorlopen worden bij de afhandeling van een schadedossier.

Verbetervoorstel; Er komt een duidelijke procesbeschrijving op de site van BIJ12 te staan en in de brief aan schapenhouders komen de termijnen te staan; opname datum schade, datum oplevering taxatierapport aan BIJ12-Faunazaken, datum DNA-analyse, uiterste datum beschikkingsbrief, uiterste datum uitbetaling.

Aandachtspunt;

Er wordt door BIJ12-Faunazaken aan het einde van het traject geen beschikkingsbrief gestuurd maar enkel het schadebedrag overgemaakt. Schapenhouders die na uitbetaling proberen om hun dossier

op te vragen om eventueel bezwaar te kunnen maken krijgen dit soms pas nadat de bezwarentermijn is verstreken.

Verbeterpunt;

Elk dossier afsluiten met een beschikkingsbrief waarin duidelijk wordt aangegeven hoe het schadebedrag is opgebouwd en de mogelijkheid tot indienen van bezwaar.

2. Communicatie

Als BIJ12 hun proces beter inricht zal er heel veel minder behoefte zijn om te communiceren met BIJ12. Nu gaan schapenhouders bellen omdat ze niet weten hoe het staat met hun schadedossier.

Aandachtspunt;

BIJ12-Faunaschade is slecht bereikbaar voor het melden van schade en laten komen taxateur voor nemen DNA-monsters. Schapenhouders bellen nu soms rechtstreeks met de taxateur zodat er in ieder geval tijdig DNA-monsters worden genomen.

Verbetervoorstel;

Bij BIJ12 een 24-uurs dienst introduceren voor melden wolvenaantallen.

Aandachtspunt;

BIJ12 verwijst veel vragen door waarna schapenhouders weer ergens anders/iemand anders moeten bellen. Het handelen van BIJ12 wordt ervaren als van "kastje naar de muur worden gestuurd". Om dierenartskosten welke wel zijn meegenomen in het opnameformulier maar welke niet zijn uitbetaald heeft een schapenhouder 10 keer met BIJ12 moeten bellen.

Verbetervoorstel;

BIJ12 dient meer vragen uit te zoeken in plaats van door te verwijzen. Dus opnemen van de vraag en indien er een andere organisatie geconsulteerd moet worden dat BIJ12 dat zelf doet en de schapenhouder een integraal antwoord terugstuurt.

Aandachtspunt;

Er komen verschillende signalen naar buiten over een gelijke casus. Na een aanval bij Worst neemt taxateur in taxatierapport op dat er een wolfwerend raster aanwezig was en BIJ12 communiceert dat het raster niet wolfwerend was. Er ontstaat bij schapenhouders de twijfel of BIJ12 wel objectief is en niet te veel negatieve berichtgeving over de wolf wil voorkomen.

Verbetervoorstel;

BIJ12 dient als onderdeel van de overheid altijd objectief te communiceren.

Vergoedingen

Aandachtspunt;

De huidige vergoedingen zijn niet markconform. Op de site van BIJ12 staat in de taxatierichtlijn dat de vergoedingen jaarlijks worden geactualiseerd. Er wordt echter nog steeds uitgegaan van een schapenprijs van 2019. De prijs van schapen in 2022 is aanzienlijk hoger dan in 2019.

Verbetervoorstel;

Pas conform taxatierichtlijn jaarlijks de schapenprijs aan.

Aandachtspunt;

Voor de eenvoud wordt voor een drachtige ooi een toeslag van €25 uitbetaald. Bij schapenhouder worst zijn twee weken voor het lammeren 10 schapen gedood. Aangezien deze drachtig waren ontvangt hij € 250,- extra 10 x €25. Op basis van stallijsten toont hij aan dat hij gemiddeld 2,3 lam per ooi krijgt, direct na het lammeren zijn deze € 150,- waard. Dus de 10 schapen zouden 23 lammeren gekregen hebben á € 150,- geeft een opbrengst van € 3.450,- terwijl hij maar € 250,- heeft ontvangen voor de lammeren.

Verbetervoorstel;

Systematiek voor taxatie drachtige oaien aanpassen.

Aandachtspunt;

Vervolgschade is moeilijk aantoonbaar en wordt niet altijd vergoed. Bij stres verwerpen schapen hun ongeboren lammeren. Lammeren met bijwonden ontwikkelen soms een groeiachterstand. Dit is echter niet altijd direct aantoonbaar. Nu ontstaat een welles-niets spelletje met BIJ12.

Dierenartskosten worden vergoed maar medische kosten die de schapenhouder maakt (antibiotica spuiten) weer niet aangezien deze worden aangemerkt als vervolgschade.

Verbetervoorstel;

Op later tijdstip de mogelijkheid bieden om extra schades op te voeren in schadedossier.

Aandachtspunt;

Een schapenhouder is gemiddeld een halve dag kwijt na een wolvenaanval. Deze tijd wordt niet vergoed. Ter vergelijking; bij de vestiging van een opstalrecht op basis Gasunienormen wordt ook betaald voor de tijd die de boer kwijt is aan de vestiging van het opstalrecht en niet alleen de gewasschades.

Verbetervoorstel;

In taxatie een standaardbedrag opnemen voor deze halve dag.

Schadepreventie sluit niet aan bij praktijk**Aandachtspunt;**

De subsidie wordt toegekend per schaaap. Voor hobbymatig gehouden schapen is dit een goede regeling. Door het instellen van maximaal subsidiebedrag kunnen de grote schapenhouders gesubsidieerd hun eerste 200 schapen beschermen en zullen de overige 500 onbeschermd blijven staan.

Verbetervoorstel;

Subsidieregeling aanpassen voor de grote schapenhouders.

Afsluitend

Schapenhouders ontvangen graag het wolvenplan

Schapenhouders ontvangen graag een lijst met laboratoria waar zij een second opinion kunnen laten uitvoeren op een DNA-monster

Een taxateur moet van alle gedode schapen een monster nemen en niet van eentje

Schapenhouders worden graag op de hoogte gehouden wat met hun inbreng wordt gedaan.

Aandachtspunten schadeafhandeling Wolf aanvallen Drenthe

Proces

Probleem:

Het huidige proces is traag, onoverzichtelijk en onzeker.

Het verkrijgen van minimale informatie over de schade en het ontbreken van tijdelijke inzichtelijkheid in berekeningen en uitbetalingen en de onmogelijkheden tot second opinion zorgen voor een zeer zwakke uitgangspositie van de schapenhouder.

Oplossing:

- Duidelijke processtappen, bijvoorbeeld:
 - o Stap 1: melden van schade;
 - o Stap 2: DNA verzamelen en kopie sample t.b.v. schapenhouder;
 - o Stap 3: vastleggen uitgangspunten schade (opmerkingen schapenhouder erbij vermelden en laten ondertekenen door schapenhouder);
 - o Stap 4: taxatierapport (binnen 14 dagen concept schadebepaling, inclusief bedragen);
 - o Stap 5: mogelijkheid om binnen 14 dagen zienswijze in te dienen;
 - o Stap 6: definitieve schadebeschikking met vermelding uitgangspunten + bedragen;
 - o Stap 7: uitbetaling van schadebedrag (gelijk met definitieve beschikking);
 - o Stap 8: mogelijkheid om op basis van definitief schaderapport bezwaar in te dienen.
- Duidelijk termijnen:
 - o Binnen 14 dagen na melden schade een volledig taxatierapport (uiterlijk dag 14);
 - o Binnen 14 dagen reageren door schapenhouder met zienswijze (uiterlijk dag 28);
 - o Binnen 14 dagen definitieve schadebeschikking en uitbetaling (uiterlijk dag 42);
- Volledige verstrekken van informatie, gegevens en uitgangspunten aan schapenhouder:
 - o Mogelijkheid om opmerkingen te vermelden bij schadeopname;
 - o Ondertekenen als bevestiging van uitgangspunten door schapenhouder;
 - o Kopie sample DNA t.b.v. second opinion in mogelijke vervolgpcedures;
 - o Taxatierapport met volledige informatie en bedragen met mogelijkheid tot zienswijze;
 - o Definitieve beschikking met schadebedrag en duidelijke onderbouwing schadebedrag;
 - o Werken met onpartijdige en onafhankelijke partijen.

Communicatie

Probleem:

Ontbreken van een eenduidig aanspreekpunt, het uitblijven van tijdige reactie en het ten onrechte doorverwijzen naar een ander.

Schapenhouders worden van het kastje naar de muur gestuurd en krijgen maar niet de informatie waar ze recht op hebben als eigenaar van de aangevallen schapen.

Oplossing:

- Een aanspreekpunt voor de schapenhouder bij BIJ12 of Provincie:
 - o Dit aanspreekpunt zorgt te allen tijde dat de vragen van de schapenhouder beantwoord wordt;

- Er wordt niet meer doorverwezen naar derden partijen voor informatie, het aanspreekpunt zorgt ervoor dat deze informatie via het aanspreekpunt bij de schapenhouder komt.
- Toesturen van beschikking met onderbouwing van getaxeed bedrag en mogelijkheid om binnen 6 weken een bezwaarschrift in te dienen.

Vergoedingen

Probleem:

Bedragen per dier zijn niet marktconform, de verplichte arbeid (minimaal 4 uur per melding) wordt niet gecompenseerd. Te pas en te onpas moet de schapenhouder in actie komen, met grote negatieve sociale gevolgen voor het gezin als resultaat. Schade die pas op een later tijdstip ontdekt wordt valt buiten de schadevergoedingsregeling.

Oplossing:

- Het koppelen van schadebedragen aan de actuele marktprijzen (eventueel gebaseerd op een gemiddelde van een paar recente maanden).
- Het moet voor de schapenhouder mogelijk zijn om een vergelijkbaar schaap terug te kunnen kopen.
- Vervolgschade zal ook voor vergoeding in aanmerking moeten komen, of middels een standaardvergoeding aan de voorkant worden afgedekt.
- Per wolvenmelding ook een bedrag toekennen voor de tijd (minimaal 4 uur x redelijk uurtarief) die de schapenhouder er mee bezig is.

Voorkomen schade en compensatie

Probleem:

Om schade van de wolf te voorkomen zal er noodzakelijk gebruik gemaakt moeten worden van wolf werende maatregelen. Afhankelijk van de weide (landbouwgrond of natuurlijk grasland en/of heide) zullen de schapen een perceel moeten afrasteren. Een vergoeding per schaap voor het materiaal en een maximumbedrag compenseert de extra te maken kosten maar ten dele. Om voldoende stroom op de afrastering te houden zal er ook nog eens dagelijks een rondgang gedaan moeten worden om weglekstroom te voorkomen. Hoe groter de schapenhouder, hoe groter het financiële gat dat ontstaat dat wolf werende maatregelen met zich meebrengen.

Voorbeeldberekening:

Bedrijf met 1.000 schapen, welke verdeeld lopen over 20 percelen (+/- 20.000 m²). Zal voor zo'n € 60.000,- moeten investeren, terwijl er maximaal (eenmalig) € 20.000,- verkregen kan worden. Na zo'n 5 jaar dient de verplaatsbare afrastering vervangen worden, waardoor de jaarlijkse extra kosten voor de schapenhouder op zo'n € 10.000,- uitkomen. Dit is een aanzienlijk deel van het broodnodige inkomen.

Oplossing:

- 100% vergoeding voor daadwerkelijk aangeschaft materiaal, onafhankelijk van aantal schapen, ongeacht er vaker subsidie is verstrekt.
- Het maximale subsidiebedrag opheffen.
- Bij inschatten misbruik subsidieregeling controleren in het veld.
- Vergoeding verstrekken voor extra beheermaatregelen, zoals het dagelijks controleren van spanning en weglekstroom (bijvoorbeeld via GLB gelden).

Overige vragen/opmerkingen

- Wordt het verplicht om als schapenhouder met wolf werende maatregelen te gaan werken?
- Zijn er criteria wanneer de preventieve maatregelen voldoen aan de 'Faunaschade Preventiekit'?
- Houdt BIJ12 ook bij als er schade is waarbij er gebruik wordt gemaakt van wolf werende maatregelen?
- Vermeld BIJ12 alle dode schapen? Dus inclusief in te laten slapen dieren?
- Wat gebeurt er met probleemwolven?
- Wanneer is er sprake van een probleemwolf?
- Is er toekomst voor de schapenhouderij in Drenthe?
- Zo ja, hoe ziet de provincie deze toekomst?
-

Van: [redacted]@doldestee.nl
Onderwerp: He: Geregistreerde aantallen Shropshire schapen in Nederland
Datum: 8 oktober 2022 om 12:09
Aan: [redacted] | Factor.4.Change [redacted]@F4C.nl

BV

Beste heer [redacted],

Bij het VSS-stamboek zijn 45 Shropshires geregistreerd.
Uiteraard lopen er ook nog wel een aantal niet geregistreerde Shropshires in NL rond. Dat aantal is bij de VSS niet bekend.
Veel van deze niet geregistreerde dieren lopen in boomgaarden (de Betuwe) vanwege de eigenschap dat zij de boombast ongemoeid laten.

Volgens de bijgesloten FAO lijst is de Shropshire in NL een zeer zeldzaam schapenras met een kritieke risicostatus.
Wereldwijd is het aantal ruim 11000, het merendeel is in het Verenigd Koninkrijk. De risicostatus wereldwijd is normaal.

Hopelijk heeft u zo voldoende informatie.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Speciale Schapenrassen

[redacted]
- foktechnische zaken
- beheer website

Op 5-10-2022 om 11:01 schreef [redacted] | Factor.4.Change:

Beste [redacted]

Voor een klant die te maken heeft met wolvenschade ben ik op zoek naar wat achtergrond informatie van de Shropshire schapen in Nederland.

Kunt u mij wat informatie toezenden over dit ras? Het gaat daarbij vooral om het aantal geregistreerde schapen van het Shropshire ras in Nederland en eventueel in het buitenland.

Mocht u nog meer informatie hebben die zinvol kan zijn dan ontvang ik dat ook graag.

Met vriendelijke groet,
Factor.4.Change

[redacted]
Adviseur wet- en regelgeving
Kortenaerstraat 15
8023 TW ZWOLLE
06: [redacted]
[redacted]@F4C.nl
www.factor4change.nl

 Benieuwd naar onze actualiteiten?
Volg ons op één van onze sociale media platformen

Rassenlijst
zeldza...NL.pdf

Rassenlijst in Nederland zeldzame buitenlandse schapen- en geitenrassen en hun risicostatus op basis van EFABIS DAD-IS¹ - oktober 2019

Rasnaam	Rasnaam zoals weergegeven in EFABIS DAD-IS	Criteria risicoclassificatie van rassen (FAO 2013 ²)
Wereldwijd	Aantal dieren geregistreerd wereldwijd (minimaal)	Risicostatus Aantal geregistreerde dieren
Nederland	Aantal dieren geregistreerd in Nederland	Kritiek < 300
EU-landen	EU-landen met 3 grootste geregistreerde populaties (indien beschikbaar)	Bedreigd < 3000
Herkomst	Land van herkomst en oorsprong ras	Kwetsbaar < 6000
	*: Lokaal ras staat bij populatie informatie van land van herkomst	Normaal
Overig	Andere namen van het ras / grootste populatie buiten EU	Onbekend

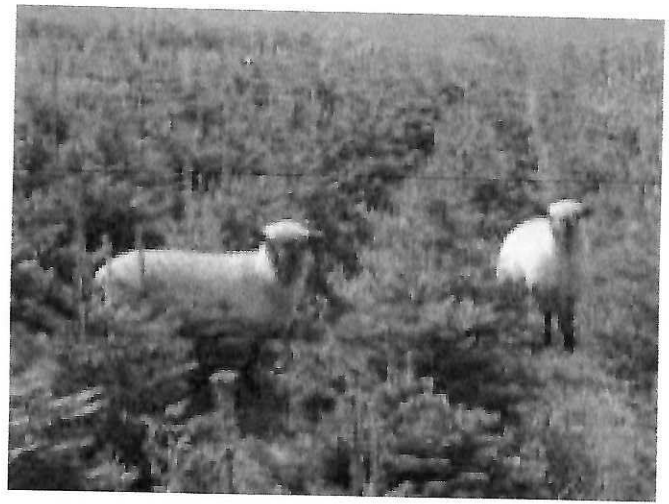
Rasnaam schap	Wereldwijd	Nederland	EU-landen	Herkomst	Overig
Badger Faced Welsh Mountain	5,722	onbekend	GB: 5,722	Verenigd Koninkrijk*	Welsh Badger-faced
Balwen	820	5	GB: 820	Verenigd Koninkrijk*	Balwen Welsh Mountain
Barbados Black Belly	158,437	27	BB+AW: 10,000 / DE: 179	Caribiën	Nederlandse Antillen eilanden Barbados en Aruba
Bentheimer landschap	3,825	99	DE: 3,825	Duitsland*	Bentheimer landschap
Black Welsh Mountain	3,704	35	GB: 3,500	Verenigd Koninkrijk	
Blackhead Persian	35,602	3	-	Afrika	Geen EU landen, grootste populatie Zuid-Afrika: 12,100
Bleu du Maine	3,593	onbekend	FR: 1,600 / BE: 914 / GB: 898	Frankrijk	
Bluefaced Leicester	21,100	1	GB: 20,257 / IE: 420	Verenigd Koninkrijk	Bluefaced Maine / Bue-headed Maine
Border Leicester	37,163	20	GB: 1,176	Verenigd Koninkrijk	Australië: >33,000
Kärntner Brillenschaf	6,983	115	AT: 6,983	Oostenrijk*	Britschaap
Cambridge	385	86	GB: 300	Verenigd Koninkrijk	
Castlemilk Moorit	1,093	93	GB: 905 / BE: 96	Verenigd Koninkrijk	
Chamoise	8,665	43	FR: 8,100 / GB: 321 / IE: 160	Frankrijk	
Charollais	285,735	340	FR: 240,100 / GB: 14,461+10,397	Frankrijk	Mouton charollais / British Charollais
Cheviot	57,461	4	GB: 52,000 / NO: 3,286	Verenigd Koninkrijk	North Country Cheviot
Clun Forest	4,106	535	GB: 2,230 / CZ: 500 / FR: 300	Verenigd Koninkrijk	
Coburger Fuchs	5,427	399	DE: 4,830 / AT: 148	Duitsland	
Devon & Cornwall Longwool	885	29	GB: 857	Verenigd Koninkrijk	
Dorset Down	11,473	onbekend	FR: 2,040 / GB: 1,892 / NO: 105	Verenigd Koninkrijk	
Dorset Horn	3,516	8	DK: 1,191 / GB: 938 / FI: 171	Verenigd Koninkrijk	
Weißköpfiges Fleischschaf	1,834	20	DE: 1,834	Duitsland*	Duitse witkop
Finnisch Landrace	304	57	DK: 160 / NO: 4	Finland	Finse Landschaap
German Blackheaded Mutton	13,294	105	DE: 9,498 / HU: 1,368 / CZ: 1,000	Duitsland	Duitse Zwartkop / Schwarzköpfiges Fleischschaf
Swedish Fur	20,781	325	SE: 18,000 / DK: 984 / GB: 228	Zweden	Gotlander Pellsschaap / Gotlandsfår
Greyface Dartmoor	2,606	1	GB: 2,606	Verenigd Koninkrijk*	Dartmoor
Hampshire Down	714,471	1,200	FR: 4,080 / GB: 3,917 / BE: 649	Verenigd Koninkrijk	Brazilië: >400,000
Hebridean	4,744	70	GB: 4,675	Verenigd Koninkrijk	
Grauen Gehörnten Heidschnucke	4,942	6	DE: 4,942	Duitsland	Lüneburger Heidschnucke / Lunenberg heideschaap
Herdwick	8,942	329	GB: 8,000 / BE: 438 / DE: 176	Verenigd Koninkrijk	
Ile-de-France	356,186	onbekend	FR: 268,000 / SK: 7,461 / PT: 1,500	Frankrijk	
Jacob Schaap	7,189	74	GB: 6,019 / DE: 337 / CZ: 150	Verenigd Koninkrijk	
Karakul	26,427,071	42	RO: 29,299 / DE: 321	Azië	
Kerry Hill	6,124	640	GB: 4,931 / BE: 216 / DE: 145	Verenigd Koninkrijk	
Kraimer Steinschaf	6,272	8	AT: 4,865 / DE: 1,083	Oostenrijk	
Leicester Longwool	6,667	24	SE: 1,000 / GB: 572 / DK: 166	Verenigd Koninkrijk	
Lleyn	81,706	1	GB: 81,551 / DK: 154	Verenigd Koninkrijk	
Manx Loaghtan	696	1	GB: 696	Verenigd Koninkrijk*	
Merino	6,644,476	187	SK: 11,424 / HU: 10,276 / CZ: 700	Spanje	Wolmerino / Oorspronkelijk uit Noord-Afrika naar Spanje
Norfolk Horn	1,107	27	GB: 1,081	Verenigd Koninkrijk	
Norsk Pelsau	7,589	onbekend	NO: 7,589	Noorwegen*	Norwegian Pelt Sheep
North Ronaldsey	532	onbekend	GB: 531	Verenigd Koninkrijk	
Ouessant	9,579	3,347	FR: 4,500 / DE: 875 / BE: 559	Frankrijk	
Oxford Down	25,489	37	CZ: 2,500 / FI: 1,200 / GB: 1,156	Verenigd Koninkrijk	Braunköpfiges Fleischschaf
Poll Dorset	24,200	232	GB: 18,730	Australië	
Portland	1,123	26	GB: 1,098	Verenigd Koninkrijk	
Racka	10,165	190	HU: 8,497 / AT: 944 / RO: 500	Hongarije	Skruhorn / Zackschaf
Rauhwoolliges Pommersches Landschap	3,625	onbekend	DE: 3,625	Duitsland*	Pomeranian Coarsewool / Ruwharig Pommers Landschap
Romanov	560,865	12	LT: 35,265 / FR: 5,136 / CZ: 3,000	Rusland	
Romney	1,106,751	23	GB: 13,423 / SK: 2,721 / DE: 93	Verenigd Koninkrijk	Romney Marsh
Rouge de L'Ouest	550,638	265	FR: 100,000 / BE: 322 / DE: 30	Frankrijk	
Rough Fell	20,000	onbekend	GB: 20,000	Verenigd Koninkrijk*	
Ryeland	6,354	278	GB: 5,441 / DE: 7	Verenigd Koninkrijk	
Scottish Blackface	1,000,703	60	IE: 1,000,000 / DE: 457 / LU: 22	Verenigd Koninkrijk	
Shetland Schap	7,718	611	GB: 4,950	Verenigd Koninkrijk	
Shropshire	11,681	9	GB: 3,704 / AT: 1,370 / DE: 1,349	Verenigd Koninkrijk	
Skudde	4,299	400	DE: 2,639 / CZ: 100 / LU: 11	Duitsland, Polen en Litouwen	
Soay	1,028	onbekend	GB: 887 / DE: 116 / LU: 11	Verenigd Koninkrijk	
Solognote	3,497	224	FR: 3,274	Frankrijk	
South Down	9,454	32	FR: 700	Verenigd Koninkrijk	
Suffolk	208,154	1,300	FR: 66,500 / GB: 23,494 / CZ: 20,000	Verenigd Koninkrijk	
Valais Blacknose	19,186	716	DE: 592 / AT: 558	Zwitserland	Wallische Schwarznase / Zwitserland: 17,000
Vlaams Schaap	1,432	onbekend	BE: 1,383	Belgie	Vlaams melkschaap / Vlaming / Flandrine
Wensleydale	1,034	19	GB: 979 / DK: 37	Verenigd Koninkrijk	Wensleydale Longwool
West African Dwarf	9,351,645	onbekend	CZ: 300	Afrika	Kameroen / Djalonké
Wiltshire Horn	8,144	390	GB: 4,614 / BE: 138 / DE: 69	Verenigd Koninkrijk	

Rasnaam geit	Wereldwijd	Nederland	EU-landen	Herkomst	Overig
Boer	2,578,007	257	GB: 3,926 / DE: 2,626 / SI: 2,600	Zuid Afrika	Afrikaanse Boerget / Boerbok / Zuid Afrika: 2,120,000
Angora	1,367,903	320	FR: 5,000 / GB: 667 / DK: 296	Turkije	Angoraget / Turkije: 126,000
Chamois�e	847	onbekend	BE: 847	Belgie*	Belgische Hertegget / Belgian Fawn
French Alpine	563,439	37	FR: 559,000 / CY: 37	Frans en Zwitserse Alpen	Frans Alpine
West African Dwarf	43,418,372	4,150	GB: 2,316 / CZ: 150 / DE: 116	Afrika	Nederlandse Dwergget / Pygmy Goat
Anglo - Nubian	682,762	269	GB: 1,620 / SK: 1,232 / CZ: 900	Verenigd Koninkrijk	Nubische get / Anglo-Nubische get
Poitou	3,198	onbekend	FR: 3,199	Frankrijk	Poitevine
Syrian Mountain	1,832,859	14	-	Syri�	Syrische get / Mamber / Geen EU landen
Th�ringer Wald Ziege	1,981	onbekend	DE: 1,981	Duitsland*	Th�ringer get
Valais Blackneck	3,721	onbekend	DE: 332 / AT: 156 / DK: 67	Zwitserland	Walliser Schwarzhals-Ziege / Wallische get
Saanen	924,648	33	FR: 459,000 / AT: 11,640 / IT: 8,367	Zwitserland	Zwitserse Saanen get

¹: EFABIS DAD-IS: European Farm Animal Biodiversity Information System (EFABIS), Domestic Animal Diversity Information System (DAD-IS) (<http://www.fao.org/dad-is/regional-national-nodes/efabis/tools/en/>)

²: FAO 2013: In vivo conservation of animal genetic resources (www.fao.org/3/a-i3327e.pdf)

 Versie oktober 2019, voor vragen: Rita Hoving (E: rita.hoving@wur.nl / T: +31 317 480 510)

Shropshire schaap:

Shropshire is de naam van ons schapenras. Deze naam is vernoemd naar de Engelse Country Shropshire, een heuvelachtig gebied aan de westkust van Engeland.

Dit schaap is te herkennen aan zijn donkere gezicht en wol groei op de poten. Shropshires leveren hoogwaardige kwaliteit wol en heerlijk lamsvlees. Dit ras kan overigens 1 tot 2 keer per jaar lammeren. Ook is dit ras ongevoelig voor voetrot en schurft.

Wat dit ras vooral speciaal maakt, is dat de Shropshires geen boomschors eet en hierdoor is dit schaap bij hoog- en halfstambomen een uitstekende grazer. Het is vooral een uitstekende grazer bij fruit- of kerstbomen en hier worden deze schapen dan ook grootschalig voor ingezet. Ook hun uitwerpselen zijn een uitstekend mest voor deze bomen en zal de gewasgroei verbeteren.

Duurzaam en biologisch begrazen:

Voor het duurzaam en biologisch begrazen van velden, boomgaarden en grasland hebben wij de oplossing. Deze kunt U namelijk laten begrazen door onze Shropshire schapen.

Deze schapen begrazen alleen het gras en eventueel licht onkruid onder het gewas. En komen niet aan de bomen of struiken.

Deze schapen zijn ideaal voor appelboomgaarden, struikgewassen, fruit- of kerstbomen. Hier worden ze momenteel ook voor gebruikt. Nieuwe mogelijkheden zijn tevens altijd welkom.

Het grootste voordeel is, dat het gras en onkruid onder de bomen of struiken vandaan wordt gegeten, en daarom de bomen beter in groei zullen blijven en het land netjes blijft. Hierdoor heeft de eigenaar van de bomen of struiken daarom geen omkijken naar het gewas onder zijn/haar bomen of struiken.

Het gewas onder de bomen zullen wij daarom in goed overleg voor U onderhouden met onze schapen. En dit bespaard U een hoop tijd en moeite.

Tevens is dit een duurzame manier van begrazen, en heeft U dus geen spuitmiddelen nodig om het gewas onder de bomen of struiken te bewerken.

Het aantal schapen zal bepaald worden aan de hand van het gebied en het gewas wat er op het veld staat. Dit zal altijd in goed overleg gebeuren.

Waarom begrazing:

- Begrazing zorgt voor een verbetering van structuur van de grond.
- Begrazing zorgt ervoor dat U minder gebruik hoeft te maken van machines e.d.
- Begrazing kan uitgevoerd worden op terreinen die niet toegankelijk zijn voor machines.
 - Bijvoorbeeld steile hellingen of achterliggende gronden.
- De aanwezigheid van schapen in het landschap is een meerwaarde voor de biodiversiteit.
- Dit zorgt voor een duurzame en biologische manier om uw grond te begrazen.
- De uitwerpselen van de schapen zorgen weer voor een verbeterde groei van uw gewas.

Waarom Shropshire schapen:

- Zoals al eerder genoemd eten de Shropshire schapen niet aan de boomshors, dus zal de boom niet beschadigd raken.
- Dit is van nature een 'hard' schapenras, en daarom is deze niet gevoelig voor voetrot en schurft. Ook is het uitvalpercentage van deze schapen zéér laag.
- Dit is een opvallend schaap door zijn zwarte kop en poten. Vele mensen waarderen dit schaap door zijn uitstraling.

Vervoer & transport:

Door onze ruime inzet in vervoer kunnen wij gebieden begrazen in heel Noord-Nederland en Overijssel. Het transport zal altijd op een diervriendelijke manier gebeuren, want het belang van de dieren staat bij ons hoog in het vaandel.

Door middel van onze beweegbare vloer in de aanhanger, kunnen de schapen zonder stress in de aanhanger gedreven worden.

Ook hebben wij de mogelijkheid om de schapen per tractor en wagen te vervoeren. Op deze manier kunnen wij ook op moeilijk bereikbare plekken komen.

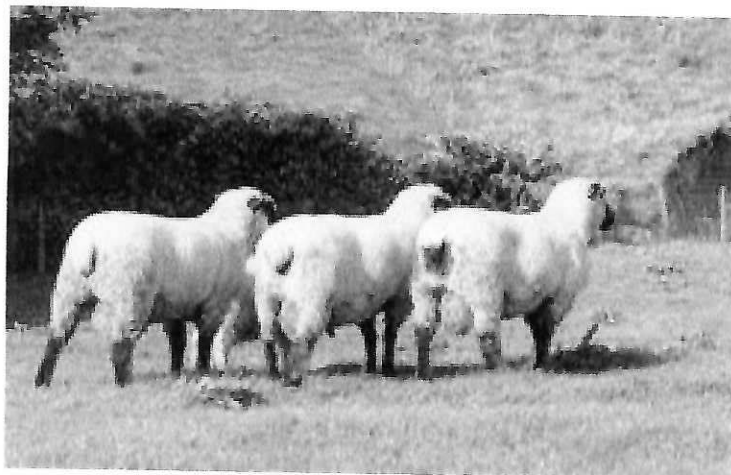
Rasbeschrijving in onderdelen

Hoofd	Onbewolde, zwarte kop met wol op de kruin. De rammen moeten een krachtige uitstraling hebben. De oren zijn zwart. Ze hebben een gemiddelde lengte en zijn goed geplaatst op het hoofd.
Hoorns	Geen.
Nek / Hals	Gespierde niet te lange nek met goede aanzet.
Voorhand	Voorhand Brede voorhand, diep en symmetrisch.
Middenhand	Een brede, rechte, lange rug met goed gevormde ribben.
Achterhand	Achterhand De achterhand is lang en breed met een stevige bespiering.
Beenwerk	Gemiddelde lengte, sterke steile botten, die goed geplaatst staan onder het lichaam. De poten zijn zwart.
Staart	Goed aangezette, lange, bewolde staart.
Huid / Vacht	Roze met een dichte, fijne vacht van een gemiddelde lengte.
Algemeen voorkomen	De dieren zijn van een gemiddelde grootte. De volwassen rammen zijn kenmerkend. Zij zijn actief en alert en bewegen zich vrij. De oolen wegen 80 kg en de rammen 120 kg.

Offerte aanvragen:

Heeft U een stuk grond, boomgaard of weide die u graag zou willen laten begrazen ?

Vraag dan gratis en vrijblijvend een offerte aan.

Fernhout Kerstbomen bv

Kanaalweg 78, 9422 BG Smilde
Telefoon: 0031592 41 39 73
Fax: 0031592 41 50 39
Mobiel: 0031 [REDACTED]
info@fernhoutbv.nl
www.nordmann.nl
www.fernhoutbv.nl

Geachte : [REDACTED]
[REDACTED] 9411 EV Beilen

18-5-2022

Via deze weg wil ik u aansprakelijk stellen voor het niet na komen van onze afspraken.

Eind 2018 hebben we afgesproken dat u voor ons zou investeren in de bekende shropshire schaaap , deze schapen zouden bij ons in de Nordmann kerstbomen het onkruid en het gras kort houden.

De shorpshire schaaap heeft als enige de eigenschap dat hij de kerstbomen niet eet.

De afspraak was dat u daar de tijd voor zou nemen omdat deze schapen erg duur zijn en niet zo maar voor handen zijn.

Hierdoor is het u gelukt om vorig jaar met succes deze schapen bij ons in de Nordmann bomen in te zetten.

Daardoor konden we onze bomen beter verkopen zonder het gebruik van gewasbescherming middelen.

Dit gaf ons een goede boost in de richting die we willen en een aanzienlijke meer opbrengst.

Nu laat u weten voor komend jaar uw afspraken hier over niet te kunnen nakomen .

Dit accepteren we beslist niet !!

Het kan niet zo zijn dat we hier aan begonnen zijn en dat u het laat afweten na 1 jaar succes .

We hebben door de nieuwe methode veel nieuwe klanten gekregen en het is voor onacceptabel om deze klanten hierdoor weer te moeten teleurstellen .

Tevens schaadt dit de goede naam van ons bedrijf.

Ik stel u aansprakelijk voor de volle schade die hieruit voortvloeit en ik hoop dat u het zo snel mogelijk kunt recht zetten.

Het lijkt er tevens op dat u geen idee heeft hoe de zakelijke planning, die hiervoor door ons is geïnvesteerd, werkt.

We gaan er van uit dat u ons hier zo spoedig mogelijk over informeert en wel direct een oplossing vindt .

Groeten [REDACTED]

Directeur [REDACTED]

(Fernhout Kerstbomen bv)

15-5-2022

Schade Shropshire vanwege wolf aanvallen

Kenmerken Shropshire schapen?

De Shropshire heeft een zwarte kop en poten en een crèmekleurige fijne wol en is een Engels schapenras. Het is een sterk ras met goede moedereigenschappen. De 'Vereniging van Speciale Schapenrassen (VSS) verzorgt de stamboekregistratie van de Shropshire.

De Shropshire is een schapenras die, ten opzichte van andere schapen, niet aan de bast van bomen knabbelt. Daarmee zijn deze schapen zeer geschikt om gras en onkruid tussen bomen kort te houden, zonder dat de bomen beschadigen. Voor bomentelers is het gebruik van Shropshire schapen een mogelijkheid om over te stappen op een biologische teelt, waarbij er geen gebruik meer wordt gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen. Het inzetten van Shropshire voor beheer bij bomenteelt vraagt wel het nodige management van de

schapenhouder. Indien er schapen zijn die wel aan de bomen knabbelen zullen deze uitgeselecteerd moeten worden. Het ras moet ten alle tijden raszuiver blijven. Daarnaast vraagt ook het tijdstip van inzetten van de Shropshire per bomenteelt een eigen planning.

Aanbod van Shropshire schapen in Nederland

In Nederland zijn nog zeer weinig Shropshire schapen aanwezig. De 'Vereniging van Speciale Schapenrassen (VSS) heeft zo'n 45 Shropshire stamboek schapen in hun systeem geregistreerd staan (bijlage 1). Daarnaast zullen er nog zo'n 400-600 Shropshire schapen in Nederland buiten het stamboek rondlopen. Volgens de FAO-rassenlijst is de Shropshire in Nederland een zeer zeldzaam schapenras met een kritieke risicostatus. Wereldwijd is het aantal ruim 11.000, het merendeel in het Verenigd Koninkrijk. Vooral in heuvel en berggebieden wordt er meer gebruik gemaakt van de Shropshire. Maar het is niet eenvoudig om aan een grote koppel Shropshire schapen te komen. Het aankopen van diverse losse schapen die samen een kudde moeten gaan vormen wordt sterk ontraden. Enerzijds is de controle op raszuiverheid een grote uitdaging. Anderzijds zal door, de ontstane stress van rangorde bepaling, het schaap geneigd kunnen zijn toch af te wijken van hun gewenste eigenschappen. Met als gevolg dat de schapen toch aan de bomen gaan vreten. Het importeren van een kudde Shropshire schapen is eveneens niet eenvoudig. Bij invoer dienen de fokschapen aan allerlei eisen te moeten voldoen. Dit moet uitvoerig getest worden, hetgeen het financieel niet snel interessant maakt.

Omdat het Shropshire schaap een relatief groot schaap is, is het wenselijk dat het dier voldoende volgroeid is voordat het voor het eerst lammeren krijgt. Hierdoor is het in de praktijk zo dat jonge dieren pas op een leeftijd van bijna 2 jaar voor het eerst lammeren krijgt.

De lammerproductie is voor eerste worpsdieren 1,2 stuks en voor volwassen oaien betreft het 1,6 stuks op jaarbasis. Doordat er maar 50% kans is op een ooilam zal het minimaal 2 jaar duren om het aantal oaien in een koppel te verdubbelen.

Inzet Shropshire schapen om biologisch kerstbomen te telen

█ is zich in 2014/2015 gaan verdiepen in het ras Shropshire. Voor █ zou dit ras tot een extra verdienmodel kunnen leiden door deze speciale schapen in te gaan zetten in de

kerstbomenteelt. Wanneer een kerstbomenteler zijn kerstbomen biologisch kan gaan telen levert dit voor de kerstbomenteler een flinke meerwaarde op. Een deel van deze meerwaarde kan worden doorgesluisd naar de schapenhouder die dit biologische beheer mogelijk maakt.

█ was in 2014 een pionier om zich te verdiepen in het beheren van boomgaarden zonder bestrijdingsmiddelen met schapen. Vanaf 2015 is █ actief op zoek geweest om een koppel Shropshire schapen aan te kunnen kopen. De wens was om zonder subsidie een volwaardig gezond bedrijf voor dit biologische beheer op te starten (bijlage 2). Met volwaardig en gezond is █ van mening dat het zonder subsidies zou moeten kunnen draaien.

In 2017 heeft █ een koppel van 30 Shropshire schapen, uit Oostenrijk, kunnen aankopen uit België. In 2018 heeft █ nog eens een koppel van 30 Shropshire schapen uit Limburg kunnen aankopen. Middels eigen aanwas is de koppel van 60 aangekochte schapen in 2019, met aanwas doorgroeid naar zo'n 80 Shropshire schapen. In 2019 had █ 84 fokooien en had, naar zijn weten, daarmee de grootste koppel Shropshire schapen van Nederland. De opzet was om zijn koppel door te laten groeien naar 100 stuks. Met dit aantal van 100 stuks zou het onkruidbeheer bij een kerstbomenteler optimaal kunnen worden uitgevoerd. Omdat het Shropshire schaap een groot en zwaar schaap is heeft █ moeten investeren in een nieuwe trailer met lift.

Wolvenaanvallen in Shropshire koppel

November 2019

In november 2019 heeft █ voor het eerst te maken gehad met een wolf aanval bij zijn kudde Shropshire in Hooghalen. Er zijn toen 15 schapen en 1 dekram doodgebeten en/of afgemaakt. In mei/juni 2020 zijn alle schapen gescand op drachtigheid. Er bleken nog maar een beperkt aantal schapen drachtig te zijn. Aan BIJ12 is kenbaar gemaakt dat 90% van de schapen vanwege de aanval niet drachtig was. Na het kenbaar maken van deze schade is er een zeer beperkte oplossing gekomen. Voor elk lam dat niet geboren werd in 2020 is een vergoeding van ongeveer € 40,- verstrekt. Bij lange na niet voldoende om het gemis van jonge lammeren te compenseren. Met de standaard en aanvullende vergoeding zijn er onvoldoende middelen verkregen om het verlies te compenseren en daarmee bedrijf in stand te houden.

November 2021

In november 2021 is er 1 schaap doodgebeten bij de kudde welke in de buurt liep van Het Blauwe Meer in Dwingeloo.

April 2022

Op 20 april 2022 zijn er 6 schapen door de wolf doodgebeten en op 24 april 2022 zijn er 12 schapen doodgebeten. De kudde Shropshire was op dat moment in Anloo. Vlak daarna zijn er noodgedwongen nog een aantal schapen door de dierenarts uit hun lijden verlost, waardoor de totale schade van deze aanvallen uitkomt op 25 schapen en 1 dekram.

Totale schade

De eerste aanval van november 2019 heeft ertoe geleid dat de koppel van 84 Shropshire schapen nooit meer naar het gewenste aantal van 100 stuks kon doorgroeien. Dat 90% van de schapen, vanwege de stress, begin 2020 niet drachtig bleek heeft enorm veel impact gehad. Eind 2020 is de ram weer bij de koppel Shropshire schapen gekomen. Maar ook in het voorjaar van 2021 bleek dat 50% van de schapen wederom niet drachtig is geworden. Door de stress die de schapen hebben ondergaan en het feit dat ze begin 2020 niet drachtig zijn geworden heeft ertoe geleid dat er bij een groot deel van de schapen sprake was van vervetting. Hierdoor was het bijna niet meer mogelijk om ze drachtig te krijgen. Dit is ook de reden geweest dat in 2021 een groot deel wederom niet drachtig werd. Vanwege vervetting zijn er in 2021 zo'n 36 schapen afgevoerd. In samenspraak met de

dierenarts is bepaald dat de kans op drachtigheid bij deze 36 schapen minimaal was. Voor het jaar 2020 zijn er een 4-tal geschapen aangemerkt welke vanwege stress niet meer geschikt waren om aan te houden.

Totaal zijn er door de wolf 41 schapen en 2 rammen uit de kudde van de Shropshires doodgebeten of noodgedwongen laten inslapen. Daarnaast heeft er door stress en daardoor vervetting weinig tot geen aanwas plaatsgevonden in 2020 en 2021. Doordat uiteindelijk een deel van de schapen niet meer vruchtbaar leek is er zelfs noodgedwongen een koppel van zo'n 40 schapen in overleg met de dierenarts naar de slacht afgevoerd. Terwijl er ook nog schapen die normaliter vanwege leeftijd of gezondheid vervangen hadden moeten worden.

Dierenarts [redacted] (schapendokter van het Diergeneeskundig Centrum Zuid-Oost Drenthe) heeft onderzoek gedaan naar stress bij wolvenaantallen. De conclusie die zij als specialist trekt is dat de stress die schapen ervaren nog lang effect heeft op het welzijn van de schapen en dat daardoor het aantal een groter deel niet drachtig was dan waar normaliter sprake van is.

Er dient dan ook bij schadecompensatie oog te zijn voor deze schade die door stress veroorzaakt wordt en die op latere tijdstippen pas naar boven komt. Op basis van de ervaring van [redacted] lijkt het er op Shropshire schapen nog stressgevoeliger zijn dan de gangbare schapen die gehouden worden in Nederland.

Verloop aantal Shropshire schapen n.a.v. aanval

In onderstaande tabel is het normale en het te verwachten verloop van de Shropshire schapen weergegeven.

aanwezige dieren begin jaar							
jaar	fokooien	overlopers	dekrammen	aanwas *	aankoop ooiën	aankoop rammen	verkoop/sterfte**
2017	0		0	0	30	1	
2018	30	0	1	14	30		-6
2019	68	14	2	30			-14
2020	84	30	3	38		1	-17
2021	105	38	4	47		1	-21
2022	132	47	5	59		1	-26
2023	165	59	5				
Totaal				189	60	4	-84

*uitgaande van 0,45 oilam per ooi

**uitgaande van 20% vervangen op jaarbasis

Vanwege de wolven aanvallen zijn er 35 schapen doodgebeten. Maar is ook de aanwas onder druk komen te staan. Van de schapen, met lammeren die zijn doodgebeten is de kans zeer klein dat de lammeren groot worden. Daarnaast heeft de stress van de aanvallen en het ontbreken van voldoende dekrammen ertoe geleid dat in 2020 en 2021 het aantal geboortes zeer laag is geweest. Als gevolg daarvan is de aanwas die jaren ook zeer laag geweest. Vanwege de stress en daardoor het verwerpen zijn een groot aantal ooiën vervet, waardoor ze niet meer drachtig te krijgen zijn. Om die reden is er na beoordeling van de dierenarts voor de jaren 2020 en 2021 respectievelijk afscheid genomen van 4 en 36 ooiën.

Door de meerdere aanvallen van de wolf in de kudde Shropshires is uiteindelijk onderstaande tabel met dieren de feitelijke situatie geworden. De kudde heeft vanaf 2019 alleen maar een dalende

tendens laten zien, die volkomen toegerekend kan worden aan de aanval in 2019, en de latere aanvallen in 2021 en 2022. Eind 2022 zijn er nog maar 16 fokooien en 1 dekram aanwezig.

aanwezige dieren begin jaar							
jaar	fokooien	overlopers	dekrammen	aanwas	aankoop ooien	aankoop rammen	verkoop/ sterfte
2017	0		0	0	30	1	
2018	30	0	1	28	30		-4
2019	84	28	3	39			-28
2020	76	39	2	4			-15
2021	29	4	2	18			-12
2022	34	18	2	10			-13
2023	6	10	1				
Totaal				99	60	1	-72

Ontstane schade vanwege wolvenaanvallen

De schade die [REDACTED] heeft geleden naar aanleiding van de wolvenaanvallen is onder te verdelen in 3 onderdelen.

- Directe schade door gedood dier
- Directe schade door mislopen omzet en aanwas
- Directe schade door claim van bomentelers

Ad1. Directe schade door gedood dier

Het is niet eenvoudig om aan een nieuwe koppel Shropshire schapen te komen. Het aanbod van een redelijke koppel is zeer laag. Om een redelijke koppel van zo'n 30 Shropshire schapen te kopen zal er per schaap een fors bedrag (tussen € 300,- en € 500,- per schaap) neergelegd moeten worden. Bij grotere koppels zal er sneller sprake zijn van een hoog bedrag. Over het algemeen zal een koppel uit het buitenland gehaald moeten worden, waarbij ze diverse keuringen moeten doorstaan.

Ad2. Directe schade door mislopen omzet en aanwas

Wanneer een dekram wordt doodgebeten of er sprake is van stress, waardoor dieren hun dracht verliezen of daardoor tijdelijk niet meer vruchtbaar zijn heeft invloed op de aanwas van nieuwe dieren. Bij gebrek aan aanwas zal de kudde schapen afnemen. Jaarlijks zal er wel zo'n 20% van de kudde vervangen moeten worden. Voor het mislopen van aanwas van jonge dieren zal de kudde aangevuld moeten worden met aankoop van een koppel nieuwe schapen. Hier zal ook een fors bedrag (tussen € 300,- en € 500,- per schaap) voor neergelegd moeten worden.

Jaarlijks zouden er bij de gewenste koppel van 100 dieren zo'n 45 oilammeren geboren worden. Hiervan zouden er 20 voor vervanging aangehouden worden en het restant zal verkocht kunnen worden aan derden of gebruikt worden, voor het vormen van een 2^e koppel bij een nieuwe bomenteler.

Ad3. Directe schade door claim van bomentelers

[REDACTED] heeft lange termijnafspraken gemaakt met een kerstbomenteler. Voor de kerstbomenteler zijn deze lange termijn afspraken van belang om continuïteit van zijn biologisch product te kunnen garanderen. In 2019 bestond de koppel Shropshire schapen uit zo'n 84 stuks fokooien. Ruim voldoende om aan de verplichtingen met de kerstbomenteler te kunnen voldoen en normaliter ook ruim voldoende om de werkzaamheden bij bomentelers op termijn verder te laten toenemen. Nu de kudde Shropshire schapen is geminimaliseerd kan [REDACTED] niet meer voldoen aan de verplichtingen die hij is aangegaan met de kerstbomenteler. Dit heeft tot gevolg dat de kerstbomenteler [REDACTED] aansprakelijk stelt voor de ontstane schade bij de kerstbomen. Deze

schade zal bestaan uit de vervangende werkzaamheden van de kerstbomenteler, maar ook het mislopen van de extra opbrengst die biologische kerstbomen opleveren ten opzichte van gangbare kerstbomen waarbij het onkruidbeheer op de gangbare wijze heeft plaatsgevonden.

Deze schade die de kerstbomenteler bij [REDACTED] neerlegt is nog niet in euro's berekend. Maar [REDACTED] is middels een brief van 18 mei 2022 (bijlage 3) al wel op de hoogte gebracht dat de aansprakelijkheid van geleden schade bij [REDACTED] komt te liggen. De schade zou kunnen oplopen tot tienduizenden euro's. Omdat het aanbod van Shropshire schapen te klein is, kan [REDACTED] deze schade niet zondermeer voorkomen.

Op het moment dat [REDACTED] afspraken heeft gemaakt met de kerstbomenteler in 2018 had [REDACTED] niet kunnen vermoeden dat de wolf zo'n negatieve invloed zou hebben op zijn werkwijze om met Shropshire schapen aan biologische onkruidbestrijding te gaan doen. De insteek van dit biologisch beheer van kerstboomterreinen past helemaal in de maatschappelijke wensen van meer duurzaamheid en minder gebruik van bestrijdingsmiddelen. Dat de wolf deze gewenste werkwijze zo doorkruist roept om meer beheer van dit dier.

Lijst bijlagen

1. Reactie Vereniging van Speciale Schapenrassen (VSS)
2. Projectplan t.b.v. bomentelers
3. Aansprakelijkheidstelling Fernhout

36445 - Beslissing op bezwaar TKW241 TKW433 TKW439

Verzoek

Persoon:	██████████	Gemaakt:	07. apr. 2023 17:20
Bedrijf:	Factor.4.Change B.V.	Laatste wijziging:	13. apr. 2023 14:39
Categorie:	Wolvenschade	Gesloten om:	13. apr. 2023 14:39
Prioriteit:		Eigenaar:	██████████
Aanvraag: zaaknummer:	0		
de-minimisverklaring ontvangen:	0		
1de beoordelaar:	0		
2de beoordelaar:	0		
frs_exported_at:			
Vragenbrief verstuurd:	0		
SRS actief:	0		
SRS datum autorisatie GG:			
SRS status:	0		
SRS status datum wijziging:			
SRS Actie:	0		
SRS SSO Ticket:			
SRS verzonden op:			
Bekend bij SRS:	0		
gbs_status:	0		
gbs_nieuwbericht:	0		
Wettelijk bestrijden_mogelijk:	0		
Opvolgen consulent:	0		
Datum eindtaxatie rapport:			

AB - 07. apr. 2023 17:20 (Intern)

To: ██████████@f4c.nl>
Cc: ██████████@hotmail.com>
Gebruikte tijd: 5 minuten

Geachte heer ████████,

U ontvangt bij deze mail de beslissing op uw bezwaar tegen de besluiten TKW241, TKW433 en TKW439.

Hoogachtend,

BIJ12

Bijlagen: "Beslissing op bezwaar TKW241 TKW433 TKW439.pdf"

BIJ12-Faunazaken

Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

T: +31 (0)85 486 22 22
F: +31 (0)85 486 22 33
E: bezwaar@bij12.nl
www.bij12.nl

F4C advies

t.a.v. [redacted]

[redacted]
[redacted]

Datum	7 april 2023
Contactpersoon	Dhr. [redacted]
Ons kenmerk	TKW-241,TKW-433, TKW-439
Uw kenmerk	-
Onderwerp	Beslissing op bezwaar
Bijlagen	2

Geachte heer [redacted],

Op 7 oktober 2022 heeft BIJ12 uw bezwaarschrift, ingediend namens Schapenhouderij Hatzmann (hierna: uw cliënt) ontvangen gericht tegen het besluit van 30 september 2022 met kenmerk TKW-433 en TKW-439. Ambtshalve hebben wij dit bezwaar tevens opgevat als een bezwaar tegen het besluit met kenmerk TKW-241. In deze brief vindt u de beslissing op uw bezwaarschrift en de overwegingen die tot die beslissing hebben geleid.

Regelgeving

Uw bezwaarschrift is getoetst aan de Wet natuurbescherming, de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe en de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe. Deze zijn te vinden op www.bij12.nl.

Beslissing

Wij verklaren uw bezwaren deels gegrond en deels ongegrond. Uw cliënt ontvangt een aanvullende tegemoetkoming van € 6.235,00.

Feiten en omstandigheden

Op 7 oktober 2022 hebben wij uw bezwaarschrift ontvangen.

Op 24 oktober 2022 heeft een medewerker van BIJ12 telefonisch contact met u opgenomen en aan u gevraagd of u gebruik wilt maken van het recht te worden gehoord. U heeft verklaard graag gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord.

Op 16 november 2022 heeft u uw bezwaren mondeling nader toegelicht. Een verslag hiervan is toegevoegd in de bijlage. Hetgeen verklaard is tijdens de hoorzitting is meegewogen in deze beslissing op bezwaar.

Uw bezwaren

U verzoekt ons om een duidelijk, open en transparante opbouw van het taxatierapport. Voor een uitgebreide weergave van uw bezwaren verwijzen wij naar uw bezwaarschrift en het verslag van de hoorzitting.

Overwegingen

In het kader van de behandeling van uw bezwaarschrift heeft op basis van uw bezwaren een volledige heroverweging van het door u bestreden besluit plaatsgevonden.¹

Algemeen

Het is verboden in het wild levende diersoorten genoemd in bijlage II bij het Verdrag van Bern opzettelijk te doden of te vangen. Wij verlenen in voorkomende gevallen tegemoetkomingen in schade, aangericht door natuurlijk in het wild levende dieren die worden genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn. Dit gebeurt op basis van artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming. Een tegemoetkoming in de schade wordt slechts verleend voor zover een aanvrager schade lijdt, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Ter invulling van de beoordelingsruimte die dit artikel biedt, hebben Gedeputeerde Staten de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe vastgesteld.

De bescherming van have en goed tegen schade door dieren is primair de verantwoordelijkheid van de grondgebruiker/dierhouder zelf. Dit brengt met zich mee dat alles in het werk gesteld moet worden om schade door beschermde dieren aan de landbouw te voorkomen en te beperken. Normaal gesproken beoordelen wij dus eerst of een aanvrager zelf voldoende preventieve maatregelen en inspanningen heeft getroffen om de schade te voorkomen en beperken. Bij schade door een wolf wordt, voorsnog, echter nog niet van aanvragers verlangd dat zij preventieve wolfwerende maatregelen treffen om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen.² Dit is om dierhouders te laten wennen aan de komst van de wolf, tijd te geven zich daarop voor te bereiden en te schakelen. Dit beleid kan in de toekomst veranderen.

Taxatie

De omvang van de schade wordt door een taxateur vastgesteld. De taxateur stelt, met inachtneming van de door BIJ12 vastgestelde taxatierichtlijnen, van zijn bevindingen een rapport samen en ondertekent dat. Bij het vaststellen van schade door een wolf, voert een taxateur zijn werkzaamheden uit conform de daarvoor vastgestelde Richtlijn taxatie en prijzen bij wolvenschade in de schapenhouderij, d.d. 31 januari 2023.³ Een tegemoetkoming wordt verleend indien een dier met zekerheid of zeer waarschijnlijk door een wolf is gedood.

Waardebepaling schapen

Het bepalen van de waarde van gedode schapen is afhankelijk van meerdere factoren zoals ras, geslacht, leeftijd, dracht en stadium van de dracht, gebruiksdoel (slacht, fokkerij, melkproductie), wel of niet opname in stamboek, wel of niet biologische bedrijfsvoering, gezondheidsstatus van het bedrijf (zwoegerziektevrij, CL-vrij, scrapieresistent) of van het individuele dier (scrapieresistent met genotype ARR/ARR). BIJ12 heeft daarom aan de Wageningen University & Research (WUR) en aan de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) advies gevraagd. Op basis daarvan heeft BIJ12 in 2023 de eerdergenoemde 'richtlijn taxatie en prijzen bij wolvenschade in de schapenhouderij' vastgesteld.

¹ Artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht.

² Artikel 5.4 en 5.6 van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539.

³ Artikel 5.2 Artikel 5.4 en 5.6 van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539

Voor wat betreft de hoogte van de tegemoetkoming, sluit BIJ12 aan bij de waardetabel schapenhouderij van de WUR, welke door zowel GD als WUR gezien wordt als het beste uitgangspunt. Het doel hiervan is een waarderingssysteem voor schapen dat een reële waardering van de dieren geeft, juridisch robuust en transparant is en voldoende draagvlak heeft in de sector. Het basis uitgangspunt is een waardering conform marktprijzen.

Deze waardetabel is in opdracht van het Ministerie van LNV gemaakt en wordt landelijk gebruikt (bijvoorbeeld ook in het kader van besmettelijke dierziekten) en is in overleg met taxateurs en de sector, door WUR opgesteld.⁴

U geeft aan dat de tegemoetkoming niet in verhouding tot de marktconforme prijs staat

U stelt zich op het standpunt dat de prijzen niet conform de marktontwikkeling zijn en dat het toegekende bedrag van € 40,- voor dracht ook niet reëel is. In uw geval gaat het om schapen van het ras shropshire die niet in Nederland verkrijgbaar zijn en alleen uit het buitenland geïmporteerd kunnen worden.

Hierover overwegen wij het volgende. Naar aanleiding van uw bezwaren hebben wij advies ingewonnen bij de Vereniging van Speciale Schapenrassen (hierna: VSS). VSS heeft geconcludeerd dat raszuivere shropshire schapen gras eten, maar geen bast. Daardoor kan het gebruik van glyfosaat worden verminderd. Dat is een duidelijke meerwaarde en maakt ze extra maatschappelijk relevant. In Nederland worden geen stamboek shropshire schapen aangeboden voor de verkoop en dienen deze uit Oostenrijk of Denemarken geïmporteerd te worden. Importeren uit Engeland is niet mogelijk vanwege de regelgeving. De kosten voor een schaap variëren en zijn onder andere afhankelijk van de kwaliteitsklasse, het genotype en wel/niet zwoegervrij.

Naar aanleiding van dit advies hebben wij de door ons gehanteerde prijzen aangepast. In onderstaand tabel vindt u de nieuwe prijzen. Bij dracht wordt een toeslag toegekend van 1,2% boven op de prijs. Bij dit besluit is een tabel gevoegd in de bijlage met de berekening per TKW.

Daarnaast hebben wij in het geval van uw cliënt een eenmalige tegemoetkoming toegekend in verband met reis naar het buitenland om nieuwe schapen te importeren. Dit bedrag hebben wij vastgesteld op € 2.500,00.

Waardetabel

Geslacht	Leeftijd	Prijs
vrouw	1-5 jaar	€ 350,00
man	1-5 jaar	€ 900,00
vrouw	lam 16-25 kg	€ 275,00
man	lam 16-25 kg	€ 550,00

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt gegrond.

U stelt dat 36 schapen niet drachtig zijn geworden door de aanval

Uw cliënt geeft voeding aan de schapen vanwege de dracht. Aan de buitenkant is echter niet te zien of de schapen wel of niet drachtig zijn. Indien de schapen niet drachtig zijn, leidt dit tot vervetting en kunnen de schapen daarna nooit meer drachtig worden. U meent dat 36 van de schapen na de aanval niet drachtig zijn geworden vanwege de schrik, waardoor dit tot vervetting heeft geleid en dit ertoe heeft geleid dat de schapen nooit meer drachtig kunnen worden.

⁴ Richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren, d.d. 1 januari 2023.

Hierover overwegen wij het volgende. Wij vinden het spijtig te horen dat zoveel van de schapen van uw cliënt niet drachtig zijn geworden. Wij overwegen echter dat het causaal verband tussen het niet drachtig kunnen worden van de schapen en de aanval door de wolf niet is aangetoond. Wij zijn daarom van oordeel dat deze kosten niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.

Voor zover wel een causaal verband zou zijn tussen de aanval en het gegeven dat de schapen niet drachtig zijn geworden, overwegen wij hierover het volgende. In de beleidsregels is bepaald dat uitsluitend een tegemoetkoming wordt verleend voor schade veroorzaakt door beschermde diersoorten, welke door vraat, graven, wroeten of vegen *aan landbouw* is veroorzaakt.⁵ Alleen schade die rechtstreeks aan de landbouw, dus aan veehouderij⁶, is aangericht, komt voor een tegemoetkoming in aanmerking.⁷ Bij schade door de wolf is directe schade dus de schade door predatie aan de schapen. Bijkomende schade of indirecte schade komt in beginsel niet in aanmerking voor een tegemoetkoming. Bij schade door de wolf zijn hierop enkele uitzonderingen gemaakt. In de taxatierichtlijn wolf (uitgangspunt 5) is benoemd dat de verworpen lammeren veroorzaakt door de wolf, en eventuele dierenartskosten en afvoerkosten, toch voor een tegemoetkoming in aanmerking komen. Het gegeven dat de schapen daarna niet langer drachtig kunnen worden, betreft toekomstige schade die niet onder te vergoeden indirecte schade valt.

Voorts zijn wij van oordeel dat in alle redelijkheid van uw cliënt verwacht mag worden dat deze zijn schapen goed op dracht controleert, zodat eventuele vervetting vroegtijdig geconstateerd wordt en uw cliënt op die wijze kan voorkomen dat de schapen niet langer drachtig kunnen worden. Indien uw cliënt dit nalaat, neemt uw cliënt het risico dat de schapen niet meer drachtig kunnen worden en dient dit gevolg voor zijn rekening te blijven.

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

U geeft aan dat wij aansprakelijk zijn voor de schade die de bomenteler leidt

Uw cliënt heeft zich contractueel verbonden om de schapen in te zetten bij onkruidbestrijding bij een derde partij. Vanwege de aanval door de wolf, kunt uw cliënt geen schapen hiervoor inzetten en is uw cliënt aansprakelijk gesteld door de betreffende bomenteler. U stelt zich op het standpunt dat uw cliënt voor de schade een tegemoetkoming dient te ontvangen.

Hierover overwegen wij het volgende. Zoals boven aangegeven, komt alleen directe schade in aanmerking voor een tegemoetkoming. Eventuele schade die derden lijden, omdat uw cliënt zijn contractuele afspraken niet langer kan nakomen, betreft geen directe schade vanwege predatie door de wolf en betreft schade welke binnen het normaal bedrijfsrisico van zijn bedrijf hoort.

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

Tot slot stelt u dat geleverde inspanningen ook vergoed dienen te worden

U geeft aan dat dit is gebleken uit de recente uitspraak en dat ook deze kosten niet vergoed zijn.

⁵ Artikel 5.3 en toelichting, van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539.

⁶ Artikel 5.1, van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, Provinciaal Blad 2022, 14539.

⁷ ABRvS, 8 augustus 2018, 201707597/1/A2, r.o. 4.2, ECLI:NL:RVS:2018:2636.

Hierover overwegen wij het volgende. Een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming wordt slechts verleend als een belanghebbende schade lijdt, welke redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Uit dit artikel volgt dat onevenredig zware schade vergoed moet worden. Het geeft geen recht op een volledige schadevergoeding; het betreft een tegemoetkoming in de schade die naar billijkheid wordt bepaald. Verder komt schade die tot het normale bedrijfsrisico behoort niet voor een tegemoetkoming in aanmerking, waarbij geldt dat een zekere mate van schade door in het wild levende dieren voor lief genomen moet worden.

Andere indirecte schadeposten, zoals de uren (tijd) die een dierhouder heeft besteed aan de schadeafwikkeling, komen niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Deze schade is een afgeleide van de schade veroorzaakt door in dit geval de wolf, en niet direct gerelateerd aan de bedrijfsmatig uitgeoefende landbouw (landbouwgewassen en landbouwhuisdieren). In de vastgestelde richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren is de onderbouwing hiervan opgenomen.

In het kader van de inspanningsverplichting die op uw cliënt rust, mag naar ons oordeel in redelijkheid van uw cliënt verwacht worden dat hij die handelingen verricht, zoals het controleren van de schapen op verwondingen en het behandelen van verwonde dieren, die nodig zijn om de schadebeoordeling door de taxateur mogelijk te maken, met het oog op een te verlenen tegemoetkoming. De werkzaamheden/uren besteed aan de verdere schadeafhandeling en schadevoorkoming stijgen naar ons oordeel niet uit boven hetgeen tot het normale bedrijfsrisico behoort en komen daarom niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Hetzelfde geldt voor medicijnen die uw cliënt eventueel moet kopen om verwonde schapen te behandelen.

Ten overvloede merken wij nog op dat in de regel een eigen risico van 5% wordt ingehouden op tegemoetkomingen in faunaschade. Bij schade door de wolf hanteren wij echter geen eigen risico. In het geval van uw cliënt is dus geen eigen risico toegepast op de verleende tegemoetkoming.

Gelet op bovenstaand verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

Hoogte van de tegemoetkoming

Dee schade is in totaal voor alle drie de aanvragen vastgesteld op € 8.695,00. Uw cliënt ontvangt een eenmalige aanvullende tegemoetkoming in verband met de reis die hij moet maken om vervangende schapen te importeren. In het geval van uw cliënt is dit bedrag vastgesteld op € 2.500,00. Dit maakt de volgende berekening:

Totale tegemoetkoming	€ 8.695,00 (zie bijgevoegde tabel)
Reiskosten	€ 2.500,00
Reeds ontvangen tegemoetkoming	<u>-€ 4.960,00</u>
Aanvullende tegemoetkoming	€ 6.235,00

Het bedrag van € 6.235,00 wordt zo spoedig mogelijk overgemaakt naar het bij ons bekende rekeningnummer.

Conclusie

Wij verklaren uw bezwaren gegrond voor zover deze betrekking hebben op de prijs per schaaap en de reiskosten en ongegrond voor het overige. Wij herroepen daarom de besluiten met kenmerk TKW-241, TKW-433 en TKW-439. Er wordt aan uw cliënt een aanvullende tegemoetkoming verleend van € 6.235,00.

Datum 7 april 2023
Ons kenmerk TKW-241,TKW-433 en TKW-439

Beroepsmogelijkheid

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een beroepschrift indienen bij de rechtbank Noord-Nederland, afdeling bestuursrecht, postbus 150, 9700 AD Groningen. U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>.

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe
voor deze,

Unitmanager Faunazaken

Tabel tegemoetkoming per aanvraag

Dossier	Datum aanvraag	Ras	Geslacht	leeftijd/geslacht gewicht	Drachtig	Aantal	Tegemoetkoming oud	Tegemoetkoming nieuw
TKW-241	29-10-2021	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	ja	1	€ 360,-	€ 420,-
TKW-433	19-4-2022	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	ja	5	€ 1600,-	€ 2.100,-
			man	lam 16-25 kg	nee	2	€ 500,-	€ 1.100,-
			vrouw	lam 16-25 kg	nee	1	€ 225,-	€ 275,-
TKW-439	24-4-2022	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	nee	8	€ 1600,-	€ 2.800,-
			man	1-5 jaar	nee	1	€ 225,-	€ 900,-
			man	lam 16-25 kg	nee	1	€ 150,-	€ 550,-
			vrouw	lam 16-25 kg	nee	2	€ 250,-	€ 550,-
Totaal	Totaal						€ 4.960,-	€ 8.695

Verslag hoorzitting BIJ12- Faunazaken

Datum hoorzitting	16 november 2022
Dossiernummer	TKW-241, TKW-433, TKW-439
Naam	Schapenhouderij Hatzmann
Aanwezig	Dhr. ██████ (gemachtigde/belanghebbende) Dhr. ██████ (bezwaarde) Dhr. ██████ (bezwaarde) Dhr. ██████ (consulent BIJ12) Dhr. ██████ (jurist BIJ12)

De heer ██████ opent de hoorzitting, geeft een korte weergave van de feiten en legt de procedure uit.

De heer ██████ vraagt wie de betrokken consulent was die het besluit heeft genomen.

De heer ██████ geeft aan dat dit niet van belang is voor de hoorzitting en dat het niet om de naam gaat, maar om de uitbetaling van de schade.

De heer ██████ geeft aan dat het makkelijker praten is als de naam bekend is. Voors geeft de heer ██████ aan dat de overheid aangeeft transparant te willen zijn en dat dit ook voor namen geldt.

De heer ██████ reageert hierop en geeft aan dat het in principe niet uitmaakt wie wat gedaan heeft. Het gaat erom dat een beslissing is genomen met de kennis die er lag.

De heer ██████ bevestigt dit en geeft aan dat een naam doorgeven toch niets voor de heer ██████ zegt. Het doet niets af aan het besluit dat er ligt. Voorts geeft de heer ██████ aan dat het besluit wordt ondertekend namens Gedeputeerde Staten.

De heer ██████ geeft aan dat in het bezwaarschrift lijkt te worden ingegaan op meerdere aanvragen, maar dat de hoorzitting zich enkel richt op TKW-439.

De heer ██████ geeft aan dat de eerdere aanvragen een aanleiding vormen voor het bezwaar en dat dit bij de heer ██████ bekend is. De heer ██████ geeft aan een gesprek te hebben gehad met de heer ██████ en de heer ██████.

De heer ██████ geeft aan dat Shropshire schapen gehouden worden en dat geen enkel ander schapenras dezelfde eigenschappen heeft. Uiteindelijk is een enkele aanval nog op te vangen, maar intussen zijn er drie of vier aanvallen geweest. Dit zorgt voor extra negatieve effecten op het aantal schapen. De heer ██████ geeft aan dat dit de reden is waarom het noodzakelijk is om een volledig beeld te schetsen. Het gaat niet enkel om 12 dieren, maar het gaat erom dat door de aanvallen niets meer over blijft. De heer ██████ vervolgt en geeft aan dat in 2019 een aantal aanvallen zijn geweest waarbij

een aantal schapen dood zijn gegaan en de aanwas daardoor ook minder werd. In 2012 waren van de 84 schapen nog maar weinig schapen over. De heer [REDACTED] geeft aan dat dit bijzondere ras nage-noeg niet in Nederland te verkrijgen is en dat dit een belangrijk aspect is om in overweging te nemen. Omdat de dieren geïmporteerd moeten worden vanuit het buitenland, wordt door de aanval meer schade veroorzaakt dan enkel de gedode dieren.

De heer [REDACTED] vraagt wat er de laatste keer voor de aangeschafte schapen is betaald.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de laatste schapen gekocht zijn in 2017/ 2018 en dat de heer [REDACTED] dit beter kan uitleggen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de omvang van koppels van 30 niet te verkrijgen is en dat daar geluk voor nodig is. De heer [REDACTED] geeft aan, na samen met zijn zoon veel gereisd te hebben, en veel contacten gelegd te hebben, een koppel Shrophires tegen te zijn gekomen in België. Het tweede koppel kon in Limburg gekocht worden middels alle contacten door de jaren heen. De schapen staan niet op marktplaats of dergelijke. De heer [REDACTED] geeft aan dat indien er her en der koppels van twee weggehaald worden, de kans bestaat dat deze niet raszuiver zijn. De heer [REDACTED] geeft aan dat het nodig is dat het om raszuivere schapen gaat.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het Verenigde Koninkrijk de meeste schapen van dit ras aanwezig zijn, maar dat het land nu buiten de EU valt en importeren daardoor lastig wordt. Hierdoor is men nu vooral aangewezen op Denemarken en Oostenrijk waar dit schapenras ook wordt gehouden.

De heer [REDACTED] vraag hoe de zuiverheid gecontroleerd wordt.

De heer [REDACTED] geeft aan dat stamboekpapieren de voorkeur hebben en dat je dan daarvan uit kunt gaan. De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] niet al zijn schapen bij het stamboek had aangemeld. De schapen waren niet bestemd voor de handel, waardoor een stamboekregistratie niet direct van belang was. De dieren deden wat ze moesten doen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat alle gekochte schapen voorzien waren van een stamboek, maar dat de schapen van de eigen fokkerij niet gemeld waren.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de schade waarvoor melding gedaan wordt, de gedode dieren betreft, en dat het om omzetverlies gaat vanwege te weinig aanwas door stress. Daarnaast is er de schade vanwege de bomenteler.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het taxatierapport een verkeerd ras vermeld staat, te weten de Hampshire Down, terwijl het om een Shropshire gaat. Deze twee rassen zijn niet met elkaar te vergelijken vanwege de tal van verschillende eigenschappen. De heer [REDACTED] concludeert dat de taxatie niet zorgvuldig was uitgevoerd en dat daar veel vraagtekens bij gezet kunnen worden. Voorts wordt in taxatierapport vermeld dat het om een vleestype gaat, terwijl de schapen puur vanwege de specifieke eigenschappen ingezet worden in de bomenteel.

De heer [REDACTED] geeft aan dat als een schaap dood gaat, je normaliter een vergoeding moet krijgen voor een nieuw schaap. De heer [REDACTED] geeft verder aan dat hoewel het niet om een stamboekschaap gaat, het wel een zeldzaam ras betreft. Ook wordt vermeld dat de richtlijnen geactualiseerd worden en dat vervolgschade ook van toepassing kan zijn.

De heer [REDACTED] geeft aan dat echter niet gekeken wordt naar het ras, dat het om oude prijzen gaat en dat de marktprijzen in 2021 en 2022 veel hoger liggen dan in 2019. De heer [REDACTED] geeft aan dat er een prijsverschil is van 38% voor de ooien, maar dat het voor de lammeren net anders is. Voorts geeft de heer [REDACTED] aan dat er in 2019 schade is geweest, maar dat bij die schade een veel hogere vergoeding is toegekend terwijl het om hetzelfde ras ging. In 2019 is € 390,- per fokfooi toegekend en de vergoeding van 2022 ligt tussen de 200 en de 250euro. De heer [REDACTED] stelt dat dit

de helft is terwijl de prijs omhoog is gegaan. De heer [] concludeert dat deze tegemoetkoming niet in verhouding staat tot de eerdere tegemoetkoming. Dit heeft te maken met het invullen van het verkeerde ras. Voorts had de heer [] niet de gelegenheid om de taxatie te corrigeren waardoor dit voor frustratie zorgde. Het taxatierapport werd pas veel later ter beschikking gesteld zodat de mogelijkheid werd weggenomen om deze te corrigeren. En dan moet je in bezwaar.

De heer [] vervolgt en geeft aan dat de taxatie in de basis goed moet zijn en het niet kan dat er verkeerde notities gemaakt worden. Daarnaast is het lastig om de waarde te bepalen omdat deze niet voorhanden zijn. De schapen moeten geïmporteerd worden vanuit Denemarken, ook vanwege de kwantiteit. Voorts moet er rekening gehouden worden met de kosten voor het zoeken van de schapen en om die reden moet de omvang van de schade goed vergoed worden. Er moet specifiek gezocht worden naar het juiste koppel. De heer [] concludeert dat de tegemoetkoming niet in verhouding staat tot de ontwikkeling van de marktprijs, het summiere aanbod en het feit dat veel inspanningen geleverd moet worden om de schapen te vinden.

De heer [] vervolgt en geeft aan dat het om gevoelige schapen gaat en een wolvenaanval veel effect heeft op de aanwas. De heer [] geeft aan dat in 2022 bijna geen enkel schaap drachtig was. Daar is een vergoeding van € 40,- per drachtig lam voor toegekend. De heer [] geeft aan dat ook dit bedrag niet in verhouding staat. De heer [] geeft aan dat er geen nieuwe aanwas is geweest, maar dat je daarvoor wel een potentieel nieuw schaap uit het buitenland moet importeren. Om die reden is die € 40,- niet in verhouding. De heer [] geeft aan dat het doel van de heer [] is om weer een nieuw koppel te vinden.

De heer [] geeft aan dat het derde punt de aansprakelijkheid betreft. De heer [] wordt door een derde partij aansprakelijk gesteld, omdat deze derde de onkruidbestrijding bij de kerstbomen nu op een andere wijze zal moeten uitvoeren. De waardevermindering die als gevolg hiervan optreedt, wordt op de heer [] verhaald, terwijl de heer [] in 2018 bewust een jaarproef heeft gedraaid en daarna pas afspraken heeft gemaakt. Het aantal schapen nam toe waardoor het onkruidbeheer aangepakt kon worden. Toen de afspraak werd gemaakt, wist men niet dat de wolf zoveel schade kon aanrichten. Indien dit feit bekend was, zou men terughoudender zijn geweest. De heer [] geeft aan dat de heer [] zo snel mogelijk een nieuw koppel wil zodat de schade van de teler niet toeneemt. De heer [] concludeert dat de tegemoetkoming van € 1.700,- voor 12 schapen de schade niet dekt.

De heer [] haalt als laatste de uitspraak van de Raad van State aan. Daaruit is gebleken dat de gemaakt uren ook vergoed dienen te worden en dat dit in het onderhavige geval niet vergoed werd. De heer [] concludeert dat uiteindelijk een schade is ontstaan die niet voorzienbaar was. Bij een eenmalige aanval is de schade heel anders te beoordelen. Dat heeft ervoor gezorgd dat een situatie is ontstaan die niet meer op te lossen is zonder een goede compensatie.

De heer [] vraagt of de heer [] wil reageren op wat zojuist door de heer [] is verklaard.

De Heer [] geeft aan een gesprek te hebben gehad op 1 november 2022 en dat hetgeen toen verklaard is, aansluit op hetgeen nu verklaard wordt. De heer [] geeft aan inderdaad gezien te hebben dat in verschillende jaren getaxeerd is en vraagt of de heer [] ook tegen de toen getaxeerde prijzen is.

De heer [] geeft aan dat de heer [] toen geweest is en de papieren van het stamboek wilde. Naar aanleiding daarvan werden de prijzen vastgesteld. De heer [] verklaart dat hij achteraf niet achter de vastgestelde prijzen hoefde te staan. De heer [] geeft aan dat indien je één aanval krijgt, dit prima te overzien is, maar dat dit echter veel vaker is voor gekomen. De prijzen behoren geïndexeerd te worden, maar worden juist minder. De heer []

verklaart dat hij een volwaardig bedrijf had dat zonder subsidie kon draaien, dat hij wil ondernemen en dat hij dit ook altijd aan zijn kinderen heeft geleerd, maar dat de onderneming vanwege de wolvenschade teniet is gegaan.

De heer [] geeft aan dat de vergoeding van 2019 reëel is, als je verwacht dat je het verlies met een nieuwe aanwas compenseert. Als dat eenmalig is, is het te overzien. Maar in 2020 en 2021 is geen nieuwe aanwas geweest en dan is de compensatie niet voldoende. De schapen worden ouder en die moet je vervangen. De heer [] geeft aan dat het de bedoeling is dat de dieren op een goede manier gefokt worden en dat een koppel van 80 schapen moet komen.

De heer [] vervolgt en geeft aan dat de heer [] zijn veehouderij had kunnen opbouwen, maar dat dit indirecte schade is. De heer [] verklaart compensatie te willen zien voor de geleden schade vanwege de wolf. De rest van het verlies vindt de heer [] prima, omdat dit bij het risico van de onderneming hoort. De heer [] geeft aan dat dit een specifieke situatie is die heel anders is en dat het de 1% betreft die anders is dan de rest.

De heer [] vraagt of er ook contracten waren met andere partijen dan de partij die de heer [] aansprakelijk heeft gesteld.

De heer [] geeft aan dat het de eerste partij was en dat zij 60 hectare kerstbomen hadden. Mocht de kudde uitgebreid worden met een koppel, dan kon het bedrijf met andere partijen in zee gaan. De heer [] geeft aan dat andere partijen hen ook benaderden, maar dat ze toen niet genoeg schapen hadden.

De heer [] geeft aan dat de intentie om verder uit te breiden er is en dat er vraag was vanuit de sector, maar dat de heer [] er niet aan toe is gekomen omdat het koppel verdween. De heer [] geeft aan dat het aantal koppel 150 had kunnen zijn, gerekend met de aanwas, en dat de omzet dan veel meer zou zijn geweest. De heer [] geeft aan dat dit echter indirecte en hypothetische schade is.

De heer [] geeft aan dat eerder een vergoeding van € 40,- extra is toegekend na een hoorzitting, dat dit eerst niet aan de orde was en dat dit niet in de richtlijn stond aangegeven. De heer [] geeft aan dat die extra € 40,- toen als voldoende werd geacht.

De heer [] geeft aan dat in de richtlijn over directe en indirecte schade gesproken wordt en dat hierover te discussiëren valt. De heer [] geeft aan dat het in dit geval om directe schade gaat, omdat de schade een op een aan de wolvenaantal toe te wijzen is. De heer [] geeft aan dat vele directe schade echter pas later naar boven komt en dat het veel moeilijker is om die schade aannemelijk te maken.

De heer [] geeft aan 36 schapen te hebben die last hebben van vervetting. Deze schapen moesten verkocht worden. De heer [] geeft aan dat dit schade is die een jaar later intrad. De heer [] geeft aan dat je voeding geeft aan je schapen. Het is echter niet te zien of de schapen drachtig zijn. Echter vervetten de schapen als deze niet drachtig zijn en daar kom je pas veel later achter. Het leed is dan al geschied. De heer [] geeft aan dat de vervette schapen het jaar daarop dan ook niet meer drachtig kunnen worden.

De heer [] geeft aan voldoende informatie te hebben en vraagt of de aanwezigen nog vragen hebben.

De heer [] geeft aan dat het om een specifieke casus gaat, dat BIJ12 de tijd moet nemen om een beslissing te nemen, dat anders in beroep wordt gegaan en dat dit dan veel meer tijd gaat kosten. De heer [] geeft aan dat het verstandig is om goed met de provincie te overleggen zodat een goede oplossing gevonden kan worden. Dan kan alles makkelijk op een rij gezet worden en is er meer zekerheid dat het besluit aansluit op wat partijen willen zien. Anders wordt onnodig geprocedeerd.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] weer met een koppel van 90 schapen verder wil. Wel heeft de heer [REDACTED] mogelijksterwijs drie jaar vertraging. Maar dat zij dan zo.

De heer [REDACTED] vraagt hoe de heer [REDACTED] verwacht aan 80 ooen te komen. De heer [REDACTED] geeft aan dat uit navraag hierover bij de Vereniging voor Speciale Schapenrassen (VSS) is gebleken dat men voor de aankoop van raszuivere Shropshire schapen op het buitenland is aange-
wezen. De heer [REDACTED] vraagt hoe de heer [REDACTED] aan nieuwe schapen zal komen indien hij een bedrag ontvangt.

De heer [REDACTED] geeft aan dit ook niet te weten en geeft aan dat de portemonnee leeg is.

De heer [REDACTED] geeft aan zijn contacten dan eerst te zullen benaderen en daarmee in zee te zullen gaan. De heer [REDACTED] geeft aan voor de rest verder te zullen zoeken en dat hij in Neder-
land geen koppel van 80 zal vinden. De heer [REDACTED] geeft aan in dat geval dan gewezen te zijn op het buitenland en dat daarvoor gespaard moet worden.

De heer [REDACTED] geeft aan dat het beter is om een lot voor de loterij te kopen dan te ver-
wachten dat je een koppel van 84 in een keer kunt kopen. De heer [REDACTED] geeft aan dat je moet gokken, dat je de dieren gefaseerd kunt kopen, maar dat hier en daar een klein beetje aan-
kopen niet wenselijk is, vanwege de zuiverheid van de dieren en vanwege ziektes.

De heer [REDACTED] vraagt of er nog vragen of opmerkingen zijn. De heer [REDACTED] heeft aan de
aanwezigen het vervolg van de procedure uitgelegd en de hoorzitting gesloten.

INGEKOMEN 06 JUN 2023
BIJ12.2023.IN.141

Rechtbank
Noord-Nederland

| | AANTEKENEN | | PER POST | | EMAIL

Gedeputeerde Staten van Drenthe, unitmanager van BIJ12-Faunazaken
Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

Afdeling bestuursrecht

bezoekadres
Guyotplein 1
9712 NX Groningen
openingstijden
08:30-17:00 uur

correspondentieadres
Postbus 150
9700 AD Groningen

t (088) 361 14 35 algemeen
t (088) 361 13 33 belasting

e-mail voor voorzieningen:
bestuurvovo.nnl@rechtspraak.nl
e-mail voor beroepen:
bestuursrecht.nnl@rechtspraak.nl

www.rechtspraak.nl

datum 5 juni 2023
onderdeel Team WABO (milieu), BK en overig
contactpersoon mevrouw [REDACTED]
doorkiesnummer (088) [REDACTED]
ons kenmerk zaaknummer LEE 23 / 2261 NATUUR
uw kenmerk TKW-241, TKW-433, TKW-439
bijlage(n)
onderwerp het beroep van Schapenhouderij Hatzmann te Beilen

Geachte heer/mevrouw,

Over het beroep met zaaknummer LEE 23 / 2261 NATUUR deel ik u het volgende mee.

De rechtbank heeft van Schapenhouderij Hatzmann een beroepschrift (met bijlagen) ontvangen. Ik stuur u hiervan een kopie.

Ik houd u op de hoogte van het verdere verloop van de procedure.

Als u naar aanleiding van deze brief vragen hebt, kunt u contact opnemen met de administratie van de rechtbank op het hierboven vermelde doorkiesnummer.

Als u de rechtbank wilt of schrijft, verzoek ik u het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend

de griffier

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Rechtbank Noord-Nederland
Afdeling bestuursrecht
Postbus 150
9700 AD GRONINGEN

Datum 17 mei 2023
Kenmerk 22 0157

Betreft: Pro forma beroepschrift Beslissing op bezwaar TKW241, TKW433 en TKW439, namens Schapenhouderij Hatzmann te Beilen

Geachte heer, mevrouw,

Als gemachtigde van mijn klant Schapenhouderij Hatzmann, stellen wij beroep in tegen de beslissing op het bezwaar van 7 april 2023 met kenmerk TKW241, TKW433 en TKW439 (bijlage 1), een pro forma beroepschrift.

Schapenhouderij Hatzmann is het niet eens met dit besluit. Tijdens de termijn om beroep in te stellen tegen de beslissing dien ik een pro forma beroepschrift in en verzoek ik u om een redelijke termijn te stellen voor het aanvullen van de gronden van het beroepschrift. Schapenhouderij Hatzmann verzoekt om de beslissing op bezwaar te herzien, zodat de door hem geleden schade volledig vergoed wordt.

Onder verwijzing naar artikel 7:28 Awb verzoek ik u om na vernietiging van het besluit BIJ12 te veroordelen tot het vergoeden van de proceskosten en het griffierecht.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
F4C Advies

Bijlage(n): Beslissing op bezwaar d.d. 7 april 2023

www.f4c.nl
www.factor4change.nl

KVK: 80300073
IBAN: NL55RABO0359093744
BIC: RABONL2U
BTW: NL861622790B01

BIJ12-Faunazaken

Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

T: +31 (0)85 486 22 22
F: +31 (0)85 486 22 33
E: bezwaar@bij12.nl
www.bij12.nl

F4C advies

Kortenaerstraat 15
8023 TW Zwolle

Datum	7 april 2023
Contactpersoon	Dhr. [REDACTED]
Ons kenmerk	TKW-241,TKW-433, TKW-439
Uw kenmerk	-
Onderwerp	Beslissing op bezwaar
Bijlagen	2

Geachte [REDACTED]

Op 7 oktober 2022 heeft BIJ12 uw bezwaarschrift, ingediend namens Schapenhouderij Hatzmann (hierna: uw cliënt) ontvangen gericht tegen het besluit van 30 september 2022 met kenmerk TKW-433 en TKW-439. Ambtshalve hebben wij dit bezwaar tevens opgevat als een bezwaar tegen het besluit met kenmerk TKW-241. In deze brief vindt u de beslissing op uw bezwaarschrift en de overwegingen die tot die beslissing hebben geleid.

Regelgeving

Uw bezwaarschrift is getoetst aan de Wet natuurbescherming, de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe en de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe. Deze zijn te vinden op www.bij12.nl.

Beslissing

Wij verklaren uw bezwaren deels gegrond en deels ongegrond. Uw cliënt ontvangt een aanvullende tegemoetkoming van € 6.235,00:

Feiten en omstandigheden

Op 7 oktober 2022 hebben wij uw bezwaarschrift ontvangen.

Op 24 oktober 2022 heeft een medewerker van BIJ12 telefonisch contact met u opgenomen en aan u gevraagd of u gebruik wilt maken van het recht te worden gehoord. U heeft verklaard graag gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord.

Op 16 november 2022 heeft u uw bezwaren mondeling nader toegelicht. Een verslag hiervan is toegevoegd in de bijlage. Hetgeen verklaard is tijdens de hoorzitting is meegewogen in deze beslissing op bezwaar.

Uw bezwaren

U verzoekt ons om een duidelijk, open en transparante opbouw van het taxatierapport. Voor een uitgebreide weergave van uw bezwaren verwijzen wij naar uw bezwaarschrift en het verslag van de hoorzitting.

Overwegingen

In het kader van de behandeling van uw bezwaarschrift heeft op basis van uw bezwaren een volledige heroverweging van het door u bestreden besluit plaatsgevonden.¹

Algemeen

Het is verboden in het wild levende diersoorten genoemd in bijlage II bij het Verdrag van Bern opzettelijk te doden of te vangen. Wij verlenen in voorkomende gevallen tegemoetkomingen in schade, aangericht door natuurlijk in het wild levende dieren die worden genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. Dit gebeurt op basis van artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming. Een tegemoetkoming in de schade wordt slechts verleend voor zover een aanvrager schade lijdt, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Ter invulling van de beoordelingsruimte die dit artikel biedt, hebben Gedeputeerde Staten de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe vastgesteld.

De bescherming van have en goed tegen schade door dieren is primair de verantwoordelijkheid van de grondgebruiker/dierhouder zelf. Dit brengt met zich mee dat alles in het werk gesteld moet worden om schade door beschermde dieren aan de landbouw te voorkomen en te beperken. Normaal gesproken beoordelen wij dus eerst of een aanvrager zelf voldoende preventieve maatregelen en inspanningen heeft getroffen om de schade te voorkomen en te beperken. Bij schade door een wolf wordt, voorsnog, echter nog niet van aanvragers verlangd dat zij preventieve wolfwerende maatregelen treffen om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen.² Dit is om dierhouders te laten wennen aan de komst van de wolf, tijd te geven zich daarop voor te bereiden en te schakelen. Dit beleid kan in de toekomst veranderen.

Taxatie

De omvang van de schade wordt door een taxateur vastgesteld. De taxateur stelt, met inachtneming van de door BIJ12 vastgestelde taxatierichtlijnen, van zijn bevindingen een rapport samen en ondertekent dat. Bij het vaststellen van schade door een wolf, voert een taxateur zijn werkzaamheden uit conform de daarvoor vastgestelde Richtlijn taxatie en prijzen bij wolvenschade in de schapenhouderij, d.d. 31 januari 2023.³ Een tegemoetkoming wordt verleend indien een dier met zekerheid of zeer waarschijnlijk door een wolf is gedood.

Waardebepaling schapen

Het bepalen van de waarde van gedode schapen is afhankelijk van meerdere factoren zoals ras, geslacht, leeftijd, dracht en stadium van de dracht, gebruiksdoel (slacht, fokkerij, melkproductie), wel of niet opname in stamboek, wel of niet biologische bedrijfsvoering, gezondheidsstatus van het bedrijf (zwoegerziektevrij, CL-vrij, scrapieresistent) of van het individuele dier (scapieresistent met genotype ARR/ARR). BIJ12 heeft daarom aan de Wageningen University & Research (WUR) en aan de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) advies gevraagd. Op basis daarvan heeft BIJ12 in 2023 de eerdergenoemde 'richtlijn taxatie en prijzen bij wolvenschade in de schapenhouderij' vastgesteld.

¹ Artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht.

² Artikel 5.4 en 5.6 van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539.

³ Artikel 5.2 Artikel 5.4 en 5.6 van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539

Datum 7 april 2023
Ons kenmerk TKW-241,TKW-433 en TKW-439

Voor wat betreft de hoogte van de tegemoetkoming, sluit BIJ12 aan bij de waardetabel schapenhouderij van de WUR, welke door zowel GD als WUR gezien wordt als het beste uitgangspunt. Het doel hiervan is een waarderingssysteem voor schapen dat een reële waardering van de dieren geeft, juridisch robuust en transparant is en voldoende draagvlak heeft in de sector. Het basis uitgangspunt is een waardering conform marktprijzen.

Deze waardetabel is in opdracht van het Ministerie van LNV gemaakt en wordt landelijk gebruikt (bijvoorbeeld ook in het kader van besmettelijke dierziekten) en is in overleg met taxateurs en de sector, door WUR opgesteld.⁴

U geeft aan dat de tegemoetkoming niet in verhouding tot de marktconforme prijs staat

U stelt zich op het standpunt dat de prijzen niet conform de marktontwikkeling zijn en dat het toegekende bedrag van € 40,- voor dracht ook niet reëel is. In uw geval gaat het om schapen van het ras shropshire die niet in Nederland verkrijgbaar zijn en alleen uit het buitenland geïmporteerd kunnen worden.

Hierover overwegen wij het volgende. Naar aanleiding van uw bezwaren hebben wij advies ingewonnen bij de Vereniging van Speciale Schapenrassen (hierna: VSS). VSS heeft geconcludeerd dat raszuivere shropshire schapen gras eten, maar geen bast. Daardoor kan het gebruik van glyfosaat worden verminderd. Dat is een duidelijke meerwaarde en maakt ze extra maatschappelijk relevant. In Nederland worden geen stamboek shropshire schapen aangeboden voor de verkoop en dienen deze uit Oostenrijk of Denemarken geïmporteerd te worden. Importeren uit Engeland is niet mogelijk vanwege de regelgeving. De kosten voor een schaap variëren en zijn onder andere afhankelijk van de kwaliteitsklasse, het genotype en wel/niet zwoegervrij.

Naar aanleiding van dit advies hebben wij de door ons gehanteerde prijzen aangepast. In onderstaand tabel vindt u de nieuwe prijzen. Bij dracht wordt een toeslag toegekend van 1,2% boven op de prijs. Bij dit besluit is een tabel gevoegd in de bijlage met de berekening per TKW.

Daarnaast hebben wij in het geval van uw cliënt een eenmalige tegemoetkoming toegekend in verband met reis naar het buitenland om nieuwe schapen te importeren. Dit bedrag hebben wij vastgesteld op € 2.500,00.

Waardetabel

Geslacht	Leeftijd	Prijs
vrouw	1-5 jaar	€ 350,00
man	1-5 jaar	€ 900,00
vrouw	lam 16-25 kg	€ 275,00
man	lam 16-25 kg	€ 550,00

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt gegrond.

U stelt dat 36 schapen niet drachtig zijn geworden door de aanval

Uw cliënt geeft voeding aan de schapen vanwege de dracht. Aan de buitenkant is echter niet te zien of de schapen wel of niet drachtig zijn. Indien de schapen niet drachtig zijn, leidt dit tot vervetting en kunnen de schapen daarna nooit meer drachtig worden. U meent dat 36 van de schapen na de aanval niet drachtig zijn geworden vanwege de schrik, waardoor dit tot vervetting heeft geleid en dit ertoe heeft geleid dat de schapen nooit meer drachtig kunnen worden.

⁴ Richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren, d.d. 1 januari 2023.

Hierover overwegen wij het volgende. Wij vinden het spijtig te horen dat zoveel van de schapen van uw cliënt niet drachtig zijn geworden. Wij overwegen echter dat het causaal verband tussen het niet drachtig kunnen worden van de schapen en de aanval door de wolf niet is aangetoond. Wij zijn daarom van oordeel dat deze kosten niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.

Voor zover wel een causaal verband zou zijn tussen de aanval en het gegeven dat de schapen niet drachtig zijn geworden, overwegen wij hierover het volgende. In de beleidsregels is bepaald dat uitsluitend een tegemoetkoming wordt verleend voor schade veroorzaakt door beschermde diersoorten, welke door vraat, graven, wroeten of vegen *aan landbouw* is veroorzaakt.⁵ Alleen schade die rechtstreeks aan de landbouw, dus aan veehouderij⁶, is aangericht, komt voor een tegemoetkoming in aanmerking.⁷ Bij schade door de wolf is directe schade dus de schade door predatie aan de schapen. Bijkomende schade of indirecte schade komt in beginsel niet in aanmerking voor een tegemoetkoming. Bij schade door de wolf zijn hierop enkele uitzonderingen gemaakt. In de taxatierichtlijn wolf (uitgangspunt 5) is benoemd dat de verworpen lammeren veroorzaakt door de wolf, en eventuele dierenartskosten en afvoerkosten, toch voor een tegemoetkoming in aanmerking komen. Het gegeven dat de schapen daarna niet langer drachtig kunnen worden, betreft toekomstige schade die niet onder te vergoeden indirecte schade valt.

Voorts zijn wij van oordeel dat in alle redelijkheid van uw cliënt verwacht mag worden dat deze zijn schapen goed op dracht controleert, zodat eventuele vervetting vroegtijdig geconstateerd wordt en uw cliënt op die wijze kan voorkomen dat de schapen niet langer drachtig kunnen worden. Indien uw cliënt dit nalaat, neemt uw cliënt het risico dat de schapen niet meer drachtig kunnen worden en dient dit gevolg voor zijn rekening te blijven.

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

U geeft aan dat wij aansprakelijk zijn voor de schade die de bomenteler leidt

Uw cliënt heeft zich contractueel verbonden om de schapen in te zetten bij onkruidbestrijding bij een derde partij. Vanwege de aanval door de wolf, kunt uw cliënt geen schapen hiervoor inzetten en is uw cliënt aansprakelijk gesteld door de betreffende bomenteler. U stelt zich op het standpunt dat uw cliënt voor de schade een tegemoetkoming dient te ontvangen.

Hierover overwegen wij het volgende. Zoals boven aangegeven, komt alleen directe schade in aanmerking voor een tegemoetkoming. Eventuele schade die derden lijden, omdat uw cliënt zijn contractuele afspraken niet langer kan nakomen, betreft geen directe schade vanwege predatie door de wolf en betreft schade welke binnen het normaal bedrijfsrisico van zijn bedrijf hoort.

Gelet op bovenstaande verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

Tot slot stelt u dat geleverde inspanningen ook vergoed dienen te worden

U geeft aan dat dit is gebleken uit de recente uitspraak en dat ook deze kosten niet vergoed zijn.

⁵ Artikel 5.3 en toelichting, van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, provinciaal blad 2022, 14539.

⁶ Artikel 5.1, van de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe, Provinciaal Blad 2022, 14539.

⁷ ABRvS, 8 augustus 2018, 201707597/1/A2, r.o. 4.2, ECLI:NL:RVS:2018:2636.

Hierover overwegen wij het volgende. Een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming wordt slechts verleend als een belanghebbende schade lijdt, welke redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Uit dit artikel volgt dat onevenredig zware schade vergoed moet worden. Het geeft geen recht op een volledige schadevergoeding; het betreft een tegemoetkoming in de schade die naar billijkheid wordt bepaald. Verder komt schade die tot het normale bedrijfsrisico behoort niet voor een tegemoetkoming in aanmerking, waarbij geldt dat een zekere mate van schade door in het wild levende dieren voor lief genomen moet worden.

Andere indirecte schadeposten, zoals de uren (tijd) die een dierhouder heeft besteed aan de schadeafwikkeling, komen niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Deze schade is een afgeleide van de schade veroorzaakt door in dit geval de wolf, en niet direct gerelateerd aan de bedrijfsmatig uitgeoefende landbouw (landbouwgewassen en landbouwhuisdieren). In de vastgestelde richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren is de onderbouwing hiervan opgenomen.

In het kader van de inspanningsverplichting die op uw cliënt rust, mag naar ons oordeel in redelijkheid van uw cliënt verwacht worden dat hij die handelingen verricht, zoals het controleren van de schapen op verwondingen en het behandelen van verwonde dieren, die nodig zijn om de schadebeoordeling door de taxateur mogelijk te maken, met het oog op een te verlenen tegemoetkoming. De werkzaamheden/uren besteed aan de verdere schadeafhandeling en schadevoorkoming stijgen naar ons oordeel niet uit boven hetgeen tot het normale bedrijfsrisico behoort en komen daarom niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Hetzelfde geldt voor medicijnen die uw cliënt eventueel moet kopen om verwonde schapen te behandelen.

Ten overvloede merken wij nog op dat in de regel een eigen risico van 5% wordt ingehouden op tegemoetkomingen in faunaschade. Bij schade door de wolf hanteren wij echter geen eigen risico. In het geval van uw cliënt is dus geen eigen risico toegepast op de verleende tegemoetkoming.

Gelet op bovenstaand verklaren wij uw bezwaren op dit punt ongegrond.

Hoogte van de tegemoetkoming

Dee schade is in totaal voor alle drie de aanvragen vastgesteld op € 8.695,00. Uw cliënt ontvangt een eenmalige aanvullende tegemoetkoming in verband met de reis die hij moet maken om vervangende schapen te importeren. In het geval van uw cliënt is dit bedrag vastgesteld op € 2.500,00. Dit maakt de volgende berekening:

Totale tegemoetkoming	€ 8.695,00 (zie bijgevoegde tabel)
Reiskosten	€ 2.500,00
<u>Reeds ontvangen tegemoetkoming</u>	<u>-€ 4.960,00</u>
Aanvullende tegemoetkoming	€ 6.235,00

Het bedrag van € 6.235,00 wordt zo spoedig mogelijk overgemaakt naar het bij ons bekende rekeningnummer.

Conclusie

Wij verklaren uw bezwaren gegrond voor zover deze betrekking hebben op de prijs per schaap en de reiskosten en ongegrond voor het overige. Wij herroepen daarom de besluiten met kenmerk TKW-241, TKW-433 en TKW-439. Er wordt aan uw cliënt een aanvullende tegemoetkoming verleend van € 6.235,00.

Datum 7 april 2023
Ons kenmerk TKW-241,TKW-433 en TKW-439

Beroepsmogelijkheid

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een beroepschrift indienen bij de rechtbank Noord-Nederland, afdeling bestuursrecht, postbus 150, 9700 AD Groningen. U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>.

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe
voor deze,

Unitmanager Faunazaken

Tabel tegemoetkoming per aanvraag

Dossier	Datum aanvraag	Ras	Geslacht	leeftijd/geslacht gewicht	Drachtig	Aantal	Tegemoetkoming oud	Tegemoetkoming nieuw
TKW-241	29-10-2021	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	ja	1	€ 360,-	€ 420,-
TKW-433	19-4-2022	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	ja	5	€ 1600,-	€ 2.100,-
			man	lam 16-25 kg	nee	2	€ 500,-	€ 1.100,-
			vrouw	lam 16-25 kg	nee	1	€ 225,-	€ 275,-
TKW-439	24-4-2022	Shropshire	vrouw	1-5 jaar	nee	8	€ 1600,-	€ 2.800,-
			man	1-5 jaar	nee	1	€ 225,-	€ 900,-
			man	lam 16-25 kg	nee	1	€ 150,-	€ 550,-
			vrouw	lam 16-25 kg	nee	2	€ 250,-	€ 550,-
Totaal	Totaal						€ 4.960,-	€ 8.695

Verslag hoorzitting BIJ12- Faunazaken

Datum hoorzitting	16 november 2022
Dossiernummer	TKW-241, TKW-433, TKW-439
Naam	Schapenhouderij Hatzmann
Aanwezig	Dhr. [REDACTED] (gemachtigde/belanghebbende) Dhr. [REDACTED] (bezwaarde) Dhr. [REDACTED] (bezwaarde) Dhr. [REDACTED] (consulent BIJ12) Dhr. [REDACTED] (jurist BIJ12)

De heer [REDACTED] opent de hoorzitting, geeft een korte weergave van de feiten en legt de procedure uit.

De heer [REDACTED] vraagt wie de betrokken consulent was die het besluit heeft genomen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat dit niet van belang is voor de hoorzitting en dat het niet om de naam gaat, maar om de uitbetaling van de schade.

De heer [REDACTED] geeft aan dat het makkelijker praten is als de naam bekend is. Voorts geeft de heer [REDACTED] aan dat de overheid aangeeft transparant te willen zijn en dat dit ook voor namen geldt.

De heer [REDACTED] reageert hierop en geeft aan dat het in principe niet uitmaakt wie wat gedaan heeft. Het gaat erom dat een beslissing is genomen met de kennis die er lag.

De heer [REDACTED] bevestigt dit en geeft aan dat een naam doorgeven toch niets voor de heer [REDACTED] zegt. Het doet niets af aan het besluit dat er ligt. Voorts geeft de heer [REDACTED] aan dat het besluit wordt ondertekend namens Gedeputeerde Staten.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het bezwaarschrift lijkt te worden ingegaan op meerdere aanvragen, maar dat de hoorzitting zich enkel richt op TKW-439.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de eerdere aanvragen een aanleiding vormen voor het bezwaar en dat dit bij de heer [REDACTED] bekend is. De heer [REDACTED] geeft aan een gesprek te hebben gehad met de heer [REDACTED] en de heer [REDACTED].

De heer [REDACTED] geeft aan dat Shropshire schapen gehouden worden en dat geen enkel ander schapenras dezelfde eigenschappen heeft. Uiteindelijk is een enkele aanval nog op te vangen, maar intussen zijn er drie of vier aanvallen geweest. Dit zorgt voor extra negatieve effecten op het aantal schapen. De heer [REDACTED] geeft aan dat dit de reden is waarom het noodzakelijk is om een volledig beeld te schetsen. Het gaat niet enkel om 12 dieren, maar het gaat erom dat door de aanvallen niets meer over blijft. De heer [REDACTED] vervolgt en geeft aan dat in 2019 een aantal aanvallen zijn geweest waarbij

een aantal schapen dood zijn gegaan en de aanwas daardoor ook minder werd. In 2012 waren van de 84 schapen nog maar weinig schapen over. De heer [REDACTED] geeft aan dat dit bijzondere ras nagevoeg niet in Nederland te verkrijgen is en dat dit een belangrijk aspect is om in overweging te nemen. Omdat de dieren geïmporteerd moeten worden vanuit het buitenland, wordt door de aanval meer schade veroorzaakt dan enkel de gedode dieren.

De heer [REDACTED] vraagt wat er de laatste keer voor de aangeschafte schapen is betaald.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de laatste schapen gekocht zijn in 2017/ 2018 en dat de heer [REDACTED] dit beter kan uitleggen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de omvang van koppels van 30 niet te verkrijgen is en dat daar geluk voor nodig is. De heer [REDACTED] geeft aan, na samen met zijn zoon veel gereisd te hebben, en veel contacten gelegd te hebben, een koppel Shrophires tegen te zijn gekomen in België. Het tweede koppel kon in Limburg gekocht worden middels alle contacten door de jaren heen. De schapen staan niet op marktplaats of dergelijke. De heer [REDACTED] geeft aan dat indien er her en der koppels van twee weggehaald worden, de kans bestaat dat deze niet raszuiver zijn. De heer [REDACTED] geeft aan dat het nodig is dat het om raszuivere schapen gaat.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het Verenigde Koninkrijk de meeste schapen van dit ras aanwezig zijn, maar dat het land nu buiten de EU valt en importeren daardoor lastig wordt. Hierdoor is men nu vooral aangewezen op Denemarken en Oostenrijk waar dit schapenras ook wordt gehouden.

De heer [REDACTED] vraagt hoe de zuiverheid gecontroleerd wordt.

De heer [REDACTED] geeft aan dat stamboekpapieren de voorkeur hebben en dat je dan daarvan uit kunt gaan. De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] niet al zijn schapen bij het stamboek had aangemeld. De schapen waren niet bestemd voor de handel, waardoor een stamboekregistratie niet direct van belang was. De dieren deden wat ze moesten doen.

De heer [REDACTED] geeft aan dat alle gekochte schapen voorzien waren van een stamboek, maar dat de schapen van de eigen fokkerij niet gemeld waren.

De heer [REDACTED] geeft aan dat de schade waarvoor melding gedaan wordt, de gedode dieren betreft, en dat het om omzetverlies gaat vanwege te weinig aanwas door stress. Daarnaast is er de schade vanwege de bomenteler.

De heer [REDACTED] geeft aan dat in het taxatierapport een verkeerd ras vermeld staat, te weten de Hampshire Down, terwijl het om een Shropshire gaat. Deze twee rassen zijn niet met elkaar te vergelijken vanwege de tal van verschillende eigenschappen. De heer [REDACTED] concludeert dat de taxatie niet zorgvuldig was uitgevoerd en dat daar veel vraagtekens bij gezet kunnen worden. Voorts wordt in taxatierapport vermeld dat het om een vleestype gaat, terwijl de schapen puur vanwege de specifieke eigenschappen ingezet worden in de bomentelt.

De heer [REDACTED] geeft aan dat als een schaap dood gaat, je normaliter een vergoeding moet krijgen voor een nieuw schaap. De heer [REDACTED] geeft verder aan dat hoewel het niet om een stamboekschap gaat, het wel een zeldzaam ras betreft. Ook wordt vermeld dat de richtlijnen geactualiseerd worden en dat vervolgschade ook van toepassing kan zijn.

De heer [REDACTED] geeft aan dat echter niet gekeken wordt naar het ras, dat het om oude prijzen gaat en dat de marktprijzen in 2021 en 2022 veel hoger liggen dan in 2019. De heer [REDACTED] geeft aan dat er een prijsverschil is van 38% voor de ooien, maar dat het voor de lammeren net anders is. Voorts geeft de heer [REDACTED] aan dat er in 2019 schade is geweest, maar dat bij die schade een veel hogere vergoeding is toegekend terwijl het om hetzelfde ras ging. In 2019 is € 390,- per fokfooi toegekend en de vergoeding van 2022 ligt tussen de 200 en de 250euro. De heer [REDACTED] stelt dat dit

de helft is terwijl de prijs omhoog is gegaan. De heer [redacted] concludeert dat deze tegemoetkoming niet in verhouding staat tot de eerdere tegemoetkoming. Dit heeft te maken met het invullen van het verkeerde ras. Voorts had de heer [redacted] niet de gelegenheid om de taxatie te corrigeren waardoor dit voor frustratie zorgde. Het taxatierapport werd pas veel later ter beschikking gesteld zodat de mogelijkheid werd weggenomen om deze te corrigeren. En dan moet je in bezwaar.

De heer [redacted] vervolgt en geeft aan dat de taxatie in de basis goed moet zijn en het niet kan dat er verkeerde notities gemaakt worden. Daarnaast is het lastig om de waarde te bepalen omdat deze niet voorhanden zijn. De schapen moeten geïmporteerd worden vanuit Denemarken, ook vanwege de kwantiteit. Voorts moet er rekening gehouden worden met de kosten voor het zoeken van de schapen en om die reden moet de omvang van de schade goed vergoed worden. Er moet specifiek gezocht worden naar het juiste koppel. De heer [redacted] concludeert dat de tegemoetkoming niet in verhouding staat tot de ontwikkeling van de marktprijs, het summiere aanbod en het feit dat veel inspanningen geleverd moet worden om de schapen te vinden.

De heer [redacted] vervolgt en geeft aan dat het om gevoelige schapen gaat en een wolvenaantal veel effect heeft op de aanwas. De heer [redacted] geeft aan dat in 2022 bijna geen enkel schaap drachtig was. Daar is een vergoeding van € 40,- per drachtig lam voor toegekend. De heer [redacted] geeft aan dat ook dit bedrag niet in verhouding staat. De heer [redacted] geeft aan dat er geen nieuwe aanwas is geweest, maar dat je daarvoor wel een potentieel nieuw schaap uit het buitenland moet importeren. Om die reden is die € 40,- niet in verhouding. De heer [redacted] geeft aan dat het doel van de heer [redacted] is om weer een nieuw koppel te vinden.

De heer [redacted] geeft aan dat het derde punt de aansprakelijkheid betreft. De heer [redacted] wordt door een derde partij aansprakelijk gesteld, omdat deze derde de onkruidbestrijding bij de kerstboomen nu op een andere wijze zal moeten uitvoeren. De waardevermindering die als gevolg hiervan optreedt, wordt op de heer [redacted] verhaald, terwijl de heer [redacted] in 2018 bewust een jaarproef heeft gedraaid en daarna pas afspraken heeft gemaakt. Het aantal schapen nam toe waardoor het onkruidbeheer aangepakt kon worden. Toen de afspraak werd gemaakt, wist men niet dat de wolf zoveel schade kon aanrichten. Indien dit feit bekend was, zou men terughoudender zijn geweest. De heer [redacted] geeft aan dat de heer [redacted] zo snel mogelijk een nieuw koppel wil zodat de schade van de teler niet toeneemt. De heer [redacted] concludeert dat de tegemoetkoming van € 1.700,- voor 12 schapen de schade niet dekt.

De heer [redacted] haalt als laatste de uitspraak van de Raad van State aan. Daaruit is gebleken dat de gemaakt uren ook vergoed dienen te worden en dat dit in het onderhavige geval niet vergoed werd. De heer [redacted] concludeert dat uiteindelijk een schade is ontstaan die niet voorzienbaar was. Bij een eenmalige aanval is de schade heel anders te beoordelen. Dat heeft ervoor gezorgd dat een situatie is ontstaan die niet meer op te lossen is zonder een goede compensatie.

De heer [redacted] vraagt of de heer [redacted] wil reageren op wat zojuist door de heer [redacted] is verklaard.

De Heer [redacted] geeft aan een gesprek te hebben gehad op 1 november 2022 en dat hetgeen toen verklaard is, aansluit op hetgeen nu verklaard wordt. De heer [redacted] geeft aan inderdaad gezien te hebben dat in verschillende jaren getaxeed is en vraagt of de heer [redacted] ook tegen de toen getaxeerde prijzen is.

De heer [redacted] geeft aan dat de heer [redacted] toen geweest is en de papieren van het stamboek wilde. Naar aanleiding daarvan werden de prijzen vastgesteld. De heer [redacted] verklaart dat hij achteraf niet achter de vastgestelde prijzen hoefde te staan. De heer [redacted] geeft aan dat indien je één aanval krijgt, dit prima te overzien is, maar dat dit echter veel vaker is voor gekomen. De prijzen behoren geïndexeerd te worden, maar worden juist minder. De heer [redacted]

Datum 16 november 2022
Onderwerp Verslag hoorzitting BIJ12-Faunazaken

verklaart dat hij een volwaardig bedrijf had dat zonder subsidie kon draaien, dat hij wil onderne-
men en dat hij dit ook altijd aan zijn kinderen heeft geleerd, maar dat de onderneming vanwege de
wolvenschade teniet is gegaan.

De heer [] geeft aan dat de vergoeding van 2019 reëel is, als je verwacht dat je het verlies met
een nieuwe aanwas compenseert. Als dat eenmalig is, is het te overzien. Maar in 2020 en 2021 is
geen nieuwe aanwas geweest en dan is de compensatie niet voldoende. De schapen worden ouder
en die moet je vervangen. De heer [] geeft aan dat het de bedoeling is dat de dieren op een
goede manier gefokt worden en dat een koppel van 80 schapen moet komen.

De heer [] vervolgt en geeft aan dat de heer [] zijn veehouderij had kunnen opbouwen,
maar dat dit indirecte schade is. De heer [] verklaart compensatie te willen zien voor de geleden
schade vanwege de wolf. De rest van het verlies vindt de heer [] prima, omdat dit bij het
risico van de onderneming hoort. De heer [] geeft aan dat dit een specifieke situatie is die heel
anders is en dat het de 1% betreft die anders is dan de rest.

De heer [] vraagt of er ook contracten waren met andere partijen dan de partij die de
heer [] aansprakelijk heeft gesteld.

De heer [] geeft aan dat het de eerste partij was en dat zij 60 hectare kerstbomen hadden.
Mocht de kudde uitgebreid worden met een koppel, dan kon het bedrijf met andere partijen in zee
gaan. De heer [] geeft aan dat andere partijen hen ook benaderden, maar dat ze toen niet
genoeg schapen hadden.

De heer [] geeft aan dat de intentie om verder uit te breiden er is en dat er vraag was vanuit de
sector, maar dat de heer [] er niet aan toe is gekomen omdat het koppel verdween. De
heer [] geeft aan dat het aantal koppel 150 had kunnen zijn, gerekend met de aanwas, en dat de
omzet dan veel meer zou zijn geweest. De heer [] geeft aan dat dit echter indirecte en hypotheti-
sche schade is.

De heer [] geeft aan dat eerder een vergoeding van € 40,- extra is toegekend na een
hoorzitting, dat dit eerst niet aan de orde was en dat dit niet in de richtlijn stond aangegeven. De
heer [] geeft aan dat die extra € 40,- toen als voldoende werd geacht.

De heer [] geeft aan dat in de richtlijn over directe en indirecte schade gesproken wordt en dat
hierover te discussiëren valt. De heer [] geeft aan dat het in dit geval om directe schade gaat,
omdat de schade een op een aan de wolvenaaval toe te wijzen is. De heer [] geeft aan dat vele
directe schade echter pas later naar boven komt en dat het veel moeilijker is om die schade aanne-
melijk te maken.

De heer [] geeft aan 36 schapen te hebben die last hebben van vervetting. Deze schapen
moesten verkocht worden. De heer [] geeft aan dat dit schade is die een jaar later intrad.
De heer [] geeft aan dat je voeding geeft aan je schapen. Het is echter niet te zien of de
schapen drachtig zijn. Echter vervetten de schapen als deze niet drachtig zijn en daar kom je pas
veel later achter. Het leed is dan al geschied. De heer [] geeft aan dat de vervette schapen
het jaar daarop dan ook niet meer drachtig kunnen worden.

De heer [] geeft aan voldoende informatie te hebben en vraagt of de aanwezigen nog vra-
gen hebben.

De heer [] geeft aan dat het om een specifieke casus gaat, dat BIJ12 de tijd moet nemen om een
beslissing te nemen, dat anders in beroep wordt gegaan en dat dit dan veel meer tijd gaat kosten.
De heer [] geeft aan dat het verstandig is om goed met de provincie te overleggen zodat een
goede oplossing gevonden kan worden. Dan kan alles makkelijk op een rij gezet worden en is er
meer zekerheid dat het besluit aansluit op wat partijen willen zien. Anders wordt onnodig geproce-
deerd.

Datum 16 november 2022
Onderwerp Verslag hoorzitting BIJ12-Faunazaken

De heer [REDACTED] geeft aan dat de heer [REDACTED] weer met een koppel van 90 schapen verder wil. Wel heeft de heer [REDACTED] mogelijkwerwijs drie jaar vertraging. Maar dat zij dan zo.

De heer [REDACTED] vraagt hoe de heer [REDACTED] verwacht aan 80 ooiën te komen. De heer [REDACTED] geeft aan dat uit navraag hierover bij de Vereniging voor Speciale Schapenrassen (VSS) is gebleken dat men voor de aankoop van raszuivere Shropshire schapen op het buitenland is aangewezen. De heer [REDACTED] vraagt hoe de heer [REDACTED] aan nieuwe schapen zal komen indien hij een bedrag ontvangt.

De heer [REDACTED] geeft aan dit ook niet te weten en geeft aan dat de portemonnee leeg is.

De heer [REDACTED] geeft aan zijn contacten dan eerst te zullen benaderen en daarmee in zee te zullen gaan. De heer [REDACTED] geeft aan voor de rest verder te zullen zoeken en dat hij in Nederland geen koppel van 80 zal vinden. De heer [REDACTED] geeft aan in dat geval dan gewezen te zijn op het buitenland en dat daarvoor gespaard moet worden.

De heer [REDACTED] geeft aan dat het beter is om een lot voor de loterij te kopen dan te verwachten dat je een koppel van 84 in een keer kunt kopen. De heer [REDACTED] geeft aan dat je moet gokken, dat je de dieren gefaseerd kunt kopen, maar dat hier en daar een klein beetje aankopen niet wenselijk is, vanwege de zuiverheid van de dieren en vanwege ziektes.

De heer [REDACTED] vraagt of er nog vragen of opmerkingen zijn. De heer [REDACTED] heeft aan de aanwezigen het vervolg van de procedure uitgelegd en de hoorzitting gesloten.

Drs. K.H. Heijnen
Kanaalweg 1
8356 VS Blokzijl

Tel. 0527-291261
info@dierenartsenblokzijl.nl
www.dierenartsenblokzijl.nl

IBAN: NL 82 RABO
0139 036 148

BTW-Id NL002146205B32
KvK. 51455994

9411 EV Beilen

FACTUUR

factuurdatum : 30-04-2022 factuurtype : Exclusief BTW factuur
factuurnummer : S-2022-1901

datum	beschrijving	aantal	prijs	korting	bedrag	btw
Schaap schapen (ubn 6314343)						
26-04-2022	Visite	1	€ 27,71		€ 27,71	21%
26-04-2022	Euthanasie 3 oolen	3	€ 7,62		€ 22,86	21%
26-04-2022	Euthanasie 3 oolen	30	€ 0,42		€ 12,66	21%
26-04-2022	Euthanasie 3 oolen	30	€ 0,34		€ 10,18	21%
26-04-2022	Euthanasie lammeren	3	€ 7,62		€ 22,86	21%
26-04-2022	Euthanasie lammeren	15	€ 0,47		€ 7,08	21%
26-04-2022	Euthanasie lammeren	15	€ 0,39		€ 5,84	21%
26-04-2022	Multivitamine 100 ml	6	€ 7,16	€ 4,29	€ 38,65	9%
26-04-2022	Oxy LA inj. 200mg/ml	5	€ 12,20	€ 7,44	€ 53,56	9%
26-04-2022	Novem20 100 ml	1	€ 57,66	€ 5,77	€ 51,89	9%
26-04-2022	Dexa-ject 50ml	1	€ 25,00		€ 25,00	9%
26-04-2022	Albipen LA 200 ml	3	€ 48,30	€ 14,49	€ 130,42	9%
26-04-2022	100225387694/100225687688/1002253876 87	1	€ 0,00		€ 0,00	21%
26-04-2022	Euthanasie dekram	1	€ 7,62		€ 7,62	21%
26-04-2022	Euthanasie dekram	10	€ 0,52		€ 5,22	21%
26-04-2022	Euthanasie dekram	10	€ 0,44		€ 4,39	21%
26-04-2022	100194503211	1	€ 0,00		€ 0,00	21%
26-04-2022	100229599970/100229799967/1002290999 68	1	€ 0,00		€ 0,00	21%
			subtotaal ex btw	€ 31,99	€ 425,94	
			btw 21% van € 126,42 :		€ 26,56	
			btw 9% van € 299,52 :		€ 26,96	
			te betalen bedrag	€	479,46	

Telefonisch spreekuur iedere werkdag van 8:00-9:00 uur

Op onze overeenkomst zijn van toepassing de Algemene Betalingsvoorwaarden dierenartsen, leden van de K.N.M.vD., gedeponeerd ter griffie van de arrondissementsbank te Utrecht, onder nr. 22/2008 Handelregister Oost Nederland nr 08208773.

< Geplaatste sp... ...

 Afstand meten

 3M3P+3M9 Antoo

(53.0526519, 6.8667310)

 Ontbrekende plaats toevoegen

1001449
21898

100239653619

50965
5681001895
NL 1001895
BLACK

99952
1002293

99961
100229
NI

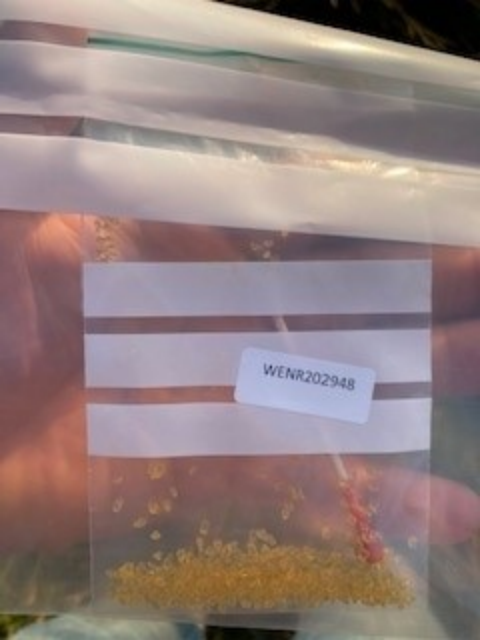

WENR202948

WENR202949

WENR2